

האצבע של הגליל, חסע לחבל ארץ נטוש

דב דויטש, רפתן מצטיין
מבית הלל
"הממשלה זנחה אותנו"

KOMATSU

מושג חדש בעוצמה!

ביחד ננצח

מעמיסים קומפקטיים

המעמיסים הקומפקטיים
של קומטסו WA100-8
WA80-8 הנם רב תכליתיים
המיועדים למגוון עבודות
בתחום החקלאות, הפיתוח

GEHL

WORKS LIKE YOU™

המותג המוכר והנמכר ביותר בישראל!

הכלים מיועדים למגוון עבודות
בתחום החקלאות, הרפתות,
תשתיות ופיתוח

ניו פלדמן NEW FELDMAN

חפשו אותנו
בפייסבוק

www.feldman.co.il

shulir@feldman.co.il

*9644

דבר העורך

קוראים כותבים ומגיבים

שלום לכולם,

ד"ש עצוב מהאצבע של הגליל

למעלה מ-5 חודשים עברו מאז השבת השחורה שבה נפלו השמיים וישראל נכנסה למלחמה הקשה ביותר מאז הקמתה, מלחמה שגבתה למעלה מ-1400 הרוגים, נרצחים ו-136 חטופים הנמקים במנהרות ברצועת עזה ועדיין לא שבו הביתה. ומאז כך נדמה כי לפחות חלק מתושבי ישראל חזרו לשגרת חייהם. אך בעוד ברי המזל בינינו, חיים את השגרה, לא נשכח את עשרות אלפי הישראלים שכבר למעלה מ-5 חודשים, חיים כפליטים בארצם. כל קהילות עוטף עזה, הקיבוצים, המושבים, תושבי שדרות. ותושבי אצבע הגליל וגבול הצפון, שנדמה כי קולם כמעט ולא נשמע בלהט המלחמה בעזה, אך סבלם הוא קשה, מתמשך ובלתי נסבל. לאחר כתבות עומק רבות על יישובי העוטף, הרפתות, הרפתנים, על העצב, הכעס והתקווה. החלטנו לתת במה לרפתני אצבע הגליל החיים במציאות מלחמתית מתמשכת. נסענו לרפתות אצבע הגליל, לאן שיכולנו, בהתחשב, בכבישים הסגורים ופגשנו אנשים אמיצים, חרוצים, אך גם עייפים מאוד, חלקם שחוקים וחוששים מעתיד לא ברור. קיבוצים ומושבים נטושים, הרס רב לרכוש, רעש המלחמה הלא פוסק והדאגה כי רבים, בעיקר הצעירים, לא ישובו עוד. הממשלה, הממשלה שותקת, רבה עם עצמה ולא ממש מספקת, לא פתרונות ולא תקציבים ואת הסוף לא רואים. בושה!

אז מה היה לנו?

בראיון בלעדי ונרחב אומר לנו מנכ"ל משרד החקלאות "תכנון ענף החלב, הכרחי לקיום הענף". זו אמנם "רק" אמירה, אך בהתחשב בשר החקלאות הקודם ונזקיו, זה גם משהו חיובי.

בליגת החלב אין כל חדש, הרפתות המצטיינות ממשיכות להצטיין ולספק נתונים מרשימים, הפעם, עקב המלחמה, הליגה נמדדה עד אוקטובר 2023.

'משק הבקר והחלב' בפרסום ראשון ובלעדי של נתוני ליגת החלב ברפתות המשפחתיות והקיבוציות כמו גם ראיונות עם הרפתנים ומנהלי רפתות המככבות בראש הרשימות. נסענו גם לעוטף עזה, איך אפשר כי איך אפשר שלא. מחינו דמעה בטקס המרגש בהנחת אבן הפינה לרפת כיסופים ע"ש חברינו ראובן הייניק ז"ל. דברנו עם מנהלי

רפתות בעוטף, על הבעיות, הכאב והתקווה. לנסוע בכביש הדמים 232, לראות את המיגוניות בצידי הדרך, להיזכר בתופת הנוראית, בטבח האיום, לעבור ליד מקום מסיבת הנובה ולהבין שוב כי מה שהיה לעולם כבר לא יהיה ועדיין הנוף בנגב המערבי כל כך ישראלי, השדות המוריקים, הטרקטורים ששבו לעבוד, סוג של אופטימיות במציאות קשה.

נערך לתפקיד הבא. ליאור שמחה.
צילום ראובן קופצ'נסקי

ליאור שמחה נבחר למנכ"ל הקיבוץ הארצי

בבחירות שנערכו באמצע חודש פברואר האחרון, נבחר ליאור שמחה, לתפקיד מנכ"ל התנועה הקיבוצית. שמחה גרף 17,158 קולות שמהווים כ-54% מסך קולות הבוחרים. שמחה יסיים את תפקידו כמנכ"ל התאחדות יצרני החלב בחודש אפריל ויכנס לתפקידו החדש. בימים אלה, בוחנת וועדת מינויים, מועמדים לתפקיד מנכ"ל התאחדות יצרני החלב. ליאור שמחה אמר לנו השבוע "עברתי בהתאחדות מסע מרתק לציונות החדשה, ביקרתי בעשרות רבות של קיבוצים ומושבים, הכרתי אנשים מופלאים ובעיקר זכיתי להיות חלק מענף החלב הישראלי". בגיליון הבא, נפרסם ראיון נרחב לסיכום הקדנציה של שמחה.

שלכם ובשבילכם,
עורך המגזין, ראובן זלץ
050-5518827
meshehabakar@gmail.com

תוכן העניינים

דבר העורך [3]

שוטף ענפי [6]

אצבע הגליל, יומן מלחמה

ראובן זלץ [10]

"תכנון ענף החלב, הכרחי לקיום הענף"

מנכ"ל משרד החקלאות [18]

תוספת מכסה לרפתות העוטף [22]

הנחת אבן פינה לרפת כיסופים

ע"ש ראובן הייניק

הכאב, האובדן והתקווה [24]

רפתות העוטף - מעקב ראובן זלץ

"משפחתי ואני הפכנו לפליטים בארצנו"

גדי אורשחובסקי סגן מנהל רפת עין השלושה [32]

"אסור שנחזור למצב של לפני ה-7 באוקטובר"

אודי שוהם מנהל רפת סעד [35]

רפת מפלסים פוטנציאל ובניה לעתיד [40]

ליגת החלב 2023

ראובן זלץ [42]

סיכום שנת 2023 ב"החקלאית"

ד"ר שני שיינין [46]

קדחת קיקיונית היבטים כלכליים, התמודדות

וטיפול ד"ר יניב לבון, אפרים עזרא, ד"ר

אורלי פרידגוט, ד"ר עדי בכר [50]

רפתנות מדייקת: שימוש מושכל

בזרמה ממוינת שקד דרוקר [55]

עיון מחודש בתוחלת החיים היצרנית

של בקר לחלב ד"ר יניב לבון [57]

מי יציל את המחלבות

הקטנות? ראובן זלץ [64]

סקר 'חקלאות במלחמה' פגיעה קשה

בחקלאות כחול לבן [67]

משק
הבקר
והחלב

התאחדות יצרני החלב בישראל

ת.ד. 3015 פארק התעשייה קיסריה 3088900

טל- 04-6279700 פקס. 04-6273501

www.icba.org.il

עורך: ראובן זלץ - טל. 050-5518827

meshehabakar@gmail.com

מרכזת מערכת: נירית הקר, טל. 050-5288969

nirithaker08@gmail.com

הפקה ומודעות: שנאר מדיה ומידע בע"מ

טל. 03-6959352 פקס. 03-6956116

דואר אלקטרוני: nirithaker08@gmail.com

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות

המאמרים ומודעות הפרסומת הם על דעת הכותבים בלבד

ואינם משקפים את דעת המערכת

מכירים את המעבדה המתקדמת של בר מגן?

תשובות מהירות
(בכימיה רטובה)
דיוק ברמה גבוהה

פתרון
למגוון
בדיקות

צוות
מקצועי
ומסור

ציוד וטכנולוגיות
חדשים
ומתקדמים

**BAR
MAGEN**

Animal Health, Nutrition & Feed Technology

כבר 40 שנה
במגן

בבר מגן עומדים לרשותך ידע וניסיון של 40 שנה
לצד תודעת שירות גבוהה והתחדשות מתמדת
ליצירת קשר עם המעבדה:
Lab@bar-magen.com | 073-2566574

עקב קיצוץ התקציב, המכון הוולקני על סף סגירה

המכון הוולקני, אחד ממוסדות המחקר החשובים בישראל, עומד לפני סגירה, זאת לאחר שבתקציב 2024 קוצץ תקציב המכון עד לכדי חוסר יכולת להמשיך ולתפקד. במכתב בהול שנשלח לממונה על התקציבים באוצר נכתב בין השאר "התקציב בהיקפו הנוכחי יגרום להשבתה מוחלטת של המכון ויביא לסגירתו". וכך השר סמוטריץ' ממשיך בשיטתו להרס החקלאות ואילו שר החקלאות, הנאלץ לספוג את המהלומה הקשה הזו הגיב לפניית 'משק החלב והבקר' ואמר "הקיצוץ התקציבי במשרד, עמוק וחד... בימים אלו מגבש המשרד את החלוקה הפנימית של התקציב...".

לאחר קיצוץ שבא לידי ביטוי כבר בתקציב 2023 הן בשל קיצוץ רוחבי בעקבות המלחמה והן בעקבות הקפאת כספים שהיו עתידיים לעבור לוולקני והעברתם בוטלה (כ-17.5 מיליון ₪ בהרשאה להתחייב). משמעות הקיצוץ של שנת 2024 בהיקפו הנוכחי היא השבתה מוחלטת של הפעילות המחקרית במכון שתוביל בהמשך לסגירתו. כך כותב ד"ר שמואל אסולין ראש מנהל המחקר החקלאי בפועל ומנהל המחקר החקלאי, מכון וולקני.

ד"ר אסולין "החלטה לא שקולה שתביא לסגירתו"

הסכום שהוקצה בפועל לתפעול המכון בתקציב 2024 הוא 244.5 מיליון ₪. קיצוץ של 75.5 מיליון ₪ יגרום להפסקה של כלל הפעילות המחקרית במכון... המכון תרם וממשיך לתרום לחקלאות ישראל, לכלכלת המדינה, לביטחון התעסוקתי של ההתיישבות בכלל ושל ההתיישבות על גבולות המדינה בפרט, ולהאדרת שמה של מדינת ישראל כמרכז עולמי לחידושים בחקלאות. במונחים לאומיים הפסקת הפעילות של מכון וולקני תגרום לנזקים תשתיתיים בלתי הפיכים, ארוכי טווח, הטומנים בחובם פוטנציאל נזק כלכלי אדיר. דוברת שר החקלאות דיכטר בתגובה לשאלת 'משק הבקר והחלב' "הקיצוץ התקציבי במשרד החקלאות הוא עמוק וחד. עם זאת, הנחה שר החקלאות, אבי דיכטר, כי במסגרת הקיצוץ לא ייפגעו התמיכות לחקלאים, לרבות תקציבי המחקר של המדענית הראשית. החקלאים שספגו וסופגים פגיעה אנושה בצל המלחמה, חייבים לקבל את מלוא הסיוע האפשרי לטובת חיזוקם וחיזוק ביטחון המזון המקומי. לאור הנחיית השר, המשרד מגבש בימים אלה את החלוקה הפנימית של תקציבו לשנת 2024. כמו כן, לאחר כשנתיים ללא מנהל קבע במכון וולקני, בתקופה הקרובה ייכנס לתפקידו מנהל חדש שיוביל את המכון ואנשיו להתמקד במחקרים פורצי דרך בביטחון המזון, שהשר הגדיר כתחום המרכזי של המשרד". ▲

במסגרת הקיצוץ, לא יפגעו התמיכות לחקלאים. השר דיכטר

המכון הוולקני, מהמוסדות הוותיקים והמוערכים בארץ ובעולם בתחום חקר בנושאי חקלאות ועוד, עומד לפני שוקת שבורה וזאת לאחר שבתקציב 2024 קוצץ תקציבו בכ-80 מיליון שקלים, כרבע מתקציבו הכולל. מאות מחקרים של המכון שימשו בעבר ובהווה את ענף הבקר והחלב בישראל אך לא רק אותו. המכון הוולקני מייצר כבר מעל למאה שנים טכנולוגיות חדשניות ופורצות דרך המספקות לישראל ולעולם פתרונות לאתגרים בתחומים שונים בניהם: ביטחון מזון; בטיחות מזון; שיפור היבולים והאיכות של התוצרת החקלאית; מניעת פחיתים לאחר הקטיף; ניצול יעיל של משאבי המים והקרקע; התמודדות עם השינויים באקלים העולמי, פיתוח גישות ידידותיות לסביבה; ועוד.

במכתב חריף לממונה על התקציבים במשרד האוצר נכתב "תקציב המדינה, ובמסגרתו תקציב מכון וולקני, קוצץ בצורה משמעותית בגלל מלחמת "חרבות ברזל" בשנת 2024, וזאת

MSD משיקה חידוש בעולם הניטור

הפתרון הראשון והיחיד בעולם לניטור בריאות
יונקים מהיום הראשון להיוולדם ולאורך
12 חודשי חייהם הראשונים

המערכת SenseHub™ Youngstock מתבססת
על תגי ניטור אלחוטיים באוזן והיא מבטיחה את
הבריאות והביצועים המיטביים מהיום הראשון:

- ניטור יונקים 24/7
- שימור רמות בריאות ותפקוד מיטביות לטווח
ארוך באמצעות אבחון והתערבות מוקדמת
- פיתוח תהליכי עבודה יעילים
- צמצום התלות בכוח אדם מקצועי

בשורה למגדלי העגלים בישראל?

לאחר חודש בלב ים, משרד החקלאות
האוסטרלי סירב לאשר לאונייה של
דבאח הפלגה נוספת לישראל. בעקבות
מחאה של ארגונים למען בעלי חיים
באוסטרליה ובישראל, הוחלט שלא
לאפשר לאונייה ששבה לאוסטרליה
בשל איומי החות'ים, לצאת למסע נוסף
לישראל. האם בעקבות כך יש סיכוי
להציל את הענף הישראלי? •

משרד החקלאות האוסטרלי החליט שלא לאפשר
לאוניית משלוחים חיים של חברת באסס דבאח,
שיצאה להפלגה לפני חודש וחזרה לאוסטרליה
בהוראת המשרד, לצאת למסע נוסף לישראל. האונייה,
בהיג'ה, יצאה מאוסטרליה ב-5.1 כשעל סיפונה כ-15
אלף בעלי חיים. בשל החשש מתקיפות החות'ים
האונייה החליטה שלא להפליג דרך הים האדום,
והתכוונה לעצור בדרום אפריקה לאספקה ולהמשיך
לישראל במסלול שעוקף את אפריקה, אך ב-20.1
הרשויות באוסטרליה הורו לאונייה לחזור לאוסטרליה.
למרות הסיכון, דבאח הגישה בקשה להוציא את
האונייה להפלגה נוספת לישראל, במסלול שעוקף את
אפריקה, שאורכו מוערך בחודש נוסף. אם הבקשה
הייתה מאושרת, המסע של בעלי החיים היה מסתכם
ביותר מחודשיים. במקביל, ארגוני בעלי החיים
באוסטרליה קראו לרשויות האוסטרליות שלא לאשר
את המסע, שלדבריהן הוא חסר תקדים באורכו.
כאמור, היום (ב'), משרד החקלאות האוסטרלי החליט
שלא לאשר את בקשת היצוא של דבאח, הן בשל
ספק שהתעורר לגבי עמידה בדרישות הרגולטוריות
באוסטרליה ובישראל והן בשל חשש לבריאותם
ולרווחתם של בעלי החיים על האונייה. טרם פורסם
מה יעלה בגורלם של בעלי החיים. בתוך כך, ברחבי
העולם גוברות הקריאות להפסקת המשלוחים החיים.
ניו-זילנד החליטה לאסור על יצוא משלוחים חיים
ימיים משטחה. באוסטרליה הודיעה הממשלה כי
תפסיק את יצוא משלוחי הכבשים לפיטום ושחיטה,
אך טרם פרסמה את לוח הזמנים והמתווה המלא של
המהלך. גרמניה החליטה לאסור על יצוא של משלוחים
חיים למדינות מחוץ לאיחוד האירופי. בהצהרה
משותפת להולנד, גרמניה ולוקסמבורג מ-2021,
המדינות קראו למועצת האיחוד האירופי לפעול
להפסקת המשלוחים החיים מכל מדינות האיחוד
למדינות שלישיות. גם ממשלת בריטניה החלה לקדם
חקיקה בנושא. בישראל, בכנסת ה-20 הצעת חוק
להפסקה הדרגתית במשלוחים החיים זכתה לתמיכת
הממשלה ואושרה בקריאה טרומית, ועל שולחן הכנסת
ה-25 מונחות שורה של הצעות חוק בנושא. ▲

'תבור גליל' תוביל את החלב של מחלבות רמת הגולן

בהסכם חדש שנחתם תוביל 'תבור-גליל' חלב
ניגר ל'מחלבות רמת הגולן', צי חברת התובלה
'תבור-גליל', מתחדש במכליות חלב מתקדמות
עם מערכות ממוחשבות •

עם פתיחת שנת 2024, הרחיבה מחלקת הובלת החלב הניגר של
חברת 'תבור-גליל' את פעילותה גם לגולן, זאת בעקבות הסכם חדש
שנחתם עם 'מחלבות רמת הגולן', במסגרתו אמונה 'תבור-גליל'
על איסוף חלב ניגר מהרפתות ביישובים גשור, נוב וכנף, והובלתו
ל'מחלבות רמת הגולן' באזור התעשייה בקצרין. מחלקת הובלת
החלב ב'תבור-גליל' אף התחדשה לאחרונה בשלוש משאיות כבדות
מדגם רנו 520C, הנחשב לדגם חדיש מסדרת Renault Trucks C
המיועד לשאת משקל של עשרות טונות למרחקים ארוכים. מבחינה
מכנית, בלוק אדיר ממדים בנפח 13,000 סמ"ק שמפיק 520 כ"ס
ו-260 קג"מ, תיבת הילוכים ממוחשבת Hi Shift. במערך הבטיחות
בקרת שיוט אדפטיבית, מצלמות לכיסוי שטחים מתים ועוד. כלל
מכליות החלב של 'תבור-גליל' מצוידות במערכות ממוחשבות, בהן
מערכת 'דוגם' של תנובה, לבקרת טמפרטורה ואיכות החלב בעת
תהליך האיסוף, ומערכות GPS, המספקות למחלבות מידע משולב
בזמן אמת, הכולל את נתוני החלב, משך זמן האיסוף, זהות הרפת
והמשק בו מצויה המכלית, זהות הנהג האחראי ועוד. ▲

צי מיכליות חדש. 'תבור גליל'

עין צופיה

מערכת AI ייחודית

מערכת מצלמות חדשנית להפעלת צינון ומאווררים

שליטה מהמחשב
ומהסלולר!

התאמה לכל
סוגי המדרך

סנכרון מדויק
למערכות המים

זיהוי פרטני
במקטע בודד

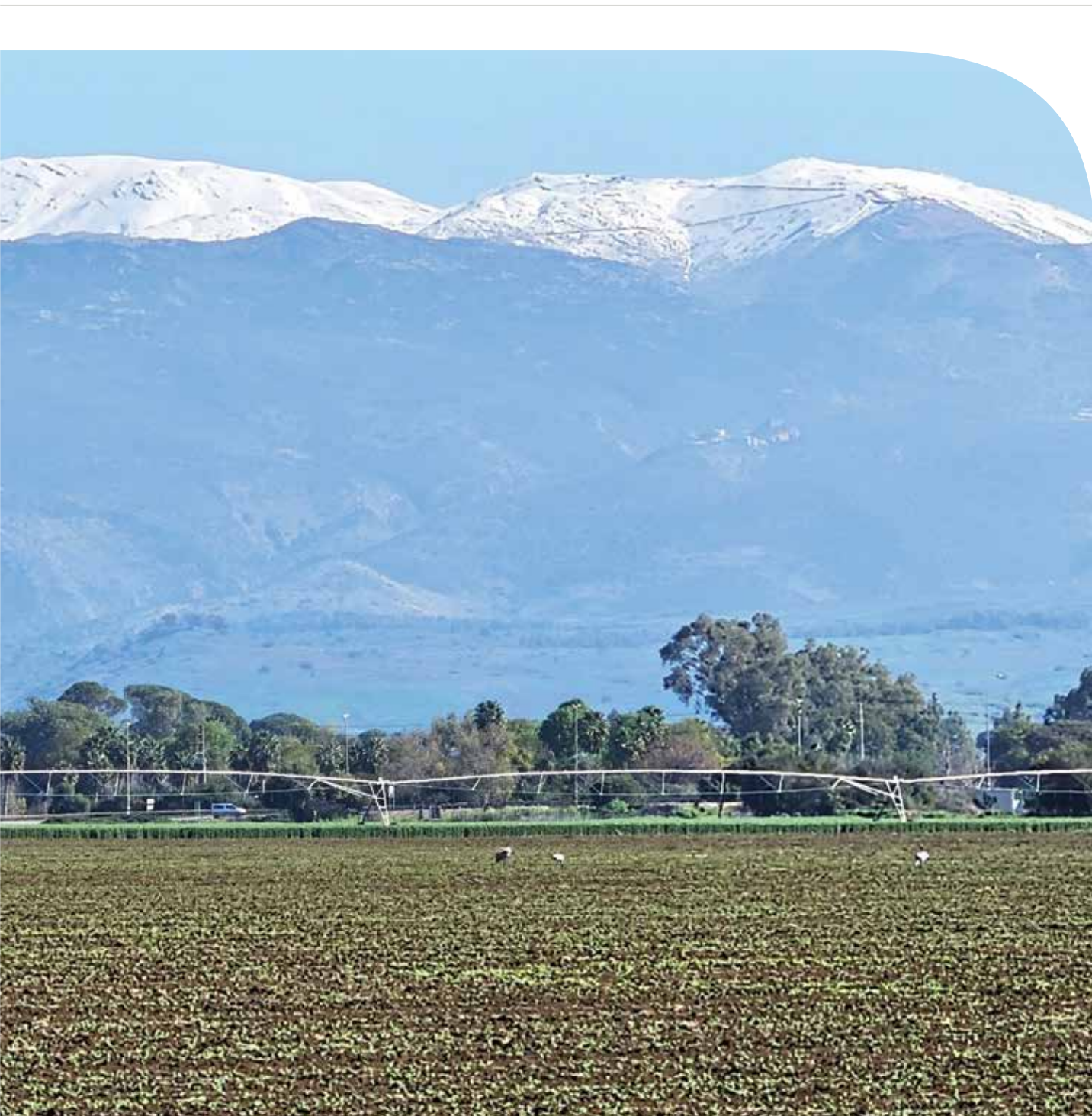
זיהוי פרות
בשעות הלילה

לפרטים נוספים ולהזמנת שירות:

מכירות: 052-3020988 • 054-4921009 • 052-3040155 • טל': 04-6231057 • פקס: 04-6231046

מרכז שירות: 054-3298918 • מייל: office@bulltech.co.il • www.bulltech.co.il

אצבע הגליל, יומן מלחמה

לצד תחושות קשות של הזנחה, אכזבה וחשש מהעתיד, ממשיכים רפתני אצבע הגליל לתפעל את הרפתות, בדבקות מטרה, בחריצות וזאת למרות שכבר למעלה מ-4 חודשים המלחמה הגיעה לבתיהם והפכה את חלקם לפליטים. דב דויטש מבית הלל אומר לנו בעצב "זאת בושה וחרפה לאן שהגענו, אני לא רואה איך אנשים יחזרו לגור כאן". בירת האזור, קרית שמונה עיר רפאים, בתים הרוסים. 'משק הבקר והחלב' במסע קצר לארץ לא נודעת, לא נשמעת, לאצבע של הגליל הנטושה כמעט לחלוטין. לחבל ארץ שהעתיד כלל לא ברור ובטח לא בטוח. והתחושה היא שמישהו שכח אותם, שם למעלה. וידיעה אופטימית, רפת כפר בלום תמשיך להתקיים •

באצבע הגליל יש 5 רפתות קיבוציות ו-5 רפתות מושביות שכולן במושב בית הלל. מאז ה-7 באוקטובר החיים באצבע הגליל למעשה נעצרו כמעט לחלוטין. יישובים, מושבים וקיבוצים פונו ומי שנותר פועל במתכונת חירום. שגרת חיים קשה, יש מי שיאמר, בלתי נסבלת הנמשכת כבר למעלה מ-4 חודשים. ומה הממשלה עושה? פחות או יותר כלום, עדיין אינה מתגמלת כראוי או בכלל את אלו שנותרו והתחושה היא של הפקרה, בדומה לתחושה ביישובי העוטף. מעולם לא נסעתי בקטע כביש 90 בצפון כשהוא ריק כמעט לחלוטין. רק רכבי צבא, משאיות עם סחורה חקלאית ופה ושם רכב פרטי. תחושה מוזרה בטח למי שמגיע מהמרכז הפקוק. מיותר לציין כי קריית שמונה ריקה לחלוטין, בתים הרוסים, חנויות סגורות ומה שפתוח אין כמעט סחורה, עיר רפאים. "אנחנו למעשה בשטח כבוש על ידי החיזבאללה", אומרים לי בייאוש באצבע הגליל. וכן, יש גם בשורות טובות, רפת כפר בלום תמשיך ותשודרג, רפת עמיר תיכנס כנראה לשותפות עם קיבוץ מנרה שקיבל מכסה ורפתות החלב באצבע הגליל ימשיכו להתקיים. ניסינו לדבר על הרפתות, ממשקים וענף החלב, אך מטבע הדברים, מה שמטריד כרגע את תושבי אצבע הגליל, עד מתי יימשך המצב ואיך תסתיים המלחמה.

"יש הרגשה שקצת
נשכחנו על ידי
הממשלה וכמו
גם גורמים בענף.
אנשים לא מבינים
את המשמעות
להיות תקופה
כזו ארוכה מחוץ
לבית..."

איך אפשר בלי הנוף המדהים... צילומים ר. זלץ

אנחנו בשגרת מלחמה. תם מרגלית

רפת כפר בלום, החליטו להשקיע

התחנה הראשונה, כפר בלום, קיבוץ שלא פונה אך סובל מפגיעה כלכלית קשה, כל העסקים בקיבוץ מושבתים, כולל המלון לאחר שהישראלים נטשו את הגליל. המפעל גלקון עובד במתכונת מצומצמת וכך גם כל המסחר בקיבוץ ובאצבע הגליל. הבשורה האופטימית, הרפת תמשיך להתקיים, כך החליטו חברי הקיבוץ לאחר תקופה ארוכה של חוסר וודאות באשר לעתידה. תם מרגלית, 40 בן קיבוץ כפר בלום, רפתן צעיר מבחינת ניסיון ושנים אומר לנו "אני כ-8 שנים ברפת, באיזה שלב היתה אופציה לעבוד ברפת ואז לקחתי את ההזדמנות, את הידע המקצועי לימד אותי ד"ר בני שריר, שהיה הרופא שלנו, את פן הניהול והרפתנות, למדתי ממנהל רפת גליל מערבי היום. ויש לי מלווה, לני קפלן, שהוא עוזר בצד המקצועי". על המצב הבטחוני המורכב הוא אומר "זה קצת כמו לעבור למדינה אחרת, הכבישים ריקים, חנויות כמעט ולא פתוחות, יש תנועה מאוד דלילה של אנשים".

מתח וחוסר וודאות

קיבוץ כפר בלום לא פונה באופן רשמי, אך בפועל עזבו מרבית החברים את המשק מיד לאחר תחילת המלחמה. תם "בתחילה כ-80 אחוז מהקיבוץ עזבו מיוזמתם ולאחר כמה שבועות בגלל המצב הכלכלי, אנשים חזרו בלית ברירה כי המדינה משום מה לא מממנת את העזיבה. אשתי והילדים חזרו כי לא היה לנו את הכסף לממן את השהיה מחוץ לאזור. כרגע אנחנו בסוג של שגרת מלחמה. הייתי צריך לקבל אישור מהצבא לדבר איתך, כי אני מגויס למילואים מה-7 באוקטובר. היום במקרה יום שקט, אך יש המון מתח באוויר, מי שלא רגיל לשמוע רעש

תם רפת כפר בלום "בתחילה כ-80 אחוז מהקיבוץ עזבו מיוזמתם ולאחר כמה שבועות בגלל המצב הכלכלי, אנשים חזרו, בלית ברירה, כי המדינה משום מה לא מממנת את העזיבה"

תותחים אז כל המצב כאן לא ממש סימפטי". רפת כפר בלום היא רפת קיבוצית, כ-370 חולבות, בעלת מכסה של כ-3.800 מיליון ליטר לשנה, עם לא מעט בעיות ועד לאחרונה חוסר וודאות לגבי המשך קיומה. באשר למזון, מרכז מזון מילובר ועגלות ויבשות מכינים לבד. מכון חליבה ישן פרלל. תם "יש לציין כי לא הושקעו כאן כספים הרבה מאוד שנים. דובר על סגירת הרפת אך לאחרונה הקיבוץ קיבל החלטה על השארת הרפת והשקעה בה והפיכתה לרפת איכותית ואנחנו שמחים על כך".

המועצה האזורית כאן לא מתלהבת, בלשון המעטה, מרפתות באזור?

תם עונה בדיפלומטיות "יש בזה משהו, זה כבר כמה שנים מועצה אזורית גליל עליון מחמירה את הרגולציה על הרפתות, בדיקות שפכים מחמירות, ארגונה גבוהה, ביחס לרפתות האחרות בארץ".

שיפור נעכלות וביצועים עם YEA-SACC® C

שמרים חיים לשיפור הביצועים

- שיפור בניצולת המזון ועלייה בנעכלות
- ייצוב חומציות הכרס מעל pH 6.
- עלייה בייצור חלב ללא פגיעה בריכוז המוצקים

מעלה תנובת החלב

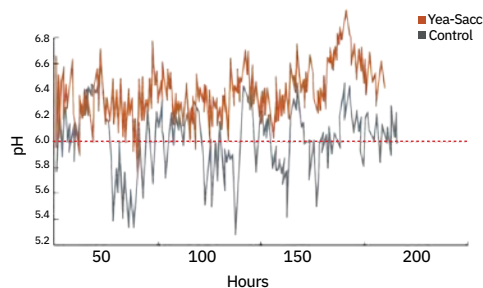
משפר ניצולת המזון

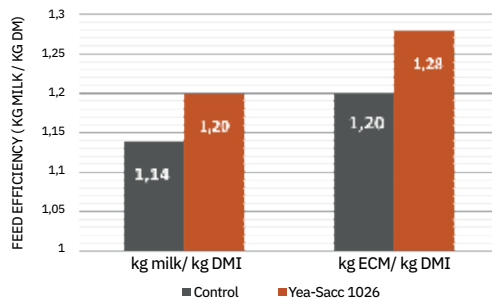
שומר על בריאות הכרס

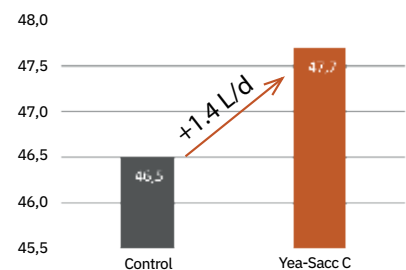
מגובה בכ- 200
מחקרים שפורסמו

ניצולת מזון

תנובת החלב

Desnoyers et al, 2009

מופץ ע"י חברת אחים הירשברג,
לפרטים נא לפנות לאנסטסיה שפרן
Anastasia@hb.co.il : מייל 0544402420 טל

רפת זב דויטש "הרסו לנו את המדינה"

מיד בתחילת המלחמה, פונה מושב בית הלל מכל יושביו, המשפחות עזבו את המקום בהוראת צה"ל ומי שנותר במושב הם רק חברי כיתת הכוננות, רפתנים ובעלי תפקידים הכרחיים. דב דויטש מקבל את פני ומיד אומר "תראה לאיזה מצב הגענו, לא יאומן, המדינה זנחה אותנו ואנחנו ממש מאבדים חבל ארץ. בושה". דב מתאר את המצב המורכב ומביא קול הנשמע בקרב מרבית מתושבי אצבע הגליל. בליגת החלב לשנת 2023 הרפת שלו ממוקמת הרפת המשפחתית של דויטש, במקום השלישי. רפת קטנה כ-1.6 ליטר מכסה כולל אמנה. דב "נפרדתי מהרפת המשותפת עם אחי אריה. אני חשבתי כבר לסגור אך הבן לחץ להמשיך ואז החלטנו להקים רפת חדשה, זה היה לפני כ-7 שנים. בנינו סככה מרחבית, מכון חדש של 24 עמדות. מרכז מזון עצמאי, אנחנו עושים את כל האוכל לבד, אך עובדים עם התזונאי של אמבר". דב דויטש דור שני למשק המשפחתי בבית הלל, דב הכאוב מאוד מהמצב וחושש לקראת עתיד לא ידוע, פותח במונולוג קשה "ההורים שלי מתהפכים בקברם ממה שקורה בישראל, הם עלו לארץ בשנת 57 להקים כאן מדינה ציונית ותראה לאן הגענו. פינו אותנו מהבתים שלנו, אתה למעשה כעת בשטח כבוש של חיזבאללה, אני לא רואה איך אנשים יחזרו לכאן עם המשפחות. החיזבאללה לא יזוז, צה"ל לא יכנס ללבנון, כל המצב הזה בושה וחרפה הרסו לנו את המדינה. גם אם לא היתה לי רפת, לא הייתי מתפנה, לא היה אף פעם דבר כזה מקום המדינה. אני מתבייש". המצב במדינה מדיר שינה

אם נשאר כן, נרצה לפתח ולהגדיל את הרפת. דויטש בית הלל

מה עיקר הבעיות?

"מחירי המזון גבוהים מאוד והטיפול בשפכים, זבל והקנסות הגבוהים".

ומה באשר לכוח אדם?

"אני דווקא במצב טוב, צוות קבוע של בין 3-4 ישראלים, 2 תאילנדים והשאר על בסיס סטודנטים ועובדים זמניים".

איך מבחינתך צריך כל הסיפור להסתיים כאן?

"תשמע, התקווה הגדולה שנחיה כאן בלי פחד מהתקפה של אויבנו. כרגע התחושות לא טובות, מבחינתי מאז ה-7 באוקטובר אנחנו עברנו טראומה כמדינה וכל אחד עם האבל שלו. עברנו השפלה, פחד, רצח, אונס. מי שגר בגבול הצפוני שואל את עצמו מה היה קורה כאן. אני לא מאמין שכרגע זה יכול לקרות כאן. מאוד עצוב שנצטרך לחיות על המשמר כל חיינו והפחד הגדול זה שאם המצב לא ישתנה, האוכלוסיה הצעירה לא תרצה להישאר ולאט לאט האוכלוסיה כאן תזדקן ותדעך".

אז יש עתיד לרפתות הצפון?

"לא בקונסטלציה של היום, אך יש עתיד, אני חושב שהשינוי חייב לבוא עם התיירות. ליצור רפתות ידידיות לנופשים באזור ולדעת לשווק את הרפתות וחשיבותן הכלכלית, חקלאית, ציונית".

דויטש בית הלל "ההורים שלי מתהפכים בקברם ממה שקורה בישראל, הם עלו לארץ בשנת 57 להקים כאן מדינה ציונית ותראה לאן הגענו. פינו אותנו מהבתים שלנו, אתה למעשה כעת בשטח כבוש של חיזבאללה, אני לא רואה איך אנשים יחזרו לכאן עם המשפחות..."

לנדיני סדרה 5 השותף שלך לעבודות ברפת!

100 | 110 | 120 כ"ס

יחד ננצח

תא מפעיל מפואר

ProDesign

מבית:
Landini®

לפרטים: 03-9533200
www.czapnik.co.il

צפניק

ואיך המצב, איך ממשיכים לתפקד?

"סה"כ המצב סביר בהתחשב במצב, הספקים מגיעים, החלב נלקח הרופא מגיע כרגיל. ההבדל הוא ברעש מסביב, תותחים, כיפת ברזל וכמובן ההרגשה של כולם, הרגשה פשוט זיפט. בהתחלה כל התאילנדים חזרו הביתה. ואז הסתדרנו עם חברי קיבוץ, לשמחתי נשארנו כל התקופה עם 3 חליבות והתאילנדים חזרו לפני כחודש. אך המצב מאוד נזיל אז עדיין לא שחררתי את העובדים הישראלים הזמניים והתאילנדים שלנו עובדים במטע. מצב מאוד מורכב המשפיע על הוצאות העבודה".

והרפת, בפן המקצועי הכלכלי?

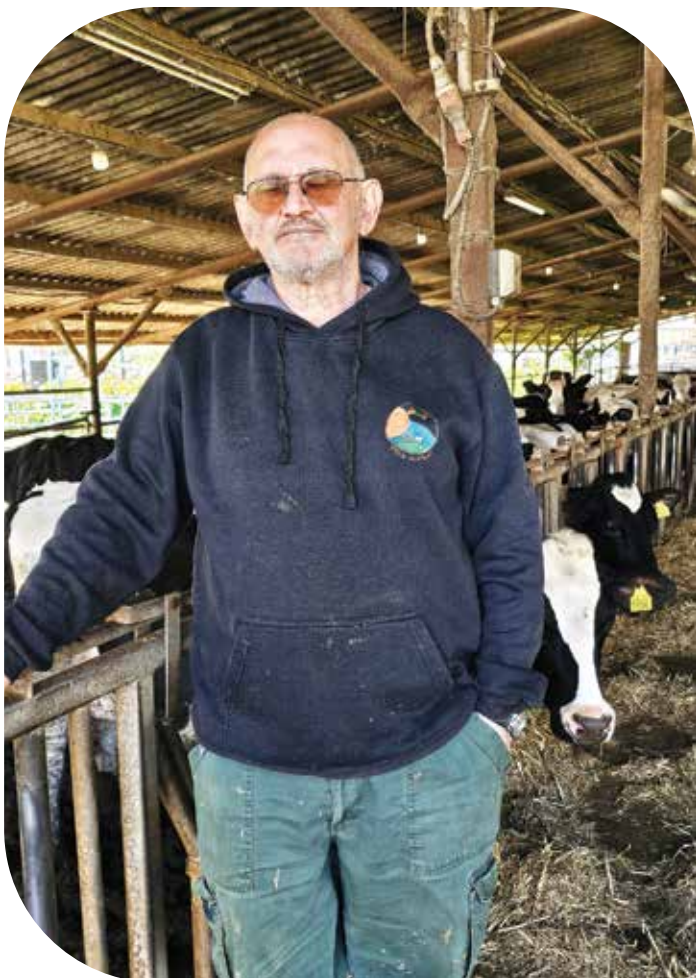
"בפן הכלכלי בסדר, בסה"כ רפת עמיר מנוהלת היום על ידי מילובר ובשנתיים האחרונות יש שיפור בתוצאות וכולם מרוצים. בסוף השנה אני פורש לפנסיה, אמור להגיע זמיר מאיילת השחר".

איך אתה רואה את עתיד הרפתות כאן בגליל עליון?

"לרוב הרפתות כאן באזור אין לאן לגדול, בעמיר יש מקום לגדול ולהתרחב וכנראה שרפת עמיר תיכנס לשותפות עם מנרה שקבלה מכסה לאחרונה ויש כאן עדיין מקום לרפת שלישית".

איך המצב הבטחוני אמור להסתיים?

"אהה, זה כבר גדול עלי, אני רוצה שלום, אני אופטימי, אנחנו כל כך עמוק בחרא שמכאן יש לנו רק לאן לגדול וללכת קדימה. בסופו של דבר אנשים יבינו שמלחמה זה לא הפתרון".

תחושות לא טובות, רק שייגמר כבר. שטרק רפת עמיר

מי שלא מייצר אוכל לבד, לא יכול להגיע לתוצאות טובות. דב דויטש (בתמונה, מרכז המזון של הרפת)

מענייני החקלאי הוותיק שחשב שראה הכל. דב מחייך בעצב "כבר אין מה לדבר על המדינה, המדינה שלנו הולכת. תאר לך אם החיזבאללה היה מצטרף ב-7 לאוקטובר, כל הגליל היה כבוש. אתה יכול לתאר לך מצב כזה. אנחנו אשמים, כולנו, נתנו לפוליטיקאים לעשות מה שהם רוצים, עכשיו נתניהו לקח את כל הקנאים הימניים ותראה מה קורה כאן, זה סיט מתמשך".

ועדיין, הרפת שלך מצוינת?

"תשמע, אנחנו עובדים קשה, התוצאות משמחות אבל בגלל המצב אין ממש שמחה, התוצאות לא באות לבד, הרבה הרבה עבודה קשה. בגדול, מי שלא מייצר אוכל לבד, לא יכול להגיע לתוצאות טובות גם במובן הכלכלי. זה הכל עניין של השקעה, עבודה וידע, הכי חשוב, מרכז מזון עצמאי, סככה מרחבית, עם שני אבוסים, זה מועיל לייבוש המדרך וכמובן ממשק חליבה וירידה לפרטים קטנים ברפת, לא לוותר על כלום".

ומה לגבי העתיד?

"תשמע, אם נשאר כאן אז הרפת תתפתח, אנחנו רוצים להגדיל את הרפת, מה גם שאנחנו בזמן האחרון מגדלים את השחת לבד והשאיפה שלנו לגדל את הכל לבד. השאיפה שלנו זה להגיע למכסת ייצור של כ-2 מיליון ליטר השאלה רק מה יהיה עם המדינה שלנו".

רפת עמיר

קיבוץ עמיר לא פונה, ההחלטה שלא לפנות את הקיבוץ השוכן קרוב לגבול, מעלה תהיות ושאלות לגבי השיקולים של מקבלי ההחלטות וצה"ל אך זה כבר סיפור אחר. אך למרות שחברי הקיבוץ נותרו, קיבוץ עמיר מתנהל כמעט במתכונת חירום ובקיבוץ מרגישים היטב את רוחות המלחמה כמו גם את רעמי התותחים. הגענו לרפת קיבוצית, בעלת מכסה של כ-3 מיליון ליטר, מנהל הרפת מקסים שטרק, חבר קיבוץ דפנה שפונה מחבריו "אנחנו פליטים, קיבוץ דפנה פונה מתחילת המלחמה והתושבים מפוזרים ברחבי הארץ, בעיקר סביב הכנרת. נשארו בקיבוץ כיתת הכוננות ומנהל הרפת".

רפת כפר גלעדי, העובדים נשחקים ומראים סימני שבירה

קיבוץ כפר גלעדי מפונה כבר למעלה מ-4 חודשים, קיבוץ נטוש לחלוטין, אין כמעט אף אחד, בקיבוץ הגבוה בישראל, הנמצא ממש על גדר גבול לבנון. רק כיתת כוננות, יחידות צבא ועובדים חיוניים, משמע, עובדי רפת. התחושה היא ששכחו אותם מאחור. רחוק מהעין, רחוק מהלב. עמרי זלצר מנהל רפת כפר גלעדי "אין לצערי חדש, חוץ מזה שהעובדים נשחקים, חלקם רוצים לעזוב. להיות במציאות של מלחמה זה לא פשוט, דבר נוסף, הבדידות הזו שאתה לבד גם שאתה הולך הביתה, הקיבוץ נטוש לגמרי. כל היום שומעים יירוטים, אזעקות, מציאות קשה ומורכבת. קשה מאוד לחבר'ה".

איך נערך?

"אין לי הרבה כלים, אנחנו עדיין ב-2 חליבות ביום, גם בגלל כוח אדם וגם אני לא רוצה שיסתובבו ברפת יותר מדי. בניגוד לרפתות אחרות, אנחנו ממש בקו ישיר לכפר עדיסה, זה הכפר שממנו ירו על בית הלל וכפר יובל.

הרפת מקצועית?

"תשמע ברגע שאתה יורד מ-3 חליבות ל-2 כמות החלב יורדת. ירדנו בכ-15 אחוז בכמות החלב. אמנם השומן חלבון עולה בגלל 2 החליבות אך יש המון קשיים, ספקים לא מעוניינים להגיע לרפת, אתה צריך לפגוש אותם רחוק מהרפת ולקחת מהם את הסחורה. כל פינוי הזבל קשה מאוד, חוששים לעבוד שם, זה ממש מול הכפר מעבר לגבול, בכינון ישיר. כל רגע יכול להיות משהו. בינתיים הרופא והמזריע מגיעים חוץ מהפעמים שהכביש חסום. את האוכל מביאים מוקדם בבוקר ממילובר בעמיר, שלא יהיו בעיות או חסימות כבישים.

לא פשוט בכלל?

"תשמע יש איזה פוקוס על הדרום, אני לא בא חלילה להשוות, אנשי עוטף עזה עברו טבח נורא, אך יש הרגשה שקצת

נשכחנו על ידי הממשלה וגם גורמים בענף. אנשים לא מבינים את המשמעות להיות תקופה כזו ארוכה מחוץ לבית. אך אנחנו כאן כבר למעלה מ-4 חודשים עובדים בתנאי מלחמה, זו בעיה לא פשוטה ואנשים מתחילים לגלות סימני שבירה. תזכור גם שיש משפחות, ילדים, גם העניין האישי לא פשוט בכלל".

רפת דפנה, כינוי הקיבוץ הוארך עד יולי

קיבוץ דפנה פונה ימים אחדים לאחר תחילת המלחמה, הקיבוץ שוכן על גבול לבנון. ארז שמואל מנהל הרפת "בהתחלה התאילנדים ברחו, נאלצנו לרדת ל-2 חליבות היו הרבה אנשים טובים שבאו להתנדב, איכשהוא תפעלנו את המקום על 2 חליבות. חזרנו ל-3 חליבות ברגע שחזרו התאילנדים, עדיין לא מצאתי מאביס אז אני עושה ההזנה, המאביס מפונה ממושב שאר ישוב. רפת דפנה בעלת מכסה של 3.9, 350 חולבות, מכון חליבה ישן שדירת דג 9 על 9. ארז "הרפת דורשת השקעה, אנחנו עושים את זה בשלבים, חזרנו לייצר במרכז המזון אצלנו, התזונאי שלנו הוא סטיבן רזון.

מה המצב הכללי?

"תשמע, כל המרחב תחת איום נ"ט, חצי קיבוץ תחת איום נ"ט, זו צרה צרורה מאוד קשה להתנהל ככה, המצב הביטחוני משפיע, חסימות צירים, יש אנשים, החוששים להגיע. מי שנשאר במשק הם רק כוחות הבטחון, רפתנים וכיתת כוננות, הקיבוץ ריק לגמרי, עצוב מאוד, גם לא רואים את האור בקצה המנהרה. כרגע הותקנו שהאריכו את הפינוי עד יולי. עושים מה שאפשר במסגרת האפשרויות. משתדלים לשמור על אופטימיות. לא קל".

יש חשש מחדירות?

"כן, בטח, היו כבר ניסיונות חדירה מהר דוב. זה החשש הכי גדול שלנו כאן. יש את יחידת דבורה, שהוקמה עוד לפני ה-7 באוקטובר ואמורה לתת מענה לתוכנית החיזבאללה לכבוש את הגליל העליון. הם מסתובבים לאורך הגבול".

איך היית רוצה שייגמר?

"שום אופציה היא לא טובה, בסופו של דבר אין ברירה, בשלב כזה או אחר נצטרך להסיר את האיום הזה, אך חיזבאללה לא לא חמאס. נראה מה יהיה". ▲

כל האזור תחת איום מתמיד של ירי נ"ט. ארז מנהל רפת דפנה

העובדים נשחקים ולא רואים את הסוף. עמרי זלצר

"תכנון ענף החלב, הכרחי לקיום הענף" מנכ"ל משרד החקלאות

צריך לומר ביושר, משרד החקלאות
בראשות השר דיכטר ידידותי
לחקלאים, בטח אם נשווה את המצב
לקודמו פורר. יש הרבה רצון טוב,
הקשבה וגם פעולות חיוביות למען
החקלאות בכלל וענף החלב בפרט.
כך גם מנכ"ל המשרד, אורן לביא,
הפועל ללא ליאות מול קואליציה
חזקה של קפיטליזם וקהלת.
בראיון בלעדי ל'משק הבקר והחלב'
אומר לביא "ענף החלב יקרוס באם
הוא לא יהיה מתוכנן ואנו ניאבק על
קיומו". רק לפני כחודש מנעו השר
והמנכ"ל משר האוצר ופורום קהלת
לבצע קטסטרופה תקציבית במשרד.
נכון לעכשיו, הם הצליחו.
המנכ"ל מדבר! •

"אותם גופים
הקוראים לקיצוץ
החקלאות הישראלית
פותחים בחזית מול
הציבור הישראלי,
שיותר מתמיד
מחבק את החקלאות
הישראלית. דווקא
בשעה קשה זו קרנה
של החקלאות עלתה.."

תזכורת, רק לפני כחודש וחצי הגיש השר סמוטריץ הצעת
התקציב לשנת 2024 שאם היתה עוברת כפי שהוצעה, משרד
החקלאות היה למעשה מתפרק ומפסיק להיות משרד רלוונטי.
סמוטריץ, בחסות פורום קהלת, רצה לפרק את ש"מ, לקצץ
כ-50 אחוז מתקציב המשרד ועוד עשרות פעולות שהיו
למעשה מייתרות את המשרד החשוב הזה. השר דיכטר יצא
למאבק, אחד מהקשים שניהל כפוליטיקאי כשעל הפרק עמדה
גם האופציה להתפטר. דיכטר ומנכ"ל משרדו הצליחו, בכוחות
אחרונים יש לומר, לבטל, נכון לעכשיו, חלק ניכר מתוכניות
סמוטריץ. בראיון נרחב מדבר מנכ"ל המשרד, אורן לביא, על
המציאות הפוליטית, ענף החלב, כוח האדם החסר, בעיית
המים ומחירם לחקלאות ועוד. וכן, יש היום חברים לחקלאים
במשרד החקלאות והשאלה הנשאלת, כמה כוח יהיה להם
מול קואליציה חזקה של שרים, פורום קהלת וראש ממשלה
שהחקלאות מעניינת אותו כמו השלג דאשתקד.

נמשיך להיאבק למען החקלאות הישראלית. לביא.
צילום משרד החקלאות

"את סגירת שירות ההדרכה והמקצוע (שה"מ) הצלחנו לבלום וכך גם את סגירת מחוזות המשרד. שה"מ והמחוזות הם הצינור של המשרד לחקלאים, והקשר הישיר בין החקלאי למדריכו לא יסולא בפז. מבחינתנו, העבודה הרגולטורית שהמשרד עושה עבור החקלאים לא שלמה בלי הזרוע הביצועית, שמגיעה אל החקלאי בפועל..."

הישראלי יקרוס ללא תכנון. ברוב המדינות המערביות ענף החלב מתוכנן משום שזהו הדבר הנכון לעשות. המשרד פתוח לדיון עם נציגי הענף ועם משרד האוצר."

חלוקת מכסות בשנת 2024?

"לאחרונה הוביל השר אבי דיכטר להחלטת ממשלה למתן תוספת למכסות החלב לרפתות העוטף, וזאת מתוך הבנה שעלינו לנקוט בכל אמצעי כדי להבטיח את החיים החקלאיים בעוטף עזה, גם ביום שאחרי. משכך, השנה יקבלו יצרני החלב ביישובי העוטף תוספת מכסה גבוהה מעבר לזו הנהוגה. לאחר אישור ועדת הכלכלה בשבוע שעבר, חלוקת המכסות נחתמה

אורן לביא עונה על השאלות בכנות, לא מתחמק ומודע לקשיים ואומר "עברנו ועדיין עוברים ימים מורכבים, אך ענף החלב הישראלי חזק. בישראל ישנן כ-680 רפתות חולבות. הרפתות בגבולות הארץ, שעובדות חלקן במתכונת חירום, מסמלות בעיני מהי ציונות אמיתית וזאת למרות הלחימה, שגרת חייו לא נעצרה, ואנחנו נמשיך לחיות ולעבוד על אדמתנו. הנתונים מוכיחים את העניין, שכן כמעט ולא חל שינוי בהיקף ייצור החלב בין שנת 2022 ל-2023".

יש רפתות שעדיין פועלות במתכונת חירום ותושבי הישובים מפונים, בצפון ובעוטף, איך משרד החקלאות מסייע לרפתות הללו אם בכלל. כמו גם המחסור החמור בידיים עובדות ועובדים זרים בחקלאות בכלל ובענף הרפת בפרט, היה אמור להיות הסכם להבאת עובדים, הטבות לעובדים הישראליים, מה קורה עם זה?

לביא מחייך "שאלה ארוכה שאלת, מהערכות המצב, שנערכו מתחילת המלחמה, עולה שהאתגר העיקרי עד היום הוא מחסור כוח האדם. זאת, עקב עזיבת העובדים הזרים ואי כניסת העובדים הפלסטינים. נושא זה עומד בראש מעייני, ואכן החל מהשבועות הראשונים ללחימה הנחיתי את גורמי המקצוע במשרד למצוא חלופות תעסוקתיות. גיבשנו תמיכות להתנדבות בחקלאות, הבאנו חיילים, בנות שירות ומכניסטים לסייע בענפים השונים ואף נתנו מענק לעובדים ישראלים חדשים בחקלאות. במקביל, השקענו מאמצים רבים בהגדלת מכסות העובדים הזרים והבאת עובדים נוספים ממדינות אחרות. חתמנו על הסכם בלטרואלי להבאת עובדים זרים מסרי לנקה, הממשלה אישרה כ-5,000 עובדים זרים ממגוון מדינות באמצעות לשכות פרטיות, והשר אף העביר החלטת ממשלה לתוספת של כ-10,000 עובדים זרים לחקלאות למשך שנה במקום העובדים הפלסטינים. החלטות אלה מצטרפות להחלטת ממשלה ביוזמת השר מהקיץ האחרון, להגדלת המכסה בכ-9,000 עובדים, וכך מכסת העובדים הנוכחית מסתכמת ל-50,200! זהו מספר חסר תקדים, הגבוה ביותר בתולדות חקלאות מדינת ישראל. אנחנו לא מתכוונים לעצור שם, יעד המשרד הוא להגיע לכ-70,000 עובדים זרים ולהקצות עובדים זרים ללא מפתח הקצאה תלוי ענף וסוג הגידול.

לצד כל זאת, פעלנו להשבת העובדים הזרים שעזבו, הארכנו את זמן שהותם של העובדים הזרים בארץ, ולעובדים שבחרו להישאר הענקנו מענק עידוד. ברמה האישית, אני כבר חבר קבע בוועדה המיוחדת לעניין העובדים הזרים בכנסת ואני מנהל דיונים רבים מול רשות האוכלוסין וההגירה להבאתם של העובדים לחקלאות. לשמחתי, מאמצינו מניבים תוצאות וכ-90% מהעובדים הזרים שבו לישראל.

חשוב שיידעו שמדריכי שירות ההדרכה והמקצוע נמצאים בקשר כל העת עם הרפתנים, אנחנו דואגים שלא יהיה חסר להם דבר, ואם חסר משהו - יש להם כתובת ישירה במשרד. כך גם, המשרד מצוי בקשר הדוק עם מועצת החלב ואנו קשובים ומשתפים פעולה גם בתחום זה, כאשר בימים אלה הנני פועל בהנחיית השר לגיבוש הצעת נוספת אשר תביא לבשורה והגדלה משמעותית של מפתח ההקצאה הקיים, עד לביטולו, גם בענף החלב.

יש דיבורים על הסכם עתידי להמשך השמירה על ענף החלב וחתירת הסכם ארוך טווח בין הרפתנים לממשלה לשמירת התכנון בענף החלב?

"אני סבור שתכנון ענף החלב הוא הכרחי לשם שרידות הענף בישראל. צריך לומר את הדברים כפי שהם, ענף החלב

על ידי השר לפני ימים אחדים, וצפויה להתפרסם ברשומות".

המים לחקלאות, יש טענות קשות על סחבת ובירוקרטיה בנושא עלות המים לחקלאות, השר הבטיח פתרון, היכן זה עומד נכון לעכשיו?

"השר ואני דבקים בהבטחתנו להוריד את עלות המים לחקלאים, ונעשה ככל שיידרש למען מטרה זו. בעיניי, מחיר המים הוא חסם לביצוע עבודת האדמה, שהיא ציונות לשמה, מה גם שהעלות הכוללת של מחירי המים לחקלאות היא מינורית ברמת המדינה, אך מהווה שמיים וארץ לחקלאי, וחסם אמיתי למגבלות הייצור. ואכן, ברמה הממשלתית השר אבי דיכטר מנהל מאבק עיקש למען החקלאות. אנו מאמינים שכיום יותר מתמיד, יש לסייע בכל אמצעי אפשרי לחקלאים, ששומרים על הגבולות, מהווים מנוע צמיחה כלכלי ותעסוקות ומספקים תוצרת טרייה לציבור בישראל".

"אנו דבקים בהבטחתנו להוריד את עלות המים לחקלאים, ונעשה ככל שיידרש למען מטרה זו. בעיניי, מחיר המים הוא חסם לביצוע עבודת האדמה, שהיא ציונות לשמה..."

לביא "בלמנו קיצוץ של 700 מיליון שקלים"

לפני כחודש וחצי רצו פקידי האוצר בהנחיית סמוטריץ בעצם ל"חסל" את משרד החקלאות, על ידי קיצוץ אגרסיבי ופירוק מחלקות כולל שה"מ.

למרות הצהרות השר, התקציב קוצץ ויש או היתה בכוונת משרד האוצר לפעול לסגירת שה"מ, היכן זה עומד?

לביא "ראשית אציין כי בלמנו כ-700 מיליון ₪ מסה"כ הקיצוצים ואף הצגנו ביוזמתנו תוכנית התייעלות לאוצר. מכיוון שאנחנו בשעת חירום, קיצוצים תקציביים הם חלק מהירתמות המשרד למאמץ המלחמתי, אך עשינו כל שביכולתנו כך שהקיצוץ יהיה קטן משנדרש מאיתנו ולא ישפיע על פעילות החקלאות. החקלאים ביישובי הספר, השומרים על הגבולות, הולכים לעבוד תחת אש בשביל שלאזרחי המדינה תהיה תוצרת חקלאית טרייה ורציפה. לא יעלה על הדעת שהחקלאים יפעלו באחריות ציבורית גדולה ומשרד החקלאות לא יתמוך בהם בהתאם. את סגירת שירות ההדרכה והמקצוע (שה"מ) הצלחנו לבלום וכך גם את סגירת מחוזות המשרד. שה"מ והמחוזות הם הצינור של המשרד לחקלאים, והקשר הישיר בין החקלאי למדריכו לא יסולא בפז. מבחינתנו, העבודה הרגולטורית שהמשרד עושה עבור החקלאים לא שלמה בלי הזרוע הביצועית, שמגיעה אל החקלאי בפועל. זו משוואה פשוטה: אם אנחנו רוצים שהרפתנים ימשיכו לעבוד ברפתות ולייצר

חלב ישראלי משובח, עלינו להיות שם איתם ועבורם. קיצוץ שה"מ והמחוזות יפגע משמעותית בסיוע שמקבל החקלאי, וזה עלול ליצור משבר חמור יותר".

שנת 2024 כבר החלה, מה המטרות של משרד החקלאות לשנה הקרובה ומה מידת השפעת השר והמנכ"ל על מדיניות התכנון, היבוא, בהתחשב בכוחות החזקים (פורום קהלת, שר האוצר) הפועלים להפרטה, המשך קיצוץ והגברת היבוא?

"ברמה המשרדית התווינו שלושה יעדים מרכזיים לשנת 2024: שמירה על רציפות תפקודית בחקלאות המקומית, פתרון משבר כוח האדם בחקלאות והסרת כלל החסמים באמצעי ייצור לחקלאים ושיקום לכדי תחייה מחדש של חקלאות ישראל. כולם יחד מתכנסים לכדי ביטחון המזון של מדינת ישראל. המשבר נותן לנו גם הזדמנות לשנות ולחדש, ולכן שאיפתי היא חקלאות מתוקנת, לטובת הציבור הישראלי ולטובת חקלאי ישראל. בשעה שאנחנו מדברים, גורמי המקצוע במשרד החקלאות יושבים ומתכננים את חיזוק החקלאות המקומית, באמצעות הסתמכות על ייצור מקומי, תמיכות ישירות לחקלאים וקידום פתרונות טכנולוגיים לייצור הייצור. תכניות העבודה של המשרד לשנת 2024 היא המענה ליעדים אלו. אותם עקרונות חלים גם על ענף החי שכולל בתוכו את ענפי הלול החלב. לאורך המלחמה התנגדנו בתוקף להגדלת מכסות ייבוא החלב, לאור העובדה שייצור החלב המקומי מספק את הצריכה המקומית, משמע ייבוא חלב אינו הכרחי ורק יוצר פגיעה ביצרני החלב. כאשר הסברתי זאת מול יו"ר ועדת הכלכלה, דוד ביטן, בסוף אוקטובר, דעה זו התקבלה ללא עוררין.

אותם גופים הקוראים לקיצוץ החקלאות הישראלית פותחים בחזית מול הציבור הישראלי, שיותר מתמיד מחבק את ענפי החקלאות הישראלים, דווקא בשעה קשה זו קרנה של החקלאות עלתה".

היה חשש למחסור בתוצרת חקלאית טריה, החשש עדיין קיים?

"תראה, חשוב לי לציין כי מאז פרוץ "חברות ברזל" לא היה מחסור בתוצרת טרייה על המדפים, ולו לרגע אחד. עובדי המשרד השקיעו לילות כימים במסירות ובדאגה להמשך רציפות תפקודית בחקלאות, עבור כל אזרחי ישראל. עבודת המשרד לצד עבודתם של החקלאים שלנו אפשרה להביא מזון לכל בית בישראל. החקלאים שחלבו את הפרות, יצאו לעבוד בשדות ואספו את הביצים, כל זאת בשעה שהמרחצים הסתובבו חופשי בין יישובינו, הם דוגמה ומופת, הם הציונות האמיתית, ואני מודה על הזכות שנפלה בחלקי לעבוד לצד ולמען החקלאים".

ביטחון המזון של ישראל, כיום יותר מתמיד?

"בהחלט, המלחמה חידדה את חשיבות השמירה על ביטחון המזון למען אזרחי ישראל. קיבלתי הרבה פניות של אנשים שחוששים ממחסור במזון עקב המלחמה, שהזכירו את החשש ממחסור במגפת הקורונה, ובעתות משבר אחרות. למדינת ישראל צריכה להיות תכנית סדורה להבטחת מזון לאוכלוסייה הן במקרי קיצוץ, במסגרתה יתבססו על הייצור המקומי לאספקת הצורך, ועל ייבוא רק כהשלמה לייצור המקומי. אסור להתבסס על הייבוא, כי כשניתקל שוב במלחמה ושערי הייבוא ייסגרו נהיה בבעיה. לכן חיזוק החקלאות המקומית היא חובתנו! עלינו להקל על החקלאים בכל דרך שניתן: עלינו לתמוך ישירות בחקלאים ולייצר ודאות בענף, וכן עלינו להוזיל את גורמי הייצור לחקלאות. רק כך, סחורה איכותית ובריאה תהיה נגישה לכל הישראלים, גם בזמנים קשים". ▲

חיפוי גגות / קונסטרוקציות וחיזוקים /
יבואן בלעדי לנדיניבורד צמנטבורד

אלטכנו

שותפים לשיקום הרפתות בעוטף ישראל

גיל: 054-2993388 08-9447012

info@altecno.co.il www.altecno.co.il

אלטכנו RGL
גג אחד ולתמיד

קבלן רשום מורשה לאסבסט • מבצעים חיפוי גגות וקירות • פירוק אסבסט • הכנה לפאנלים סולאריים

תוספת מכסה לרפתות העוטף

עליה בתנובת הפרה, תוספות מכסה
לרפתות העוטף ועוד. חולקו מלגות
לסטודנטים. מועצת החלב סוגרת
את שנת 2023 ●

נתוני ייצור

שנת 2023 היתה שנה כלכלית טובה לרפתות החלב והתחזית
כי גם שנת 2024 תהיה טובה, זאת באם לא יתרחשו דברים
בלתי צפויים. לדברי אלי ג'ורנו סמנכ"ל מועצת החלב "2023
הייתה דומה מאוד לשנת 2022. הייצור הסתכם ב-1.557
מיליארד ליטר חלב לעומת 1.554 מיליארד ליטר חלב ב-2022.
גם השנה התנובה לפרה עלתה ב-191 ק"ג חלב לשנה. נרשמה
עליה קלה בתכולת השומן מ-3.97 אחוזים ל-3.98 אחוזים
ונסיגה קלה בחלבון מ-3.47 אחוזים ל-3.45 אחוזים". באשר
לאיכות החלב, ספירת חיידקים, 66% מהחלב שהגיע למחלבות
בשנת 2023 היה מעולה. סת"ס - 50% מהחלב היה מעולה
ו-47% היה ברמת איכות א'.

המכסה תגדל

תקנות תכנון משק החלב (מדיניות הפיתוח לשנת 2024 בענף
הבקר) (הוראת שעה), התשפ"ד - 2024. שר החקלאות ופיתוח
הכפר קבע כי היקף המכסה הכולל לחלב בקר יגדל ב-46
מיליון ליטרים.

במסגרת התקנות נקבע כי תוספת המכסה תחולק באופן
הבא:

- תוספת מכסה בהיקף של 2% ביחס למכסה שנקבעה ב 2023
- תוספת של 1 מיליון ליטרים תחולק באופן שווה לבתי ספר
חקלאיים
- ליצרנים מעוטף עזה או יצרנים שמשקם נמצא ביישובים
אלה, תוספת מכסה של 100,000 ליטרים ליצרן מושבי ו -
600,000 ליטרים ליצרן שיתופי.

כמו כן, כדי לעודד רכישת מכסות של יצרנים פורשים במגזר
המושבי, בהליך העברת מכסות בשנת 2024, כל יצרן המקבל
מכסה מיצרן פורש יקבל תוספת מכסה עד להיקף כולל של 3.5
מיליון ליטרים.

1. בשנת 2023 התחילו לפעול באופן עצמאי רפת בקיבוץ
מצובה והרפת בקיבוץ כרמים
2. בשנת 2023 פרשו 21 יצרנים מושביים וקיבוץ אחד
3. בשנת 2023 הוקצו 9 מכסות חדשות במגזר
המשפחתי ו-2 מכסות במגזר השיתופי

גם השנה התנובה
לפרה עלתה ב-191
ק"ג חלב לשנה.
נרשמה עליה קלה
בתכולת השומן
מ-3.97 אחוזים
ל-3.98 אחוזים
ונסיגה קלה בחלבון
מ-3.47 אחוזים
ל-3.45 אחוזים

פתוגניים בחלב. (MALDI-TOF) שיטה זו מאפשרת זיהוי מדויק וקיצור זמן מתן התשובה ליצרן החלב. בהמשך השנה הקרובה נמשיך ונעמיק בלמידת יכולות המכשיר תוך שיתוף פעולה שהחל כבר לקראת עם בתי חולים הומניים ומוסדות מחקר נוספים. צוות השדה הכלל 3 מדריכים ורופא המשיכו גם תוך כדי המלחמה ובמהלך השנה להגיע למשקים במטרה לשמור ולהטיב את בריאות העטין ואיכות החלב.

חלוקת מלגות

כמדי שנה, מחלקת מועצת החלב מלגות לסטודנטים, מאחר שלא נערך כנס הבקר והחלב השנתי, השנה חולקו המלגות במסגרת יום עיון של מועצת החלב. המלגות הוענקו על ידי המנכ"ל איציק שניידר וד"ר שמוליק פרידמן, מנהל קרן המחקר במועצה. להלן הזוכים ונושאי המחקר שלהם:

פלג שניידר, נושא המחקר – חקר התגובה החיסונית ומנגנוני האלימות של חיידקי מיקופלסמה ואשריכיה קולי בבלוטת החלב.
יעל עמיאל קניגסוולד, נושא המחקר – זיהוי גורמי סיכון לברוצלה מליטנזיס ברפתות בישראל.
רון שמולביץ', נושא המחקר – פיתוח ותיקוף טכנולוגיה למדידת צריכת מזון פרטנית ברפת החלב.
שיר מנוביץ', נושא המחקר – השפעת הזוויג על המורפופיזיקה וההתפתחות של עוברי בקר.
אוסמה חורי, נושא המחקר – השבת זרחן ממי נטל של מתקני ביוגז בפרש בקר באמצעות תהליך הידרותרמי.
תמיר אלון – תחום הצאן, נושא המחקר – הערכת הסטטוס המטבולי והחיוניות של העוברים משגר מרובה עוברים על פי בדיקת נוזלי מי שפיר בכבשים. ▲

שיר מנוביץ' ואיציק שניידר. חלוקת מלגות לסטודנטים

מאל"ה

בשנת 2023 בצעו מעל 180000 בדיקות שזה המספר הגבוהה ביותר של בדיקות שבוצע אי פעם במעבדה. תרומה עיקרית לעליה זו נמשכת מגמת העליה בבדיקות בקטרילוגיה פרטניות (1) סה"כ 66000 (+ 20%) עליה משמעותית מאוד בכמות המשקים (155) אשר משתמשים בבדיקת ההריון בחלב (סה"כ 68400 בדיקות עליה של 30%) במחצית השנייה של שנת 2023 הוכנסה למעבדה טכנולוגיה מתקדמת ביותר לזיהוי גורמים

תאריך פתיחה:
11 במרץ
2024

האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM
הפקולטה לחקלאות מזון וסביבה ע"ש רוברט ה. סמית, ברחובות מדור לימודי חוץ

קורס שנתי ליסודות רפת החלב

הקורס יתמקד בהקניית ידע בסיסי והעשרה לעובדים ברפת החלב בתחומים השונים: הזנה, בריאות העדר, רבייה, חליבה, מבנים, מיכון, גידול יונקים ועגלות לתחלובה, ייצור חלב והפקתו, ונושאים אקטואליים שונים בענף הרפת. **במסגרת הקורס ישולבו סיורים מקצועיים.**

מטרת הקורס: השלמה של ידע בסיסי באנטומיה ופיסילוגיה, וטרינריה ומחלות, תזונה וממשק של פרות חלב, הכרת שיטות וטכנולוגיות חדשניות בתהליכי הייצור, העשרה ועדכון לגבי מגמות עתידיות בענף. בסופו של הקורס יקבל המשתתף כלים טובים יותר ויכולות טובות יותר להתמודדות עם דרישות הניהול של רפת מודרנית.

הקורס מיועד: למנהלי רפתות, לרפתנים, לרכזי התארגנויות, למנהלי מרכזי מזון, לרופאים וטרינריים, למדריכים, לאנשי חברות המוכרות תשומות לענף, המעוניינים לבסס ולהרחיב את הידע שלהם בענף. הקורס יועבר ע"י טובי המומחים בענף הרפת.

משך הקורס: הקורס יפתח ב-11 במרץ 2024 וימשך כשנה, אחת לשבוע, בימי ב', החל מהשעה 14:00.

הקורס יתקיים בקמפוס הפקולטה לחקלאות ברחובות

לפרטים נוספים נא לפנות לסיגל גולדנר – טל' ישיר 08-9489709 | פקס: 08-9470171

דוא"ל: signalg@savion.huji.ac.il אתר אינטרנט: hutz.agri.huji.ac.il

הנחת אבן פינה לרפת כיסופים ע"ש ראובן הייניק הכאב, האובדן והתקווה

המכון שנהרס בכיסופים

הדרך לקיבוץ כיסופים עוברת דרך כביש הדמים 232, עוברים דרך אתר מסיבת הדמים ברעים, זיכרון ה-7 באוקטובר מלווה אותנו לאורך כל דרך לאירוע הנחת אבן פינה לרפת כיסופים שנפגעה קשות וחדלה לפעול מאז תחילת המלחמה. אך לצד החגיגה המאופקת, קשה שלא לשאול ולתהות שוב ושוב, איך לעזאזל הופקרו יישובי העוטף ולמה עדיין הממשלה לא נרתמה במלוא כוחה, למען אנשי העוטף שהפכו בין לילה, לפליטים בארצם. ראש מועצה אזורית אשכול, גדי ירקוני אמר במהלך הטקס "לצערי המדינה לא איתנו, הם לא עשים כלום חוץ מדיבורים". ותודה לתנובה וליזמים שונים שפעלו במהירות וביעילות להקמת הרפת, מחדש. ברכות לחברי כיסופים ולחיי תקומת העוטף •

למרות המראות היפים של השדות המוריקים בעוטף עזה, הנסיעה בכבישי העוטף, לוותה בתחושה קשה והזיכרונות מהשבת השחורה צפו ועלו ככול שהתקרבו לכיסופים ולגבול עזה הנמצא כ-ק"מ מרפת הקיבוץ. נדמה כי ה-7 באוקטובר, שינה לעד את האזור היפה הזה, המוריק בכל חורף מחדש. ביום שלישי, ה-13.2 מזג האוויר היה חורפי, כביש 232, הציר הראשי ליישובי העוטף, ציר שהפך ב-7 לאוקטובר לכביש דמים ורצח, עמוס ברכבים. הנסיעה בכביש המוביל לכיסופים הופכת לשקטה ומהורהרת וכשעוברים בסמוך למיקום מסיבת הדמים ברעים, השקט מתחלף בזעם, עצב ושאלות רבות הנתורות ללא תשובה. עדיין בלתי נתפס מה שקרה ממש כאן, בצידי הדרך, מעשי הרצח והאונס של אנשים חפים מפשע, קשה מלהכיל ורק המיגוניות בצדי הדרך עם הכתובות לזכר הנרצחים, החטופים, עומדים כעדות למה שהיה כאן, כמו גם אתר הזיכרון באזור מסיבת 'נובה' שהפך למקום עליה לרגל.

דורית אלמנת ראובן הייניק "שילם בחייו על מסירותו לרפת ולפרות"

אנחנו בדרך לכיסופים, לטקס חגיגי להנחת אבן הפינה לרפת הקיבוץ שנהרסה בתחילת המלחמה ולמעשה חדלה לפעול. זר כנראה לא יבין זאת, אך להביט באנשי הקיבוץ המפונה, לראות בעיניהם את הכאב והצער, קהילה שאיבדה 12 חברים שנרצחו בשבת השחורה. ולצד זה לשמוע את ראשי הקהילה שעם כל הכאב והעצב, הם דבקים בקיבוץ, בבניה מחדש, בתקווה לימים טובים יותר. וכעת הם החליטו, למרות הכל, להמשיך ולבנות ולעבד את אדמתם וגם לבנות רפת חדשה. ובעזרת חברת תנובה, יזמים פרטיים, עסקים ואנשים טובים, רפת כיסופים ע"ש ראובן הייניק ז"ל תקום ותשמש עדות נוספת, לחוזקם הבלתי נתפס של קהילת כיסופים ואנשי יישובי עוטף עזה בכלל. ראובן הייניק שניהל את רפת כיסופים ב-15 השנים האחרונות, הגיע לרפת במיוחד מביתו באשקלון, ביום השלישי למלחמה כדי לטפל בפרות שלא נחלבו מספר ימים, ושם נרצח על ידי חוליית מחבלים שארבה ברפת. בקרב עקוב מדם הצליחו כוחות צה"ל לטהר את המקום ומכון החליבה נהרס כליל בקרב. לטקס הוזמנה משפחתו של ראובן הייניק ז"ל וההגעה למקום בו נירצח ראובן, כמו גם הפגישה עם אנשי הקיבוץ היתה מרגשת ודומעת. דורית הייניק אלמנתו של ראובן אמרה במהלך הטקס "ראובן חי ונשם את הרפת, במקום שבו איבד את חייו. כולי תקווה שתיבנה כאן רפת גדולה שתישא בגאווה את מורשתו".

רפת כיסופים ע"ש
ראובן הייניק ז"ל
תקום ותשמש עדות
נוספת, לחוזקם
הבלתי נתפס של
קהילת כיסופים
ואנשי יישובי עוטף
עזה בכלל

טקס הנחת אבן הפינה

הרפת הזו, שהיתה מפעל חייו של ראובן ז"ל, החלטנו לשקם אותה ולשקם לתפארת. מכון החליבה החדש אשר יופעל בעוד 9 חודשים, יאפשר למשק כיסופים ליצר חלב בכמות גדולה בהרבה מזו שיוצרה עד תחילת חודש אוקטובר 2023."

גדי ירקוני "עם או בלי הממשלה, נכפיל את מספר תושבי העוטף"

הרפת החדשה בכיסופים תקום בעזרת קרן הרפתנים שהקימה חברת תנובה וגם הפיקה את הטקס המרגש.

חיים גבריאלי, יו"ר דירקטוריון תנובה אמר בטקס "קרן הרפתנים של תנובה נועדה לשיקום מהיר של רפתות העוטף. אחד העקרונות המרכזיים שהגדרנו לעצמנו הוא אישור מהיר של המענקים, והיום כ-3 חודשים מאז הקמת הקרן, כבר הספקנו לסייע ביותר מ-5 מיליון שקל מתוך הקרן לשיקום הרפתות בקיבוצים נחל עוז, בעין השלושה, בעלומים, בניר יצחק, במושב יכני, וכמובן בכיסופים". גדי ירקוני, ראש מועצת חבל אשכול ביקר קשות הממשלה לצד ברכות חמות לתושבי כיסופים. ירקוני "כיסופים זה הבית השני שלי, אני מכיר את החטופים, הנרצחים והחווה שלנו לדאוג שכולם יחזרו ומהר. הרפת היתה הבית של ראובן הייניק, חוץ ממשפחתו, הרפת וכיסופים היו הבית שלו. ראובן הוא זה שבנה כאן את הכל, דחף את הקיבוץ להשקיע

להישבר זו לא אופציה

שושי שקד, מנהלת פרויקטים של קיבוץ כיסופים פתחה את הטקס ואמרה "להישבר זו לא אופציה, אנחנו כאן ונישאר כאן לעולמים. הצחוק, השמחה עוד ישובו לכאן במהרה. אנחנו חייבים לנופלים את התקומה וכך נעשה זאת. הכאב והאובדן שלנו עצום ועדיין לא נוותר ונקים כאן רפת לתפארת". גברי ברגיל יו"ר כיסופים "התיישבות לא נוטשים ומשק לא עוזבים. לא שוכחים את הנופלים והנרצחים ואת החטוף שלנו שעדיין כשם בעזה. החקלאות היא נשמת אפה של הציונות והרפת היא הלב הפועם. כשראובן נפל נשבענו שנקים את הרפת שתהיה הגדולה והטובה בארץ. העגלות כבר איתנו כאן ובעוד שנה כשהמכון יעמוד על תילו, נביא את הפרות מרפת גלגל. כיסופים הייתה וכיסופים תהיה, קיבוץ גדול, חזק, פורח ומלא חיים. אם החקלאות היא נשמת אפו של הרעיון הקיבוצי, הרי הרפת היא הלב הפועם של הקיבוץ. ביום הנורא ההוא בו איבדנו את ראובן הייניק ז"ל והרפת נהרסה, נדרנו נדר, הרפת תקום מחדש והיא תהיה הרפת הגדולה והטובה במשק החלב בארץ. אנו חייבים זאת לראובן אמרנו לעצמנו, אנו חייבים זאת לעצמנו". אמנון זרקא מרכז משק כיסופים "לא ראינו את הרוצח שארב לרפתן המסור שהגיע להאכיל את הפרות. אנחנו כאן להודות לכל מי שעזר להגיע לרגע הזה להקים את רפת ראובן, רפת חלבבן. לאחר חורבנה של

כתף אל כתף עם רפתני העוטף

קרן הרפתות של תנובה
בונה מחדש את רפת כיסופים

תנובה

לגדול בבית ישראלי

הנהלת תנובה

תנובה מסייעת לרפתות העוטף

שמיל ודורית, אלמנת ראובן במגישה מרגשת

דמעות ותקווה

טקס הנחת אבן הפינה בקיבוץ כיסופים להקמת רפת חלב לבן על שם ראובן הייניק ז"ל. הטקס התקיים במעמד משפחת הייניק, חברי קיבוץ כיסופים, דירקטוריון והנהלת תנובה, אנשי משרד החקלאות, אנשי מנהלת תקומה, חברי הפורום העסקי ועוד. הזמרת ירדנה ארזי שהייתה הזמרת האהובה על ראובן, שרה את השיר 'שהשמש תעבור עלי' ודיברה בטקס על החיבור שלה להתיישבות העובדת, ולאזור העוטף בפרט. משפחתו של ראובן ז"ל התרגשו מאוד ולא יכלו לעצור את הדמעות. בסוף הופעתה ניגשה ירדנה לאלמנתו של ראובן וחייבה אותה חזק. קיבוץ כיסופים, השוכן כ-12 מ"מ מהגבול עם עזה, ספג מהלומה קשה ב-7 באוקטובר, כאשר 12 מחברי הקיבוץ ושישה עובדי חקלאות מתאילנד נרצחו, וחבר הקיבוץ שלמה מנצור בן ה-85 נחטף, ועדיין נמצא בשבי (החטוף המבוגר יותר) רפת כיסופים מנתה כ-770 פרות ועגלות וייצרה עבור תנובה כ-4 מיליון ליטר חלב גולמי בשנה. מרגע שקיבוץ כיסופים קיבל החלטה לשוב וליישב את הקיבוץ ואף להקים מחדש את הרפת, תנובה החליטה לסייע בשיקום הרפת ובהקמת מכון החליבה, כחלק מקרן הרפתנים שהקימה לשיקום רפתות העוטף שנפגעו במלחמה, בהיקף כולל של כ-15 מיליון שקלים.

משפחת ראובן הייניק ז"ל

**נרתם
גורף זבל
מגומי מחוזק**

**מיכליות ואקום
לשאיבה פיזור
והצנעת זבל
רטוב**

סוס עבודה!

**מברשת
גירוד חשמלית
מוצר כחול
לבן!**

**עול בנוי
מצינורות עגולים
5-7 אחריות
שנים!**

**מתז
מזהה פרה
מערכת לצינון
פרה שהיא גם
חישון גילוי**

Tene Agro
חושבים אחרת

מוצרי איכות

טל. 04-6375252 | 054-492-1092 | 058-434-8671 | קיבוץ מענית 3785500
www.TENEAGRO.com | Marketing@teneagro.com

אנחנו כאן כדי להישאר. גדי ירקוני

ברפת שלפעמים אף אחד לא הבין למה וכמה. לצערי החלואות חיכו לו ברפת שהגיע לתת מים ואוכל לפרות שהיו צמאות ורעבות. ומה שאתם חברי כיסופים עושים כאן זה ההוכחה שאי אפשר לנצח אותנו ולגרש אותנו מהארץ הזאת. לא בדיבורים, אלא במעשים, יש שרים וחברי כנסת שמדברים הרבה ולא עושים כלום. המדינה לא איתנו, הם לא עושים כלום חוץ מדיבורים. וכאן יש אנשים טובים שבאו ועושים ולא מדברים. עם כל הקשיים מבית ומחוץ נוכיח שאנחנו כאן להישאר ובסוף העוטף הזה, עם או בלי העזרה של המדינה נכפיל את תושבי העוטף". ירקוני סיים את דבריו, פנה לחברי כיסופים ואמר "אני רוצה לחזק אתכם ביום הזה, הרפת זו רק דוגמא אחת מתוך המון דוגמאות. אתם הלוחמים האמיתיים של עוטף עזה. לחיי תקומת העוטף". ▲

"להשבר זאת לא אופציה". שושי שקד

פרטוש "עד סוף השנה תהיה רפת בכיסופים"
שמעון פרטוש, בעל חברת 'רמתן' בע"מ מונה לפרויקטור רפת כיסופים, הוא גם בעלים ושותף שקט ב'הרמן פרוג'קט בר'. "פנו אלי אנשי כיסופים וביקשו את עזרתי להרים את כל המערך ולצאת קדימה עם הפרויקט, כמובן שנעניתי מיד ויצאנו לדרך בכל הכוח". בכיסופים רוצים לראות את הרפת פועלת מוקדם ככול האפשר ופרטוש בהחלט מודע לסיטואציה "לאחר שפינינו את העדר שנפגע מאוד במלחמה לאחר שהיה ללא מזון והפרות לא נחלבו כמה ימים, העדר נמכר כולו לבשר וכל העגלות עברו למשק אמנה במושב ברכיה. את כל העגלות ההרות העברתי למשקים אמנים ואת העגלות שנותרו העברתי בחזרה לכיסופים לאחר ששיפצנו את סככת העגלות". פרטוש, בעל מקצוע בעל ניסיון רב, הפועל כבר שנים ארוכות בענף, ממשיך ומספר "במקביל קניתי את כל עדר רפת קיבוץ גלגל ושכרתי את רפת גלגל לשם הפעלת רפת כיסופים עד שהרפת תקום בכיסופים. ולצד כל הפעילות המהירה והעצימה, אנחנו בונים מחדש את מכון החליבה בכיסופים, 40 עמדות קרוסלה. זו רפת שתהיה בעלת מכסה של כ-5 מיליון ליטר. חשוב לי לציין כי כרגע אנחנו מחדשים את הצידוד הקיים במכון ומחדשים קרוסלה קיימת של אפיקים. אני מניח שעד סוף השנה תהיה רפת מסודרת בכיסופים. חשוב לי לומר שחברת תנובה עזרה לנו מאוד ודחפה את הפרויקט ועל כך אנחנו מכירים לה תודה". על עלות ההשקעה בהקמת הרפת אומר פרטוש "להערכתי הרפת ושיפוצה תעלה כ-13 מיליון שקלים, כולל הכל".

ריגשה את הנוכחים. ירדנה ארזי

חדש!

דנובה

SKYR

יוגורט במרקם קרמי מפנק,
עשיר בחלבון במתיקות עדינה

תתכוננו
להתאהב

רפתות העוטף – מעקב
משק הבקר והחלב ממשיך ללוות ולעקוב אחרי הרפתות בעוטף עזה. מחזקים ומתפללים לשיבת כל החטופים וחזרה לישובים בבטחה.

"משפחתי ואני הפכנו לפליטים בארצנו"

גדי אורשחובסקי סגן מנהל רפת עין השלושה

ראובן זלץ

לאחר שלושה חודשים של שירות מילואים פעיל בעזה, חזר גדי אורשחובסקי בתחילת פברואר למשפחתו שהמתינה לשובו בחשש גדול. כעת מוכן גדי לספר על החודשים הקשים, הגורליים, ששינו את חייו, את חיי משפחתו, הקהילה שלו, חודשים שבעצם שינו את כולנו. גדי "אין ספק שהיה כאן מחדל רציני, אך אנחנו בוחרים לצאת מזה חזקים יותר".
'משק הבקר והחלב' ממשיך ללוות את רפתני העוטף במאבקם לחזרה לחיים של שפיות וביטחון. המשך יומן מלחמה! •

גדי, בן קיבוץ עין השלושה, שהמלחמה תפסה אותו בתורנות ברפת הקיבוץ, מתרגל לחיים האזרחיים, לאחר חודשים ארוכים בעזה. גדי לא יאמר זאת על עצמו, אך תפקודו באותה שבת שחורה, התנהלותו, לחימתו, כמו גם גבורת חבריו ואנשי כיתת הכוננות, יכולים בקלות להוות תסריט לסרט הוליוודי, לסרט אקשן, רק שמבחינת גדי, משפחתו וחבריו, זו היתה המציאות, החיים עצמם, החיים והמוות שלהם. גדי 37 נשוי לנטלי ואבא ל-3 ילדים (8, 6, 5 חודשים) המשפחה מתגוררת בקיבוץ עין השלושה. ולשאלה הבנאלית, איך הגעת לרפת, גדי "בכיתה י' התחלתי לעבוד ברפת בקיבוץ וישר התחברתי לעשייה ולאחריות שבדבר. אחרי הצבא בחרתי ללכת ללמוד הנדסאי בעלי חיים ברופין עם התמחות ברפתות, כדי להרחיב את הידע והניסיון שכבר צברתי. כיום אני סגן מנהל רפת בקיבוץ עין השלושה, אחראי על העובדים, הבריאות ותפעול הרפת. אשתי ואני בני משק, נולדנו בקיבוץ עין השלושה ולכן מבחינתנו היה הכי נכון וטבעי להקים את משפחתנו בקיבוץ. רצינו שילדינו יגדלו במקום שבו אנחנו גדלנו, איפה שלכל פינה יש סיפור, זה הבית".

היכן תפסה אותך המלחמה בשבת השחורה?

בשבעה באוקטובר הגעתי לתורנות ברפת בשעה 6 ובשעה 6 וחצי כבר החלו אזעקות ופיצוצים בלתי פוסקים. מיד

חזר למשפחתו לאחר 3 חודשי מילואים. אורשחובסקי.

נכנסנו עובדי הרפת לממ"ד, פלג ספקטור עובד שכיר וחבר יקר, שני תאילנדים ואני. מתורגלים למצב, לצער, ומחכים לרגע שהאזעקות יגמרו. היה ניתן להבחין כבר באותו הרגע שמדובר במקרה חריג. לאחר כמה דקות של אזעקות פלג ואני יצאנו לראות אם היו נפילות של רקטות ברפת ומכיוון שיען השלושה ממוקמת בגבעה כבר היה ניתן לחזות בעשן שחור סמיך שעולה ממפעל ניר-לט שבקיבוץ ניר עוז. מכיוון שהפיצוצים והאזעקות לא פסקו נכנסנו חזרה לחכות בממ"ד הרפת."

היכן המשפחה?

"בשעה 7 אשתי שלחה לי הודעה שהיא שומעת יריות קרובות לבית, יריות משמעותן חדירה לקיבוץ. באותם רגעים המחשבה הייתה שיש אירוע גדול ואני חייב להגיע למשפחתי שממוקמת בקצה המרוחק מהרפת. התחלתי ללכת לאותו כיוון כאשר אני לא חמוש וממולי הבחנתי ב-5 מחבלים ממש מטרים ספורים ממני. מכיוון שהסתתרתי מאחורי שיחים הם לא ראו אותי וחזרתי חזרה לממ"ד הרפת. ניסיתי כמה פעמים להגיע לבית אך ללא הצלחה. צריך לזכור כי קבלה ומסירת מידע הייתה איטית ומסורבלת, בטח כאשר סגורים בממ"ד ללא קליטה. אני מנסה להיות בקשר עם משפחתי, חברי, כיתת הכוננות, צח", ההרגשה היתה של חוסר אונים מוחלט. ככל שעוברות השעות אני מגלה שאין צבא שמגיע לעזור ושכולנו בקיבוץ וכיתת הכוננות בפרט נדרשים להתמודד עם האירוע לבד."

איך מבחינתך מסתיימת, היום הראשון למלחמה, השבת השחורה?

"בשעות אחר הצהריים הגיע כוח צבאי לקיבוץ, חברתי אליהם, התחמשת באקדח ויחד עם חבר כיתת כוננות חילקנו את הקיבוץ לגזרות והתחלנו לבצע בהן סריקות במהירות.

הולקס

קיצוץ וגריסה של כל סוגי השחת והקש

לפרטים והזמנות: רז 052-7566123

כל הפרות היבשות למושב פטיש, ברפת שאינה פעילה כבר מספר שנים, בני סופר איש האחזקה של רפת עין השלושה גר במושב זה והחזיר את הרפת לכשירות מינימאלית תוך כמה ימים בודדים".

הרפת כיום?

"בעזרת צוות האלופים והמתנדבים של הרפת חזרנו ל-3 חליבות ביום, ביקורי רופא והזרעות באופן סדיר, קילטורים וחלוקת אוכל בצורה מסודרת. הדרך היתה מסוכנת, ארוכה ומאתגרת אבל אין ספק שעשינו הכל כדי להצליח ולחזור לתפוקה מלאה. רפתני העוטף הם אנשים שעשויים מחומר אחר, מובחר ולכן אני בטוח שהרפתות באזור יחזרו לפעילות מלאה ופורחת כפי שהייתה".

איך מתמודדים עם תחושת ההפקרות?

"התחושה הראשונית הייתה של חוסר אונים מוחלט שהופקרו ע"י המדינה ברגע שהכי היינו צריכים אותה. עם הזמן שמעתי על עדויות לטנק שלחם מאחורי הקיבוץ ומסק"רים שהגיעו וטבחו מאחורי הקיבוץ במחבלים ובלעדיהם התוצאה הייתה שונה לחלוטין. אין ספק שהיה פה מחדל רציני, אכזבה, שברו לנו את האמון ואת הבית. אבל אנחנו בוחרים לצאת מזה חזקים יותר ומפוקסים יותר".

ספר על תקופת המילואים, איפה היית וההורים לאחר השחרור

"חודש אחרי ה-7/10 התגייסתי למילואים בצו 8 והצטרפתי ליחידה לשורות הלחימה ברצועת עזה. חלק מתפקידנו הוא לנייד כוחות פנימה והחוצה מהרצועה ואת שאר מעשינו לא אוכל לפרט. בשטחי הכינוס לפני הכניסה לרצועה שותים קפה, מעשנים עוד סיגריה ומדברים על החיים. צוחקים, שרים, מתווכחים, לא משנה כמה הדעות שלנו שונות אחד מהשני, מה שבלט זה שכאשר עוברים את גדר ההפרדה כולנו הופכים להיות סלע איתן חדור מטרה ותחושת שליחות שאין צודקת ממנה. תחושה שקשה לתאר במילים".

מהי תמונת הניצחון במלחמה, אם יש כזו?

"תשמע, אני חוזר הביתה ממילואים שנמשכו כמעט 4 חודשים ברצועת עזה מצפון הרצועה ועד דרומה, המלאכה עוד רבה מאוד ויש חטופים שעדיין שם וצריכים להחזיר אותם הביתה. הרס וחורבן והמתת חמאס לא מספיקים, הם חייבים להבין ביד קשה שלא ניתן לפגוע בישראל ואם הם רוצים לחיות חיים משגשגים כדאי להם לשתף פעולה איתנו. קטונתי מלתת פתרון לסכסוך הפלסטיני ישראלי אך כפי שזה נראה היום אסור לעצור בלחימה עד ביטחון מוחלט של כל האזור וחזרת כל החטופים. לא רואה כעת תמונת ניצחון".

איך אתה רואה את העתיד המשפחתי?

"תראה, האירוע בשבת השחורה בהחלט טלטל את עולמנו. משפחתי ואני נהינו פליטים בעל כורחנו, חוסר יציבות לילדים, חוסר פרטיות, הרגשה שהכל נעצר באותה שבת. לאחר 4 חודשי מילואים של מתח ואדרנלין בלתי פוסק חזרתי למשפחתי כדי לבנות מחדש את הביטחון והשגרה שלנו. מבחינתי הגיבורה האמיתית זאת אשתי, שאחרי אירוע נורא שעברנו נאלצה להתמודד בלעדי ולחזק את החוסן הנפשי של הילדים ושל עצמה תוך כדי טיפול באיתי התינוק שלנו שנולד בדיוק חודש לפני אותה שבת. בלי שום ספק מצדיע לה. לגבי העתיד מוקדם מדי לקבל החלטות כל עוד הלחימה נמשכת". ▲

לאשתי והילדים הגעתי רק בשעה 19 בערב, הרגשה של אושר והקלה נפלה עליי. למרות הצורך הראשוני והתחושה המיידית להישאר עם משפחתי, הדבר החשוב ביותר היה להמשיך ולסיים את הסריקות וכך עשיתי. בשעה 20 בערב לאחר אריזה זריזה של מספר דברים יצאתי מהקיבוץ עם אשתי והילדים, למשפחתה שגרה מחוץ לקיבוץ. בדרך חזינו במראות קשים ומזעזעים, לא האמנו לגודל האירוע שהיה, למרות השמועות והחדשות מהקיבוצים בסביבה. רק כשהגענו למקום בטוח סיפרתי לאשתי על 4 הנרצחים מהקיבוץ".

למחרת כבר חזרת לקיבוץ, לרפת?

"אכן, למחרת בבוקר חזרתי לקיבוץ, תושבי הקיבוץ עדיין שהו בממ"דים ובמתח אינסופי כולל ההורים שלי, אחי הצעיר ובת זוגתו והיה לי ברור שאני נשאר עד שכולם מתפנים. הפינוי המתוכנן של תושבי הקיבוץ התעכב ולא הגיע מסיבות שעדיין אינני יודע. כל דקה נוספת בממ"ד היא בלתי נסבלת, לכן, הרמתי טלפון לחבר מהצבא והסברתי לו שאני זקוק לפינוי מידי של כ-200 אנשים. לאחר מספר שעות קיבלתי תשובה שהם יגיעו לחלץ את כולם, היתה הקלה גדולה, תושבי עין השלושה היו בין הראשונים להתפנות. הפינוי בוצע על ידי 4 משאיות ממוגנות בליווי 4 ג'יפים ו-2 מסק"רים, לאחר הפינוי נשארנו בקיבוץ רק כיתת הכוננות".

גדי "החלטנו כי חייבים להציל את הרפת"

כ-4 חודשים עברו מאז אותה שבת שחורה ונדמה כי לפחות במרכז הארץ אנשים שבים לחיים רגילים, לכאורה. אך בעוטף עזה, הפצעים, הצלקות, הכאב והכעס עדיין צורבים את הגוף והנפש. קשה לתאר את מה שעברו קהילות העוטף, על גבול הבלתי נתפס. כך גם גדי, כשהוא נזכר באותם ימי מלחמה ראשונים, ההלם, החשש, גילויי הגבורה וההתעקשות הבלתי נתפסת לא לוותר ולהציל את הרפת, כמעט בכל מחיר. "ביום שלישי, 3 ימים מפרוץ המלחמה, הוחלט בקיבוץ לאור כל האירועים הביטחוניים שכל האנשים שנשארו יתפנו ובעצם נשאיר את הקיבוץ בפעם הראשונה מאז שהוקם ללא תושבים וללא יכולת לתפעל את הרפת".

ללא ההתעקשות שלכם, הרפת למעשה היתה מחוסלת?

"משהו כזה, כן, 4 ימים הפרות לא קיבלו אוכל, לא היו חליבות ולא היה טיפול ביונקים או המלטות. ביום רביעי באותו שבוע דני ווייס מנהל הרפת ואני קיבלנו החלטה שחייבים לחזור להציל את הפרות ואת הרפת שלנו. יצאנו כוח חלוץ של מתנדבים לנסות להציל את הרפת, בשלוש שעות לבצע חליבה אחת, טיפול ביונקיה וחלוקת אוכל לפרות וכל זה תחת איום ממשי. הרפת קיבלה עזר רציני, רוב העדר חטף דלקות קליניות קשות ולמספר פרות היה נדרש לבצע המתת חסד. מצב הרפת לאחר 4 ימים ללא טיפול היה מחזה קשה מאוד, ידענו שהגענו ברגע האחרון כדי להציל את הרפת".

סוג של שגרת מלחמה?

"משהו כזה, כל יום היינו מגיעים לרפת ומבצעים את מינימום המשימות ורק בכדי לשמור על רפת מתפקדת ובריאות הפרות. בעקבות המצב התאילנדים של הרפת עזבו ונשארו ללא עובדים זרים, דבר שהקשה עוד יותר על העבודה ברפת. גיבשנו צוות לגיוס מתנדבים דרך רשתות חברתיות ואלו נתנו אור ותקווה לשיקום הרפת אשר התייצבה בכל יום שעבר. באחת האזעקות הייתה נפילה של רקטה בשטח הרפת אשר פגעה בכמה עגלות ועשתה נזק לאחת הסככות. מספר עגלות לא שרדו את הפגיעה והשאר טופלו ויצאו מכלל סכנה לחייהם. בשלב הראשון חלבנו את העדר פעם ביום וחילקנו פעם ביומיים אוכל לפרות. הבעיה העיקרית שנתקלנו בה הייתה המלטות וטיפול ביונקיה. לכן החלטנו להעביר את

"אסור שנחזור למצב של לפני ה-7 באוקטובר"

אודי שוהם מנהל רפת סעד

אודי שהם מנהל רפת סעד כבר למעלה מ-30 שנה, רפתן וותיק ואדם שכבר חשב כי ראה הכל, עד שהגיעה השבת השחורה וטרפה את כל הקלפים. ה-7 באוקטובר, פגע בקהילת הקיבוץ המפונה ובתחושת הביטחון האישית ועדיין, 4 חודשים אחרי, יש לומר, השקט לא חזר לעוטף. שהם "ברור שהיתה הפקרות, אבל עכשיו מלחמה וצריך לנצח, בכל מקרה, לא נסכים לחזור למצב של לפני ה-7 באוקטובר" •

אודי שהם, מנהל כבר כ-30 שנה את הרפת הנחשבת לאחת מהטובות בארץ, דור שלישי בקיבוץ סעד שפונה בתחילת המלחמה. בקיבוץ סעד כ-260 חברים, הקיבוץ הראשון של בני עקיבא, במועצה האזורית שדות נגב. הקיבוץ עדיין מתפרנס בעיקר מחקלאות.

איפה תפסה אותך השבת השחורה?

"אני לא הייתי בקיבוץ בשבת השחורה, צחוק הגורל, כי זו הפעם הראשונה שעשיתי את חג שמחת תורה מחוץ לקיבוץ, אף פעם לא הסכמתי להיות מחוץ לקיבוץ בחג הזה, אז אני והמשפחה היינו במרכז. בבוקר שבת החלו האזעקות מיד הבנתי שזה משהו מאוד חריג, מיד החלו תכתובות ווטסאפ בקבוצות הקיבוץ ובכיתת הכוננות. ואני התחלתי לעבוד מול התאילנדים והחברים".

איך התנהלו הימים הראשונים?

"למרות המצב והיריות מבחוץ, התאילנדים לא וויתרו והתעקשו לחלוב רגיל. ביום ראשון הקיבוץ פונה ומי שנכנס לרפת, זה העובד השכיר שהגיע מאשדוד והצליח לחלק אוכל, ביקשתי ממנו שיחלק אוכל ליומיים. עוד הצלחתי להכניס משאית אוכל מאמבר, לאחר שהנהג הסכים להיכנס, למיכלית חלב כבר לא נתנו להיכנס. אך למזלנו היה לנו מיכל חלב חדש בקיבולת 35 אלף ליטר אז הסתדרנו. ביום שני, יצחק אבו הני, נהג משאית חלב מרהט, הסכים להיכנס ולקח מיכלית

"לאחר שכיתת הכוננות של סעד הבינה שמי שנוסע לכיוון מפלסים צפוי להיהרג, חברי כיתת הכוננות חסמה את כביש 232 והכניסו את כולם דרך סעד והוציאו אותם דרך השער השני לכיוון נתיבות. בסה"כ עברו דרך סעד כ-450 ניצולי המסיבה סמוך לבארי"

הכלניות פורחות שוב ונקווה לימים שקטים יותר. אודי שהם

להיהרג, חברי כיתת הכוננות חסמה את כביש 232 והכניסו את כולם דרך סעד והוציאו אותם דרך השער השני לכיוון נתיבות. בסה"כ עברו דרך סעד כ-450 ניצולי המסיבה סמוך לבארי".

איך התנהלת מהשבוע השלישי?

"הבאנו מתנדבים מההתאחדות, 2 תאילנדים עזבו ולמעשה בשבוע השלישי חזר הרופא, כי בשבועיים הראשונים לא היו הזרעות ולא היה רופא. ולאט לאט התחלנו לחזור לסוג של שגרת חליבות וממשקים".

שהם "הרפת לא נפגעה"

רפת סעד נחשבת כבר שנים, לאחת מהרפתות הטובות בארץ, בכל הפרמטרים ולצד ענפי חקלאות נוספים הרפת מאוד מרכזית בכלכלת הקיבוץ. התוכניות להרחבת הרפת עברו כבר את כל האישורים ונעצרו בעקבות המלחמה וכעת ממתנינים לגיוס המענקים והתקציב לבניית רפת חדשה לחלוטין, במיקום אחר, רפת שתוכל לעמוד גם בתוספת המכסה שהובטחה לכל רפתות העוטף.

איך הרפת כיום?

שהם "הרפת לא נפגעה בכלל, לשמחתי הרבה, אין משהו חריג למזלנו, עבדנו כמעט רגיל. ככה שמהבחינה הזו לא היתה פגיעה".

תוכניות לעתיד?

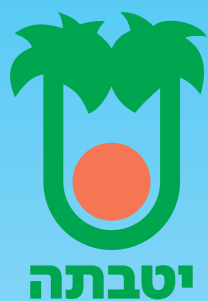
"תראה, מדברים על זה שרפתות העוטף מקבלות תוספת מכסה נוספת ממה שמקבלים כולם. כרגע אין לנו מקום לתוספת, אנחנו נעשה אומנה שלא נצליח לייצר. יש לנו תוכנית עוד לפני המלחמה, לבנייה של רפת חדשה לגמרי, התוכנית עברה אישורים, כעת נראה איך מגייסים תקציב ומענקים. כיום אנחנו במכסה של 4.350 מיליון ואם נקבל תוספת נהיה מעבר כ-5 מיליון ליטר. הרפת שלנו מאוד ישנה

"יש לי הגדרה מאוד ברורה לענף, ככול שאנחנו בוכים יותר, כך אנחנו מרוויחים יותר, השנה האחרונה היתה שנה מאוד טובה, לפחות אצלנו ברפת. בסוף הענף צריך יציבות וצריך להבין כי לא הכל תלוי בנו.."

מלאה וזה אפשר לי להמשיך לחלוב מבלי לשפוך ליטר חלב. אני רוצה לציין כי הוא לא וויתר במהלך כל המלחמה ותמיד הגיע לקחת חלב, הוא קבלן משנה של חברת התובלה 'הנגב והערבה'. אנחנו המשכנו לחלוב במהלך כל המלחמה, 3 חליבות ביום ועבדנו לכאורה רגיל למרות הקרבות שהיו ביום הראשון על הגדר של הקיבוץ שהסתיים לאחר הגעה של טנק משום מקום שחיסל את המחבלים על הגדר. 2 בני משק שלנו נרצחו, אחד בבארי ואחד במהלך ימי המלחמה".

ניסיתם להגיש עזרה לכפר עזה?

"כן, הבנו שהמצב שם חמור, שני לוחמים מהקיבוץ הגיעו הגיעו לעזור לכפר עזה, שניהם נפצעו ממש בהתחלת הקרבות. חובש בן קיבוץ שנותק הקשר איתו, וחששנו שנחטף או נהרג, חזר בסופו של דבר בריא ושלם. דבר נוסף, לאחר שכיתת הכוננות של סעד הבינה שמי שנוסע לכיוון מפלסים צפוי

חיפשת אותי?

השוקו האהוב בעיצוב מיוחד לפורים

BBR Saatchi & Saatchi

מהרפתות הבודדות שלא נפגעו. רפת סעד

להבין כי לא הכל תלוי בנו ולעשות את הדברים בצורה טובה ויעילה יותר".

מה למדת מהמלחמה?

"תשמע, הפקרות היתה, סמכו יותר מדי על הטכנולוגיה וקבלנו את זה בפנים. לא אכנס לפוליטיקה, עכשיו מלחמה וצריך לנצח וזהו, דבר אחד ברור, כולם אשמים, כולם".

מילה לסיום?

תראה, הכלניות פורחות ונקווה שיהיו לנו ימים שקטים, להגיד לך שקל לחיות בעוטף, זה לא, אבל אנחנו כאן ואוהבים את המקום והאזור. ומהמשלה, שיחזירו את הביטחון והשקט לעוטף, בטח שלא נחזור למצב שהיה כאן ושיעשו את העבודה עד הסוף, פעם אחת ולתמיד". ▲

ואין מקום להרחיב אותה, אני מעריך שינסו לחזק את הפן הדמוגרפי".

ומה עם הקהילה שלכם?

"הקיבוץ עדיין מפונה, יש כמה משפחות שחזרו, הקהילה עצמה די התפזרה כבר, חלק בים המלח, אם בהתחלה היו שם כ-95 אחוז מהקיבוץ, כעת נשארו במלון כ-50 אחוז והשאר התפזרו לכל מיני מקומות. אני מקווה מאוד שרוב המשפחות יחזרו לסעד, אך מרכיב הביטחון הוא פן חשוב אם לא קריטי בחזרה, עד היום אין ביטחון".

ענף החלב לאן?

"יש לי הגדרה מאוד ברורה לענף, ככול שאנחנו בוכים יותר, כך אנחנו מרוויחים יותר, השנה האחרונה היתה שנה מאוד טובה, לפחות אצלנו ברפת. בסוף הענף צריך יציבות וצריך

מורין בלוק

פתיון למכרסמים

מוכן לשימוש
בעל חור במרכז לקיבוע נוח
אטרקטיבי
עמיד לאורך זמן
מומלץ להשתמש בתיבות האכלה

רטיברום פסטה

פסטה אטרקטיבית למכרסמים

מוכן לשימוש
ניתנת לקיבוע על ידי שיפוד
ניחוח חלבי
מומלץ להשתמש בתיבות האכלה

ניתן להשיג:

רשתות ארציות לתשומות חקלאיות כגון עמיר לחקלאי, המשביר לחקלאי והגרעין
או מפיצים אזוריים כגון כלבו לחקלאי בשפלה או האחים רוזנברג בצפון

האיכות מתחילה בסביבה.

רפת מפלסים פוטנציאל ובניה לעתיד

רפת מפלסים ידעה ימים קשים, עוד הרבה לפני ה-7 באוקטובר, כיום, כ-4 חודשים מאז תחילת המלחמה, הרפת במצב טוב הרבה יותר, גובש צוות נמרץ ואכפתי ומנהל הרפת שמוליק נווט אומר לנו "העתיד נראה טוב, חוץ מבעיית כוח האדם, אך זו לא בעיה רק של רפת מפלסים והגיע הזמן שקברניטי הענף יטפלו בבעיה זו" •

"עבדנו עם מתנדבים כחודש וחצי, חבר'ה נהדרים שאכן הצילו את הרפת והעמידו אותה על הרגליים. מאז דצמבר, אנחנו עובדים עם צוות של שכירים, 4 בני קיבוץ, בחור מבית קמה, 2 מקיבוץ מולדת, צוות מצוין"

שמוליק נווט, חבר קיבוץ בית מזרע, מנהל את רפת מעגן מיכאל כ-7 שנים, רפת טובה ובעלת ביצועים טובים. ומאז ה-10 לאוקטובר החל שמוליק לנהל את רפת מפלסים, בתחילה בהתנדבות עד ה-10 לדצמבר ומאז הוא ממשיך מנהל את הרפת בשכר ולמעשה מסייע להחזיר את הרפת לעבודה מוסדרת ולממשקים מקצועיים.

איזו רפת קיבלת ב-10 לאוקטובר?

"קיבלתי רפת ללא צוות, רק מתנדבים וגילי, בן קיבוץ מפלסים, התאילנדים ברחו, הבדואים לא חזרו בשבועיים הראשונים. בעצם הרפת לא נפגעה פיזית, למרות שהמחבלים הגיעו אליה, עברו דרכה בזמן חליבת בוקר באותה שבת. הקיבוץ ניצל הודות לכיתת הכוננות שעשתה עבודה הירואית, לא פחות, הרגו עשרות מחבלים ולמעשה הצילו את הקיבוץ כולו, הקרב היה על גדרות הקיבוץ, למזל חברי כיתת הכוננות שער הקיבוץ נתקע והמחבלים לא יכלו להיכנס עם הטנדרים ואז המחבלים המשיכו למעשה לכפר עזה. כשאני הגעתי ביום שלישי, עדיין היו מחבלים באזור ליד הרפת והלולים, לא נתנו לנו להסתובב חופשי, חברי כיתת הכוננות היו צמודים אלינו במשך 3 השבועות הראשונים. בערך שבועיים פלוס ראשונים חלבנו פעם ביום ולאחר מכן עברנו ל-2 חליבות שהיו די קרובות כי אסור היה להיות באזור הרפת בחושך".

המתנדבים הצילו את הרפת בשבועות הראשונים?

"בהחלט כן, בעיקרון עבדנו עם מתנדבים כחודש וחצי, חבר'ה

דם חדש ורצון להצלחה. צוות רפת מפלסים

נהדרים שאכן הצילו את הרפת והעמידו אותה על הרגליים. מאז דצמבר, אנחנו עובדים עם צוות של שכירים, 4 בני קיבוץ, בחור מבית קמה, 2 מקיבוץ מולדת, צוות מצוין. הבעיה היא ש-4 חבר'ה מתוכם באו רק ל-4 חודשים, כי המדינה המטומטמת נתנו מענקים רק ל-3 חודשים, המענקים נגמרו, החבר'ה הולכים, אף אחד לא חשב וחושב מה יהיה קדימה, זו בהחלט בעיה ועדיין אין לנו עובדים זרים, אנחנו על זה, לצערי אין עם מי לדבר".

איך מצב הרפת עכשיו?

"חוף מבעיית כוח אדם, המצב מצוין, 3 חליבות, אנחנו עומדים על 41 ליטר ממוצע לפרה ליום, העדר במצב יחסית טוב, חזר לעצמו. הפרות נכנסות להריון והרפת נראית בכלל לא רע, טפו טפו טפו".

מלבד כוח אדם, בעיות נוספות?

"קבלנו תוספת מכסה גדולה של 700 אלף ליטר וכעת צריך לבנות בשביל זה, עוד סככות לפרות ולעגלות, מכון החליבה של 30 עמדות יכול להכיל את התוספות, החליבות אמנם יתארכו בשעה בערך אך זו לא הבעיה. הפוטנציאל של הרפת מאוד גדול, השקיעו בה כסף, יש עם מה לעבוד, מרכז מזון, בורות תחמיץ, מתבנים, הכל קיים, הדבר היחיד כרגע זה כוח אדם ולייצב את הצוות".

אך יש כאן בסיס לצוות איכותי ומקצועי?

"בהחלט, מנהל התפעול שלנו, גילי, 31 לקח פיקוד איך שהחלה המלחמה, למרות שהיה פצוע לאחר ניתוח. הוא נכנס לרפת, התעלם מהניתוח ופשוט עבד 7 ימים בשבוע, לא עזב את הרפת, ככה מנהיגים נולדים. עוד בחור בשם אילן, 38 המכונה אילי, הגיע שבוע אחר תחילת המלחמה, לקח פיקוד על מרכז המזון ועבודות תחזוקה, פשוט מנהיגים, זה עליהם, הם המובילים את הרפת, אני רק מלווה אותם מבחינה מקצועית. יש לנו בחורה מהקיבוץ, לין, 21, שהיתה במילואים וכעת היא אחראית יוניה וגם היא לוקחת פיקוד. אנשים נהדרים הרוצים לעבוד, ללמוד ולתרום".

ענף החלב?

"תראה מבחינה כלכלית היתה שנה מעולה והשנה הזו תהיה שנה יותר טובה, כי אפשר לייצר חלב כמה שרוצים. הבעיה העיקרית כרגע זה כוח אדם מקצועי, בעלי התפקידים העיקריים הולכים ונעלמים לצערי. לדעתי חייבים להחזיר את לימודי הרפת במדרשת רופין בכדי לייצר עתודה ניהולית ודבר נוסף, תנאים טובים, משכורות, לשפר תנאים לרפתנים, אחרת נגיע לדרך ללא מוצא".

למרות שאתה לא גר בעוטף, מה המלחמה לימדה אותך?

"שלצערי יש אנשים שאוהבים להרוג אחד את השני, אנחנו עדיין בתוך האירוע, כרגע המצב לא ברור, מקווה שננצח".

ומילה על הרפת שלך, במעגן מיכאל, מה המצב?

"מעולה, תוצאות מצוינות, מקצועית, כלכלית, רק שימשיך ככה". ▲

ליגת החלב 2023

ראובן זלץ

כבכול שנה מפרסמת התאחדות
יצרני החלב את נתוני ליגת החלב
לשנת 2023 ברפתות הקיבוציות
והמשפחתיות. נתונים המלמדים
בעיקר על ההתנהלות הרפתות בכל
הקשור לממשקים מקצועיים, איכות
חלב ועוד. הרפתות המובילות בשנים
האחרונות, ממשיכות לכבד בראש
הטבלאות גם השנה.
'משק הבקר והחלב' מביא לראשונה
את העשיריה המובילה בכל ליגה.
● בלעדי!!!

ליגות החלב של התאחדות יצרני החלב הפכה אולי לכלי
המקצועי החשוב ביותר למדוד את ההתנהלות המקצועית
של רפתות החלב בישראל. ד"ר יניב לבון מנהל מקצועי
בהתאחדות ממנהר להדגיש "השנה בעקבות המלחמה, הליגה
מציגה נתונים מחודש ספטמבר 22 ועד אוגוסט 23. זו לא שנה
שלמה כמו שאנחנו מפרסמים תמיד, גם בגלל המלחמה וגם
בגלל בעיות כוח אדם אצלו בגלל המלחמה". ובאשר לנתונים
בולטים אומר לבון "למעשה אין משהו ממש מיוחד, יש עליה
באחוזי שומן שזה תמיד טוב". על הרפתות המככבות בראש
הדירוג אומר לבון "יש פחות או יותר את אותן רפתות בחלק
העליון של הטבלה. אך חשוב לומר כי ליגת החלב מביאה
נתונים מקצועיים בלבד, זה לא אומר כלום על הביצועים
הכלכליים. אם ניקח למשל את רפת נעמן שהיא האחרונה
בדירוג הרפתות הקיבוציות, אך בנתונים הכלכליים היא מאוד
טובה ויש עוד כמה דוגמאות כאלה"

הרפתות המובילות בליגה

גם השנה, ממוקמת רפת צאלים במקום הראשון ברפתות
הקיבוציות שאחריה, רפתות סעד, מעגן מיכאל הבונים
ושפיים, רפת חפציבה סוגרת את העשיריה הראשונה. בליגת
החלב של הרפתות המשפחתיות, נמצאת, כרגיל, במקום
הראשון, רפת נוביץ ממרחביה ואחריה רפת עלי ורד בע"מ
מכפר יחזקאל, רפת דויטש דוב ואמיר מבית הלל, כדורי יעקב
ממושב פטיש וחלב אחים דמתי ממושב אחיהוד. סוגרת את
העשיריה הראשונה, רפת בן ברק 101 מנהלל.

הגר קון "מה שחשוב כרגע, חזרת החטופים"

להגר קון מנהלת רפת צאלים המובילה את ליגת החלב
הקיבוצית ולא בפעם הראשונה, קשה להתלהב או לחייך
מהתוצאות של הרפת שלה. מי שמכיר את הגר והתנהלותה
בחדשים מאז ה-7 באוקטובר מבין ויודע כי מבחינתה, מה
שהיה, לא יהיה עוד. הגר "בימים קשים אלה, כרגע זה דבר

הגר קון "בימים קשים
אלה, זה מה שחשוב
שכל החטופים שלנו
ישובו מהר ובשלום
ונחזור לחיות חיים
שקטים ונורמליים
כאן בעוטף"

ממשיכה להוביל. רפת צאלים

מנחם על ליגת החלב "תראה,
אנחנו לא המצאנו את התורה,
העובדה היא שזה נחמד להיות
בליגה, אך זה לא המדד היחיד,
הרווחיות חשובה לא פחות אם
לא יותר וגם שם השתפרנו.
אנחנו מתייעצים עם הרבה
אנשים חכמים, גם בהזנה,
גנטיקה ועוד וכמובן הרבה עבודה
קשה יום יומית, התורה היא
עבודה קשה ובדגש על הפרטים
הכי קטנים, אין קסמים"

הגישה של העובדים חייבת להיות מאוד מוקפדת. כדי להשיג את זה הגישה של המנהלים, לעובדים חייבת להיות יוצאת מהכלל, האווירה, הדיבור, סביבת העבודה. דבר שני, הזנה ללא פשרות, לעשות את המקסימום בעניין, בעיקר בכל הקשור לאיכות של המזון הגס כי כל השאר פחות או יותר דומה, האיכות מתחילה בתחמיצים ושחתות, מיותר לציין שאנחנו מכינים לבד הכל. והדבר השלישי, כמובן, רווחת הפרה, צינון, מדרך, שטח לפרה וכל מה שקשור לרווחת בעל החיים. כמובן שיש דגש עצום על ממשק החליבה, אחידות, הקפדה, בסך הכל העבודה ברפת קשה ובעלת אתגר מורכב על פני כל היום, שבעה ימים בשבוע."

לא חשוב מבחינתי, כעת מה שחשוב שכל החטופים שלנו ישובו מהר ובשלום ונחזור לחיות חיים שקטים ונורמליים כאן בעוטף. הרפת בצאלים לא מפסיקה לעבוד ולא הפסקנו לאהוב את הפרות שלנו ומקפידים על ממשקי העבודה, אך כעת, כאמור, הכל נכנס לפרופורציות ומה שחשוב באמת, זה החיים ושובם של החטופים. כי אחרת אין לנו תקומה".
גל בן יוסף נחשב לאחד מבעלי המקצוע הטובים בענף, דייקן, קפדן ומאמין בפרטים הקטנים ולראיה, מנהל 2 רפתות בחמישיה הפותחת, רפת הבונים ורפת חוף השרון.
רפת חוף השרון, רפת בבעלות משולשת של קיבוץ שפיים, געש, יקום בעלת מכסה של 11.736 מיליון ליטר (חשוב לבן יוסף כל ליטר) ורפת הבונים, בעלת מכסה של 3.6 מיליון ליטר לשנה. כשהודענו לבן יוסף על הנתונים והתוצאות אמר "ידעתי שתנובת החלב שלנו גבוהה, זו המדיניות שלנו, בשביל להגיע ליעילות הייצור בחומר יבש, מזון לליטר חלב משוק, אחרת אין הצדקה כלכלית לייצר חלב בתנובה גבוהה".

איפה המלחמה פגשה איתך?

"הייתי בטיול לאוורסט, לטרק הנקרא 'אוורסט מחנה בסיס' הבת שלי שלחה לי ווטסאפ על מה שקרה, מיד באותה שבת. התחלנו לחזור יום למחרת, זה שבוע הליכה ואז חזרנו לארץ".

ומאז?

"ומאז אני ב-2 הרפתות, שקוע כולי בעבודה, בימים הראשונים היו בעיות עם עובדים מהמגזר, הם פחדו שהתנכלו להם בדרך, פחדו שהמשטרה תעצור אותם. ציידנו אותם במכתב רשמי האומר שהם עובדים במפעל חיוני והם נדרשים לעבור ולהגיע לעבודה. התאילנדים קבלו הזמנה מהמלך לחזור לתאילנד, כאן עשינו להם שיחה והסברנו להם שהם במקום בטוח ונעשה הכל לתת הרגשה של ביטחון ולעובדים התאילנדים נתנו בונוס על הישגיהם ברפת".
שאלתי אותך פעם, לפני כמה שנים, מה הסוד?
"העובדים, בגלל שאנחנו עוסקים בבעל חיים מאוד רגיש,

איך אתה מחלק את הזמן בין 2 הרפתות?

"אני כל יום בשתי הרפתות, בגלל המרחק הפיזי הקצר בין הרפתות וכמובן חלוקת סמכויות לצוות העובדים".

רפתות משפחתיות

גם ברפתות המשפחתיות אין הפתעות גדולות והרפת המובילה כבר כמה שנים, רפת נוביץ ממושב מרחביה, עדיין במקום הראשון. במקום השני, רפת עלי ורד בע"מ, מכפר יחזקאל, במקום השלישי, רפת דויטש דב ואמיר, לאחריה רפת כדורי יעקב ממושב פטיש וסוגרת את החמישיה הראשונה, רפת חלב אחים דמתי ממושב אחיהוד.

רפת עלי ורד בע"מ, בכפר יחזקאל היא עוד דוגמא מצוינת איך רפת משפחתית, יכולה להתקיים בכלכלת ישראל הנוכחית, להצטיין ולהרוויח. מנחם ורד, למעלה מ-50 שנה רפתן דור שלישי לסבא מנחם שהיה ממייסדי כפר יחזקאל אומר אני "נולדתי ברפת המשפחתית שלנו, כל חיי אני כאן".

רפת של 3 מכסות ובסה"כ כ-240 פרות חולבות ומכסה של למעלה מ-3 מיליון. מנחם "מקצוע הרפתנות מורכב מאיזה 20 מקצועות שאם אתה טוב רק בעשרה אז זה קשה ואם אתה טוב ב-20 אז זה קשה מאוד. לשמחתי הצטרפו אלינו הדור הצעיר, האחייני שלי שלמד ברופיין והחתן שלי, שהיה מהנדס ברכבת ובא אלינו וכל אחד מוסיף את תרומתו הצנועה וכך עלינו ברמת הדיק. בסוף זה מורכב מהפרטים הקטנים, לומדים משגיאות שלנו ומנסים לדייק יותר".

אז מה התורה על רגל אחת?

מנחם "תראה, אנחנו לא המצאנו את התורה, העובדה היא שזה נחמד להיות בליגה, אך זה לא המדד היחיד, הרווחיות חשובה לא פחות אם לא יותר וגם שם השתפרנו. אנחנו מתייעצים עם הרבה אנשים חכמים, גם בהזנה, גנטיקה ועוד וכמובן הרבה עבודה קשה יומית, התורה היא עבודה קשה ובדגש על הפרטים הכי קטנים, אין קסמים". על עתיד הרפתה מושבית אומר מנחם "הרפת המשפחתית מורכבת יותר מהקיבוצית, יכול להיות רפתן נהדר ובעל מקצוע מעולה ועדיין הוא יסגור את הרפת ורבים טובים סגרו את הרפתות שלהם. גם בגלל הרווחיות ההולכת ונשחקת, הרגולציה המכבידה וכמובן, ללא דור המשך אין עתיד לרפתות המשפחתיות. אבל יש חשיבות גדולה למסורת ולא תמיד, לצערי, ברפתנות המושבית הדברים מסתדרים. אני חושב שמושבניק, רפתן בעל רפת קטנה של כ-130 פרות, העובד נכון וביעילות יכול להתפרנס יפה ובכבוד. גודל היחידה לא קובע, אלא האיכות, הרצינות והעבודה הקשה. אני לא חושב שאנחנו נחותים היום מהקיבוצניקים, אנחנו מקצועיים ועובדים לפי ממשקים מדויקים. לצערי הרבה רפתנים טובים סגרו בגלל אופק תכנוני לא קיים, אז אין לאן לגדול ואין מה להשקיע. בקיצור אין תורות נסתרות, עבודה קשה, יום יומית".

רפת דב דויטש בבית הלל, הגיעה למקום השלישי בליגת החלב המושבית, דב, בעל הרפת אומר לנו "תשמע, אנחנו עובדים קשה, התוצאות משמחות אבל בגלל המצב אין ממש שמחה, התוצאות לא באות לבד, הרבה הרבה עבודה קשה. בגדול, מי שלא מייצר אוכל לבד, לא יכול להגיע לתוצאות טובות גם במובן הכלכלי. זה הכל עניין של השקעה, עבודה וידע, הכי חשוב, מרכז מזון עצמאי, סככה מרחבית, עם שני אבוסים, זה מועיל לייבוש המדרך וכמובן ממשק חליבה וירידה לפרטים קטנים ברפת, לא לוותר על כלום (ראה כתבה נפרדת)". ▲

גל בן יוסף, על הממשקים החשובים "כוח האדם, העובדים, בגלל שאנחנו עוסקים בבעל חיים מאוד רגיש, הגישה של העובדים חייבת להיות מאוד מוקפדת. כדי להשיג את זה הגישה של המנהלים, לעובדים חייבת להיות יוצאת מהכלל, האווירה, הדיבור, סביבת העבודה..."

DAIRYLAND
Laboratories, Inc.

צמח תערוכות ומעבדת DAIRYLAND האמריקאית מסנים את עולם בדיקות המעבדה בישראל!

- ✓ תו תקן של מעבדת DAIRYLAND
- ✓ מקצועיות ואיכות
- ✓ שילוח מהיר ויעיל בשיתוף
הרמן פרוג'קט
- ✓ מחירים אטרקטיביים במיוחד

תוצאות מדויקות בחמישה שלבים:

איל פרנק 054-4653346
סתיו 050-8387789

לפרטים והזמנות:

סיכום שנת 2023 ב"החקלאית"

ד"ר שני שיניין, הרופאה הראשית ב'החקלאית' מסכמת עבור 'משק הבקר והחלב' את שנת 2023. המחלות, ההתפרצויות, האתגרים, רפתות העוטף ואירועי בריאות חשובים. מיוחד!

ד"ר שני שיניין

לפני שנתחיל, לא ניתן לסכם את שנת 2023 מבלי להתייחס לאירועי השבעה באוקטובר ומלחמת "חרבות הברזל" וההשלכות שלהם, בראש ובראשונה, על הבריאות הנפשית והעומס הרגשי של חברינו אנשי הצוות ומנהלי הרפתות בעוטף. ליבנו בראש וראשונה עם המפונים מביתם, הכואבים את אובדנם של בני משפחתם וחבריהם הקרובים ביותר, עם החיים שהשתנו ביום אחד וההתמודדות עם חוסר הודאות המתמשך לגבי עתידם ובנייתם מחדש של החיים החדשים והאחרים שאחרי התופת של השביעי באוקטובר. נמשיך לעמוד לצידכם, לתמוך וללוות אתכם תמיד •

פה וטלפיים

הופעת מחלת הפה והטלפיים מזן חדש (SAT-2) במדינות שכנות בהתפרצויות נרחבות וחמורות בירדן, בעירק ובתורכיה, דרשה הערכות ונקיטת פעולות להתגוננות מפני הסיכון לחדירת זן זה לתוך גבולות ישראל ולפגיעה חמורה במקנה. התבצעו חיסוני חירום בזן חדש זה בעדרים הסמוכים לגבולות וכעת לקראת עונת התחלואה הוסף זן זה לחיסון העדרים השגרתי בכל הארץ בבקר, צאן וחזירים. הגעתו המאוחרת לארץ של התרכיב החדש, לא הותירה לשירותים הוטריןריים מרווח זמן מספק לחיסון כלל העדרים בטרם תחילת עונת ההתפרצות ולכן החקלאית נרתמה לסייע ולחסן מוקדם ככל שניתן את העדרים שטרם חוסנו, על מנת לצמצם את הסיכון להתפרצות הגוררת הסגרים ונזקים כלכליים משמעותיים עקב ההגבלות ותחלואת בעלי חיים. האתגר במחלה זו נובע מכך שהיא איננה נבלמת על ידי גבולות או גדרות והנגיף שנישא באוויר, עובר בקלות בין עדרי צאן בקר וחזירים. חיסון שגרתי של שלוחות העגלות וכן של כל העדר מוקדם לפני תחילת עונת התחלואה, האופיינית בישראל במהלך חודשי החורף, מספק את ההתגוננות הטובה ביותר של העדר הישראלי מפני מחלה זו. ערנות מוגברת נדרשת בתקופה הקרובה לאיתור סימני מחלה ראשונים ודיווח

שנה מאתגרת שהתאפיינה בהתפרצויות

בראש ובראשונה אתייחס למצב בריאות בעלי החיים ברפתות העוטף. תמותת פרות מנפילות פצמ"רים, פציעות ירי, חבלות שונות עקב ניסיונות מנוסה וקפיצה מעל שערים אפיינו את אירועי הבריאות בעדרים בימים הראשונים של המלחמה. לאחריהם אירועי דלקות עטין קליניות ותת קליניות בשיעור שאיננו מוכר לנו מחיי היום יום ברפת בשל הפסקת חליבתן למשך מספר ימים והוצאת פרות מאסיבית עקב ירידה בייצור חלב לרמות שאינן כלכליות, איפיינו את השבועות העוקבים. חודשיים לאחר תחילת המלחמה חלה התייצבות בריאותית ותפעולית בכל רפתות העוטף. חזרה לשגרה של טרום ימי המלחמה באופן מלא גם מבחינת היצרנות חלה ברפתות בהן שגרת החליבה וההזנה של הפרות לא הופרה למשך ימים ארוכים בתחילת המלחמה. השנה האחרונה התאפיינה בהתפרצויות של שלל מחלות זיהומיות "אקזוטיות" ואירועי בריאות ייחודיים בחיות המשק. מחלות שונות האופייניות לאזורנו במזרח התיכון ולמדינתנו השוכנת במעבר שבין שלוש יבשות, פקדו אותנו גם השנה. הופעת זנים חדשים של מחלות מוכרות, התפרצויות רחבות היקף ונזק כלכלי ובריאותי לבעלי חיים וכן לאנשים עקב מחלות זואונוטיות, הם חלק מהאתגרים עימם התמודדנו השנה.

נמשיך לעמוד, לתמוך וללוות את רפתני העוטף וקהילותיהם.
ד"ר שני שינין

מוקדם על חשדות קליניים. בבקר המחלה מתבטאת בריר, צליעה וירידה באכילה, בעקבות שלפוחיות להן גורם הווירוס שמתבקעות והופכות לכיבים כואבים בחלל הפה, סביב הטלפיים ועל הפטמות. בטיחות ביולוגית מסייעת גם היא למניעת מעבר הנגיף בין משקי בעלי חיים וכוללת מניעת כניסת רכבים ומבקרים שאיננה הכרחית לאזורי השיכון של בעלי החיים, במיוחד של נותני שרות העוברים בין משקים שונים, בור טבילה לחיטוי הצמיגים בכניסה למשק ושימוש בציוד מקצועי השייך לרפת.

קדחת קיקיונית מזן חדש

מחלה נוספת שהתפרצה השנה בעוצמה ובפיזור נרחב היא **קדחת קיקיונית מזן חדש (MAYOTE)**. הזן האפריקאי של הווירוס שהופיע לראשונה בישראל, חדש לנו ולמדע (הוגדר לראשונה בשנת 2017) ואינו נכלל בתרכיבים המסחריים הקיימים היום בעולם. ההתפרצות התרחשה על פני כשישה חודשים, זוהתה תחילה על ידי הרופאים בשטח באמצעות הקליניקה האופיינית במספר מוקדים שונים בארץ והתגובה המהירה והאופיינית לטיפול ורק מאוחר יותר אובחנה בזכות שיתוף פעולה של החקלאית, בית הספר לוטרניריה והמכון הווטרנירי, באמצעות בדיקות המעבדה ואבחון מדויק של הזן החדש. המחלה הופיעה השנה בכ-170 עדרים, עם כ-4,000 בעלי חיים חולים ומעל 300 מתים. המחלה גורמת לנזק כלכלי רב עקב ירידה בייצור החלב, עליה בשיעור ההפלות, יציאה מוקדמת ומאולצת או המתת חסד ותמותה ספונטנית, כל זאת למרות ניסיונות טיפול מוקדמים עם איתור הסימן הקליני הראשון. מעדויות שמצטברות בארץ תוך כדי התפרצויות בשנים האחרונות, עולה כי לתרכיבים בהם אנו עושים שימוש בשנים האחרונות, קיימת אמנם רק יעילות מסוימת, אולם היא מצמצמת את הנזק מהמחלה עד כדי 60% במידה וניתן

אנו אתכם הרפתנים בכל עת

Blue Vet®
בלוֹט

לחיטוי ומניעת דלקות עטין

באישור
השרותים
הווטרנריים
מס. 910

- מותג בשימוש בינלאומי
- יעילות לסביבה ולחולב
- לא מגרה ולא מייבש את העור (pH 5.5)
- מתאים לחיטוי לפני ולאחר החליבה
- אינו מכיל יוד
- לא שארייתי

- חוסך בעלויות ובמקום אחסון
- פועל בצורה מתמשכת על כל סוגי המיקרואורגניזמים (כולל פטריות, חיידקים, נבגים ונגיפים)
- בעל סמן צבע כחול (לסימון המקום המטופל לבטיחות)

קונצפט לרוקחות בע"מ | טל. 09-7667890 | הורציו 054-4972362 | www.concept-Rx.co.il

בוסטר נוסף, שלישי במספר, ניתן סמוך מאוד להתפרצות. בהתאם לכך שתדירות המחלה עולה בשנים האחרונות ומתרחשת בישראל מדי כשנתיים בפיזור ארצי נרחב מאוד ומעבר לאזורי הסיכון הידועים והנזק הרב הנגרם לרפתות רבות מהמחלה, עודכן פרוטוקול החיסון המומלץ השנה בהתאם. פערי הידע הקיימים עדיין בהקשר למחלה זו והנזק הרב לעדר הישראלי מחייב התגייסות של כל הגורמים שונים בענף לקידום המחקר ושיפור ההתגוננות העתידית מפני מחלה זו.

הברוצלוזיס

מחלת הברוצלוזיס (ברוצלה מליטנזיס) הינה מחלה חיידקית זואונוטית שגורמת בישראל מדי שנה לתחלואת אנשים במיוחד לאחר צריכת חלב צאן לא מפוסטר. המחלה התפרצה גם השנה במספר רפתות חלב וגרמה גם לתחלואת אנשי הצוות ברפת. הנגיעות המתמדת של עדרי צאן בארץ וחוסר השליטה הווטרנרי הקיים בהם, מהווה סיכון מתמיד לחדירת המחלה לעדרים בישראל. בניגוד למרבית מדינות העולם המפותחות בהן המחלה בוערה, בישראל כמו במדינות המזרח התיכון, המצב שונה ולכן החיסון עדיין הכרחי ומוגדר כחיסון חובה בעדרי הבקר והצאן. המחלה נשלטת באמצעות בטיחות

"התפרצות מחלת קטרת העור במספר מוקדים במחצית השנה הראשונה, גררה החלטה בשו"ט על החזרת חובת החיסון כנגד מחלה זו..."

ביווגית וחיסון חי הניתן פעם בחיים. החקלאית עורכת מחקרים ומשתתפת במחקרים יחד עם בית הספר לוטרנרי והמכון הווטרנרי על מנת לגשר על פערי הידע הקיימים למחלה זו בכלל ובישראל בפרט. במחקר שקיימנו בחקלאית הוכח הקשר שבין הופעת דלקת פרקים במפרק הברך בעגלות שחוסנו בתרכיב כנגד ברוצלה באמצעות בידוד זן התרכיב מהמפרק. בהמשך לכך במחקר נוסף שנערך בחקלאית התגלה הקשר שבין גיל החיסון לבין הסיכון להתפתחות תופעת לוואי זו ופרוטוקול החיסון שונה בהתאם לגיל 5-6 חודשים. המידע אודות תופעות הלוואי של התרכיב נאסף ונאגר אצלנו, ממצאי המחקרים הוצגו לשו"ט האחראים על חובת החיסון והכתבת השימוש בתרכיב לצורך מציאת פתרונות חלופיים וכן לקרן לנזקי טבע לצורך מציאת פתרונות והסדרת נושא הפיצוי בעקבות הנזק הנגרם למגדלים עקב כך.

קטרת העור

התפרצות מחלת קטרת העור במספר מוקדים במחצית השנה הראשונה השנה וההתפשטות שלה למרות מבצעי חיסון שערכנו באזורי ההתפרצות והסגרים בניסיון לבלימתה, גררה החלטה בשו"ט על החזרת חובת החיסון כנגד מחלה זו. לכן עד להודעה חדשה, קיימת חובת חיסון כנגד מחלה זו על ידי רופא וטרנר של כל הבקר בישראל אחת לשנה. המחלה התפרצה בתחילת השנה בקרנטינה בדרום הארץ ולאחר מספר חודשים ברפתות חלב בעוטף עזה ובשפלה. המחלה הופיעה בשלוחות העגלות שלא חוסנו בחייהן כנגד המחלה, במיוחד בעגלות בוגרות תחילה והתפשטה לקבוצות הגיל הצעירות יותר בעדר. בהתאם לכך שונה פרוטוקול החיסון

והוקדם גיל חיסון העגלות לגיל 3 חודשים. מכיוון שבשנים האחרונות המחלה שבה והופיעה לאחר שחסינות העדר ירדה בעקבות הפיכת החיסון לרשות ובחירה של יותר ויותר מגדלים שלא לחסן, נראה כי המחלה נמצאת בסביבה וכי חסינות העדר הישראלי הינה הכרחית למניעת התפרצות המחלה בבקר.

כלבת

מחלות זואונוטיות נוספות שהתפרצו השנה בבקר: **כלבת**: 5 מקרים בבקר לבשר וברפת חלב. חיסון העדרים באזורי הסיכון הינו מומלץ וכדאי למניעת התפרצות ולצמצום זמן ההסגר בעת התפרצות. **לפטוספירוזיס**: התפרצות לפטוספיריה פומונה ברפת חלב מושבת משולבת עם מרכז מבקרים ופנית חי וכן אבחונים חיוביים גם בעדרי בקר לבשר. הקפדה על חיסון עדרי הבקב"ש באזורי סיכון ועל בטיחות ביולוגית ברפת החלב ימנעו הישנות המקרים. **שחפת הבקר**: התפרצות חדשה אחת השנה באירוע חריג של פרה חיובית יחידה ברפת חלב גדולה בצפון הארץ. חיות המאגר ומקור ההדבקה במחלה זו אינם ידועים עדיין. התפרצויות של מחלת **אלה דם מדמם ושחוק** השוק בעדרי בקר לבשר ועדרי בקר לחלב בצפון הארץ אירעו גם כן השנה. אבחון מוקדם, טיפול וחיסון נכון של אוכלוסיות בעלי החיים בסיכון היוו אמצעי שליטה יעיל בהתפרצויות.

קדחות קרציות ברפתות החלב

התפרצויות של קדחות קרציות ברפתות חלב הגובלות עם שטחי מרעה של בקב"ש הרועה בצמוד לגדר אירעו במספר משקים גם השנה. המחסור הזמני בתכשירים קוטלי קרציות המכילים אמטרז היוו אתגר בהתמודדות ובהשגת השליטה בעת התפרצויות אלה. למחלות זיהומיות נוספות העלולות להסב נזק כלכלי משמעותי לרפת החלב אשר להן לא קיים מערך ניטור ופיקוח סדור מטעם המדינה, הקמנו בחקלאית תוכניות שליטה יחודיות: **מחלת BVD**: ערכנו סקר נגיעות ארצי ואנו פועלים להסדרת מערך ניטור ואיתור נשאות ולאפשרות ביצוע תוכנית ביעור ברפתות. **מחלת הנוספורה**: מספר גלי הפלה באזורים שונים בארץ התרחשו השנה. חקירות ההתפרצויות לעיתים מצאו את מקור החשיפה של העדר לטפיל. תוכנית השליטה במחלה זו של החקלאית, מבוססת על בחינת שיעור הנגיעות בעדר והתאמת פעולות שליטה לרפת המבוססות על מודלים סטטיסטיים מתקדמים. **מחלת בת שחפת**: בהתאם לצורך יעוץ והכוונה לשליטה במחלה ולצמצום בעלי חיים נשאים בעדר. **מיקופלסמה בוביס**: מספר אבחונים השנה מדלקות ריאה בעגלים וכן מדלקות עטין ברפתות חלב בצפון הארץ. גם במקרים אלה ביצעו יעוץ והכוונה באמצעות רופאי החקלאית ובשיתוף מאל"ה להתמודדות נכונה בעת התפרצות ולמיגור הנגיעות בעדר. בכל מקרה של קניית פרות קיימת חשיבות לניטור גורמי מחלה אלה ומניעת הכנסת בעלי חיים נגועים לעדר נקי מהמחלה. הנושא הופך רלוונטי עוד יותר בעת הזו, בעקבות מלחמת חרבות הברזל והצורך בהשלמת האינטגרציה ברפתות העוטף או הרצון והצורך להגדלת הייצור ברפתות אחרות.

סיכום

ערנות הצוות והרופא המטפל ואיתור סימנים קליניים בבעלי החיים תוך הקפדה על ניטור קבוע לגורמי מחלה והפלה, הקפדה על בטיחות ביולוגית ויישום תוכניות שליטה וביעור מחלות קיימות, יישום פרוטוקול החיסון בעדר באופן מלא לחיסוני החובה ובהתייעצות עם הרופא המטפל לחיסוני הרשות, יבטיחו את המשך בריאות העדר וצמצום הסיכון לתחלואה ממחלות זיהומיות הקיימות סביבנו ומאיימות לחדור לעדרים בכל עת. ▲

Girit גירית

לחצר נקיה מנמלים!

פתרון מאוד אטרקטיבי לנמלים ונמלת האש.
הנמלים נושאות את הגרגר הקל לקן או אוכלות את הגרגר הפריך והשמנוני.
החומר מועבר לשאר הנמלים בקן ומחסל את הקן מכיל רק 0.01% חומר פעיל
יעילות מוכחת

פייטר התכשיר שנותן פייט למזיקים!

תערובת ייחודית לריסוס נגד יתושים בוגרים,
פרעושים ונמלים כולל נמלת האש
מכיל שני חומרים פעילים
פעילות מהירה וארוכה
דל ריח

יחד
ננצח!

ניתן להשיג:
רשתות ארציות לתשומות חקלאיות כגון עמיר לחקלאי, המשביר
לחקלאי והגרעין או מפיצים אזוריים כגון כלבו לחקלאי בשפלה או
האחים רוזנברג בצפון

האיכות מתחילה בסביבה.

קדחת קיקיונית

היבטים כלכליים, התמודדות וטיפול

עבודת מחקר מקיפה ומעמיקה המביאה את כל מה שצריך לדעת על קדחת קיקיונית והיבטים כלכליים של התפרצויות (BEF) בעדרי בקר לחלב בישראל •

ד"ר יניב לבון התאחדות יצרני החלב, **אפרים עזרא** התאחדות יצרני החלב, **ד"ר אורלי פרידגוט** המכון הווטרנרי **ד"ר עדי בכר** המכון הווטרנרי

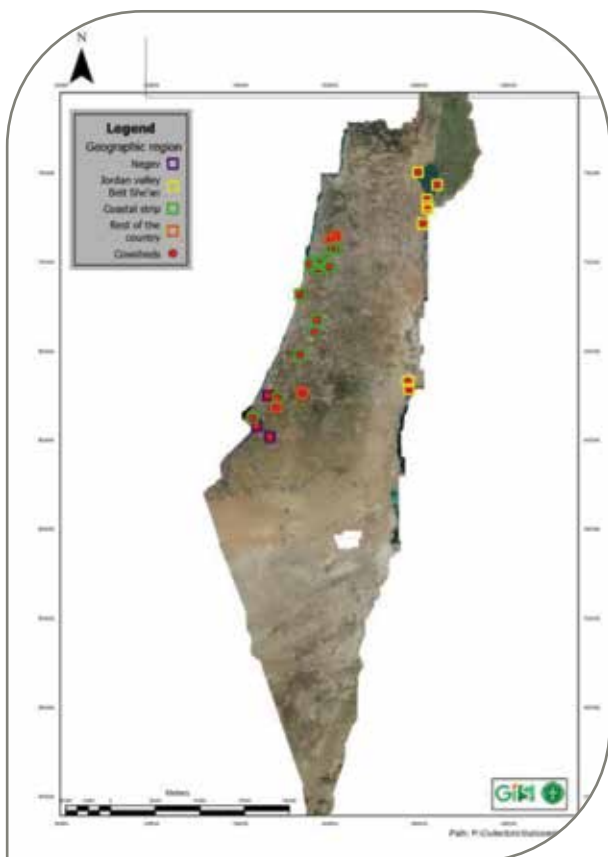
מבוא

קדחת קיקיונית בבקר (BEF) היא מחלה הנגרמת על ידי נגיף קדחת קיקיונית (BEFV) BFF מתבטא באנורקסיה, דיכאון, הפרשות עיניים ואף, ריור, נוקשות שרירים, צליעה, תת תפקוד של הכרס, רביצה סטרנלית (על החזה) ותגובות דלקתיות נוספות.

תולדות המחלה

המחלה הוויראלית הזו ידועה גם כקדחת שלושת הימים עקב החלמה ספונטנית של הבקר תוך שלושה ימים. BEF היא מחלה ארבו-ויראלית (מחלה המועברת ע"י פרוקי רגליים) חשובה של בקר באזורי אקלים טרופיים, סובטרופיים וממוזגים. הוא מופץ באופן נרחב באפריקה, אסיה (כולל רוב סין, טייוואן, חצי האי הקוריאני ויפן), המזרח התיכון ואוסטרליה, עם התפרצויות עונתיות המתרחשות מסוף האביב ועד הסתיו. למרות משך הזמן הקצר, המחלה עלולה לגרום להפסדים כלכליים כבדים עקב ירידה בייצור חלב, ירידה בפוריות ואפילו מוות במקרים חמורים. בעוד שהפיזור של מחלות ארבו-ויראליות כגון BEF לאזורים נאיביים הוא לעתים קרובות תוצאה של גלובליזציה ותנועת בעלי חיים, ההתפרצויות המקומיות של מחלות אלו וחומרתן מושפעות בעיקר משינויים סביבתיים. שינויי האקלים משפיעים גם על הפעילות והתפוצה של החרקים מעבירי המחלה. כמו כן, גורמי אקלים תורמים לירידה בעמידות של חיות משק לזיהום כתוצאה מעומסי חום והיחלשות של המערכת החיסונית של בעלי חיים. קדחת קיקיונית תוארה לראשונה בישראל בשנת 1931, עם התפרצויות מזדמנות כל כמה שנים. בעשורים האחרונים אירעו חמש התפרצויות גדולות בישראל, הראשונה החל משנת 1999 בעדרי בקר לחלב בבקעת הירדן, משם היא התפשטה למישור החוף. מחקר שנערך במהלך תקופת ההתפרצות הראשונה העריכה את ההפסד הכספי בעלות ממוצעת של 112 דולר לפרה שאינה נחלבת ו 280 דולר עבור פרה נחלבת בעיקר עקב ירידה בייצור חלב ושיעור הפלות מוגבר בעדרים נגועים. ההתפרצות השנייה החלה בשנת

בעוד שהפיזור של מחלות ארבו-ויראליות כגון BEF לאזורים נאיביים הוא לעתים קרובות תוצאה של גלובליזציה ותנועת בעלי חיים, ההתפרצויות המקומיות של מחלות אלו וחומרתן מושפעות בעיקר משינויים סביבתיים

איור מספר 1: מפה המתארת את הפיזור הגאוגרפי של הרפתות הנגועות אשר שימשו במחקר

2004 והייתה נפוצה הרבה יותר, כיסתה את רוב מישור החוף; ההתפרצות השלישית בשנת 2010, התרחש בעיקר בעמקים הפנימיים. מחקרים שנערכו במהלך ואחרי התפרצות זו העריכו את האובדן ב כ 176 ק"ג חלב לכל פרה חולה והפסד כולל נטו מהתפרצות בודדת ברפת עם ממוצע של 250 פרות חולבות עם כ-40% תחלואה עד כ 28,000 דולר לעדר. ההתפרצות הרביעית התרחשה בשנים 2014-15, והמחלה תועדה לראשונה גם בעמק יזרעאל. מחקר שנערך במהלך התפרצות זו העריך ירידה ממוצעת של 5 ק"ג בייצור חלב יומי לכל פרה למשך 14 יום. ברפתות עם אחוז גבוה של פרות נגועות (יותר מ-20%), ההפסד הכלכלי נאמד ב-5500 דולר. ההתפרצות החמישית אירעה בקיץ של 2017-8 ותועדה מעמק הירדן ויזרעאל, דרך רמת הגולן ומישור החוף. ההתפרצות השישית קרתה לאחרונה בשנת 2021. בישראל, החקלאים מדווחים באופן שוטף על כל מקרה של BEF לתוכנית לניהול העדר (NOA), וכלל הדיווחים נשמרים בספר העדר הישראלי. במחקר זה השתמשנו באותם נתונים מספר העדר הישראלי כדי לבחון את ההשפעות של ההתפרצות של שנת 2021 על חומרת הפגיעה ברפתות ברחבי הארץ. ניסינו להעריך את ההפסדים הכלכליים הללו במונחים של הפחתה בייצור החלב, יציאה של פרות ושיעורי הפלות.

חומרים ושיטות

מחקר זה השתמש בנתונים רטרוספקטיביים מספר העדר הישראלי ובחן את ההשלכות של התפרצות המחלה בשנת 2021 ומציג מספר נקודות: 1. ניתוח רטרוספקטיבי של נתוני התחלואה המדווחים נותן שימוש להצגה של עקומת ההתפלגות של תחלואה חדשה של פרות לכל יום.

אמריליו

דבק צהוב להכנת יריעות ולוחות דביקים, ללכידת זבובים וחרקים

לכידת זבובים לאחר 48 שעות מיישום

- ✓ עמיד בהמטרה וגושם.
- ✓ אינו מכיל ממיסים אורגניים או חומרי הדברה. על בסיס מים.
- ✓ ניתן לחדש את הדביקות על ידי יישום חוזר על אותו משטח.
- ✓ מומלץ לשימוש ברפתות, מחלבות, יונקות, דירים ועוד.

למידע נוסף, נא ליצור קשר עם דניאל גולצמן 050-2933326
ניתן להשיג אצל המפיצים החקלאיים.

אקלאר בריאה יוג

לוקסמבורג תעשיות בע"מ

טל: 03-796 4300 www.luxembourg.co.il

2. בחינת ההשפעות הכלכליות ברפתות עם נגיעות גבוהה. לצורך כך נלקחו 30 רפתות עם לפחות 50 פרות נגיעות בעדר כפי שדווח על ידי הוטרנר ונוכחות הנגיף ברפת אושרה בבדיקות מעבדה.

מפה של הרפתות הנכללות במחקר זה מוצגת באיור 1.

הפרמטרים שנבחרו להערכת ההשפעה הכלכלית היו אובדן ייצור חלב עד 30 יום מאבחון קליני מדווח של המחלה, שיעורי יציאה מהרפת עד 10 ימים מאבחון קליני מדווח של המחלה ושיעורי הפלות.

א. ייצור חלב: אובדן ייצור חלב נותח על פרות עם תגובת חלב יומית מ-30 יום לפני אבחון BEF עד 30 יום לאחר האבחון. פרות שהוצאו מהעדר עד 30 יום לאחר האבחנה של BEF הוסרו מניתוח ייצור החלב. הנתונים נותחו באמצעות SAS (גרסה 9.2, SAS Institute, Cary, NC, USA) ארה"ב). מודל GLM שימש לניתוח ייצור חלב לאורך זמן. המודל כולל את ההשפעות הבאות: עדר, חודש ההמלטה (ינואר עד דצמבר), חודש האבחון (יולי עד דצמבר), ימים מאבחנה (30 - 30) מספר תחלובה (1, 2, 3+),

הפרמטרים שנבחרו להערכת ההשפעה הכלכלית היו אובדן ייצור חלב עד 30 יום מאבחון קליני מדווח של המחלה, שיעורי יציאה מהרפת עד 10 ימים מאבחון קליני מדווח של המחלה ושיעורי הפלות

טבלה 1. מספר פרות, אחוז נגיעות ואחוז יציאה ברפתות המשתתפות בניתוח

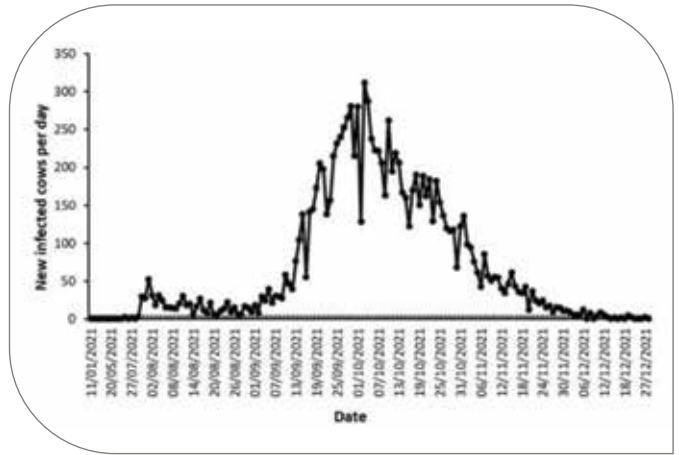
רפת	פרות בעדר 1/07/2021- 31/12/2021	מספר פרות נגועות במהלך התקופה	אחוז מדווחות	מספר יוצאות במהלך 10 ימים מהדיווח	אחוז יציאה מתוך אובחנו	ימים ממוצעים מאבחנה ליציאה
1	687	69	10.0%	11	15.9%	3.8
2	329	44	13.4%	2	4.5%	3.0
3	735	99	13.5%	3	3.0%	4.7
4	354	49	13.8%	0	0.0%	0.0
5	422	60	14.2%	8	13.3%	3.6
6	353	55	15.6%	3	5.5%	4.3
7	295	51	17.3%	0	0.0%	0.0
8	412	78	18.9%	6	7.7%	3.3
9	302	77	25.5%	8	10.4%	2.3
10	321	87	27.1%	4	4.6%	4.0
11	308	85	27.6%	2	2.4%	3.0
12	322	89	27.6%	8	9.0%	4.0
13	411	123	29.9%	7	5.7%	4.0
14	678	221	32.6%	13	5.9%	4.8
15	406	133	32.8%	5	3.8%	2.2
16	176	64	36.4%	1	1.6%	3.0
17	407	148	36.4%	3	2.0%	3.3
18	320	121	37.8%	3	2.5%	4.0
19	364	144	39.6%	8	5.6%	3.1
20	586	245	41.8%	11	4.5%	4.1
21	950	444	46.7%	22	5.0%	3.5
22	356	168	47.2%	2	1.2%	7.0
23	340	180	52.9%	3	1.7%	3.7
24	415	223	53.7%	3	1.3%	5.7
25	100	59	59.0%	3	5.1%	0.7
26	626	401	64.1%	20	5.0%	3.4
27	943	627	66.5%	52	8.3%	3.3
28	334	266	79.6%	11	4.1%	4.2
29	909	746	82.1%	25	3.4%	4.6
30	237	215	90.7%	4	1.9%	5.5

תוצאות

במהלך התפרצות זו אותרו עדרים נגועים קשה באזורים הגאוגרפיים הבאים: מישור החוף (רצועת החוף המרכזית והדרומית), השרון (רצועת החוף הצפונית), מדבר הנגב, עמק הירדן וכן אזור ים המלח. (איור 1). תחילת ההתפרצות הייתה בסוף יולי 2021. מספר המקרים נשאר יחסית נמוך עד תחילת ספטמבר, אז נצפתה עלייה מהירה בנגיעות שהגיעה לשיא בתחילת אוקטובר עם יותר מ-300 פרות מדווחות קלינית מידי יום בפריסה ארצית. מאוקטובר ואילך, ההתפרצות נמצאה בירידה, והגיעה לאפס מקרים חדשים ב-סוף דצמבר (איור 2).

ייצור החלב

איור 3AB ממחיש את הירידה בייצור החלב בפרות חולות ב-BEF. פרות הציגו ירידה חדה בייצור החלב מ-3 ימים לפני האבחנה ועד ליום 0 (יום האבחון). בפרות בתחלובה ראשונה נצפתה ירידה בתנובת החלב בכ-13.9 ק"ג לפרה ליום (איור 3A). הירידה החמורה בייצור החלב נמשכה כ-9 ימים (איור 3A). בתקופה זו הפסידה הרפת כ-10 דולר לפרה ליום (טבלה 2). פגיעה זו בייצור החלב נמשכה כתשעה ימים, המתורגמת להפסד של 90 דולר לכל פרה חולה במהלך תקופת התחלואה הקשה. בפרות בתחלובה שנייה ויותר, הירידה בייצור החלב הייתה משמעותית אף יותר, עם הפסד של כ-15.9 ק"ג בפרות בתחלובה שנייה ו-14.8 ק"ג בפרות מתחלובה שלישית ומעלה (איור 3B). שוב, הירידה החמורה בייצור החלב נמשכה כתשעה ימים (איור 3B). בתקופה זו הפסידה הרפת כ-100 דולר לפרה בתחלובה שנייה ליום וכ-93 דולר לפרה בתחלובה שלישית או יותר ליום (טבלה 2). כל הפרות החולות הראו שיפור איטי לאורך זמן. חשוב לציין שאפילו לאחר חודש מהאבחון, פרות שהחלימו

איור מספר 2 משך ההתפרצות ומספר המקרים החדשים לכל יום במהלך ההתפרצות

האינטראקציה בין הימים מהאבחנה למספר התחלובה וימים בתחלובה.

ב. שיעורי יציאה: כדי להעריך במדויק את שיעורי היציאה עקב זיהוי BEF, רק פרות אשר הוצאו מהרפת במהלך עשרה ימים מתאריך האבחון הקליני המדויק נכללו בניתוח.

ג. שיעורי הפלות: שיעורי הפלות הוערכו עבור פרות שהיו בהריון במהלך ההתפרצות.

סעיף ב' ו-ג' נותחו באמצעות פרוצדורת Glimmix ב-SAS. הניתוח כלל את הפרמטרים הבאים: עדר, חודש/שנה (תאריך) של הזרעה, מספר תחלובה (1, 2, 3+) ונגיעות במחלה כן או לא.

אפר פצלי שמן (אפ"ש) לריפוד ברפתות

ספיחת נוזלים ברמה הגבוהה ביותר:

👍 שמירה על בריאות הבקר נגד התפרצויות של מחלות וחומרתן המושפעות בעיקר משינויים סביבתיים.

👍 שיפור ניהול הזבל הרטוב ושפכי הרפת כדי להפחית נוכחותם של חרקים ויתושים מעבירי מחלות והפחתת סיכויי הדבקה.

👍 תורם משמעותית למניעת דלקות עטין, מוריד ספירת תאים סומטיים ומעלה את תפוקת החלב.

👍 צמצום מחלות הנגרמות מתנאים סביבתיים אשר לא מאפשרים את התפתחות העדר.

👍 עלות תועלת גבוהה.

להזמנות: שני

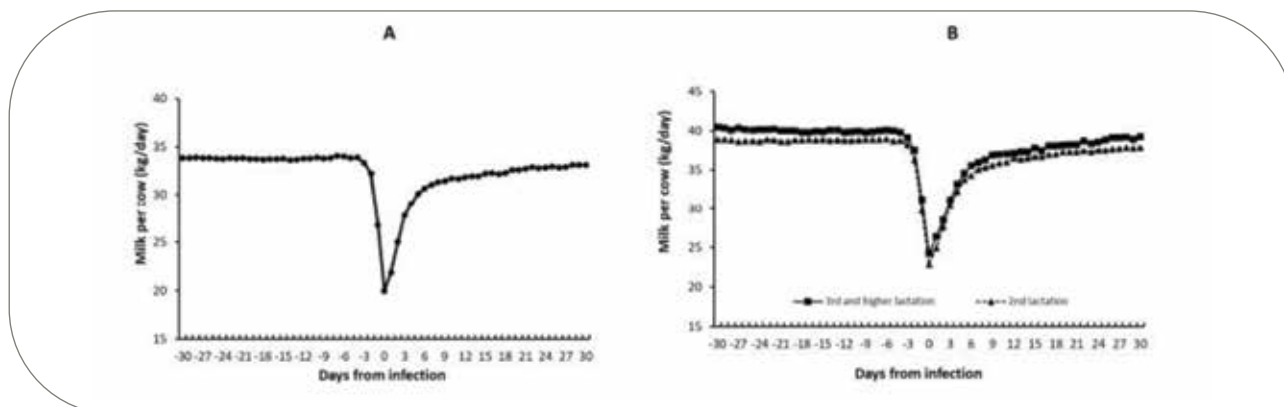
טלפון: 08-6176064 | נייד: 052-4379582

דוא"ל: shani@kfir-minerals.com

נשמח לעמוד לשירותכם

איור מספר 3 שינוי בתגובת חלב יומית המהלך תקופת הנגיעות במחלת קדחת שלושת הימים במבכירות (A) ובפרות בוגרות (B)

לא חזרו לאותה רמת ייצור שהן היו לפני מחלתם והפיקו ק"ג אחד פחות ביום בהשוואה לייצור שלהם לפני האבחנה (איור 3AB). לפיכך, ההפסדים בחודש שלאחר ההדבקה הוערכו במוצע של 315 דולר לכל פרה נגועה (טבלה 2).

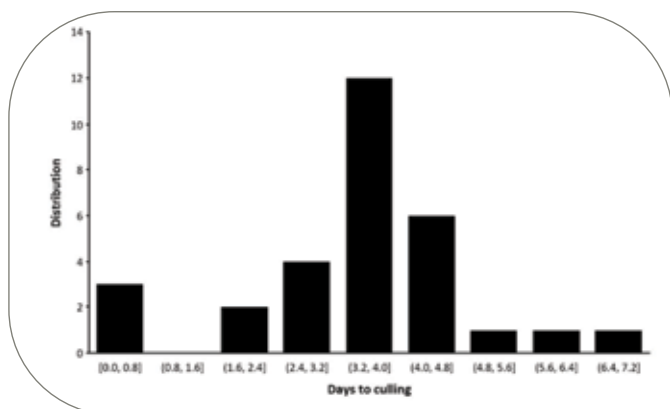
טבלה 2. הפסדים כלכליים בעקבות הפגיעה בייצור החלב בפרות הנגועות

מספר תחלובה	הפסדים במהלך המחלה (9 ימים) דולר לפרה	הפסדים במהלך חודש לאחר ההדבקה דולר לפרה
ראשונה	90	300
שנייה	100	334
שלישית ומעלה	93	311

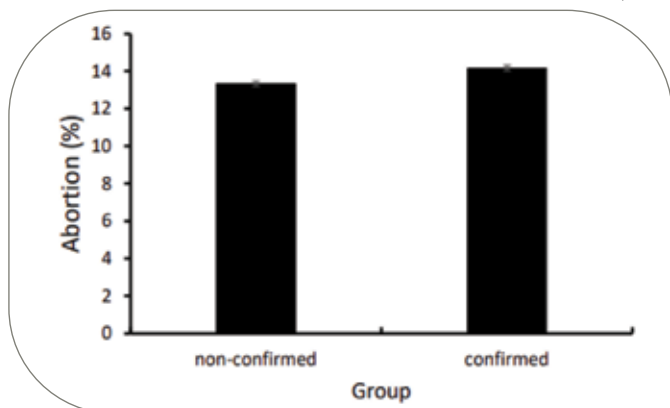
שיעורי יציאה ושיעורי הפלות: שיעורי היציאה בתוך עשרה ימים מאבחנה קלינית ב-BEF נעו בין 0 ל-15.9%, עם ממוצע של 4.8% לעדר (טבלה 1 ואיור מספר 4). הימים הממוצעים מהאבחון הקליני ב-BEF עד ליציאה נעו בין 0.7 ל-7, עם ממוצע של 3.5 ימים (טבלה 1 ואיור מספר 4). שיעורי התמותה הגבוהים ביותר תועדו ברפתות מאזור הנגב (משק 1 טבלה 1) ומישור החוף (רפתות 5 ו-9; טבלה 1). ההפסד הכלכלי של פרה אחת עקב יציאתה מהעדר היה, בזמן ההתפרצות, (על פי מועצת החלב הישראלית) 2300 דולר. כך, בעדר קטן של 300 פרות, למשל, עם אחוז יציאה ממוצע ההפסד הכלכלי הוערך בכ-33,120 דולר, ובעדר של 1000 פרות, ההפסד הכלכלי הוערך בכ-110,400 דולר. שיעורי ההפלות לא היו שונים בין פרות שדווחו כחולות ב-BEF לבין פרות שאינן דווחו כחולות ב-BEF. (13.3% ב-BEF לעומת 14.15%, בהתאמה; $p = 0.3744$; איור מספר 5).

מסקנות

מחקר זה העריך את ההיבטים הכלכליים של התפרצות BEF בעדרי בקר לחלב כתוצאה מהשפעה על ייצור החלב, יציאת פרות מהעדר ושיעורי הפלות. לצורך הניתוח השתמשנו בנתוני ספר העדר הישראלי. מחקר זה הדגים את ההשפעה הכלכלית המשמעותית של התפרצויות BEF בפרמטרים שונים, כגון ירידה בייצור החלב ועלייה בשיעורי הוצאת פרות. יתר על כן, נזקי ההתפרצות יכולים להיות מיידים כגון יציאת הפרות הנגועות והמתות אך גם נמשכים לאורך זמן, לעיתים אפילו גם 40 יום מהאבחון הקליני במחלה, בעיקר בגלל הירידה הנמשכת בייצור החלב ואי החזרה לייצור מלפני ההדבקה. מציאת דרכים חדשות לשיפור נוהלי ממשק

איור מספר 4 התפלגות של הימים ממועד הנגיעות במחלה ועד תאריך היציאה מהרפת

איור מספר 5: שיעורי הפלות בפרות נגועות ב-BEF בהשוואה לפרות שאינן נגועות ב-BEF

כמו הקטנת הצפיפות ברפתות, שיפור ניהול הזבל הרטוב ושפכי הרפת כדי להפחית את נוכחותם של חרקים עוקצים Culicoides, יתושים ומזיקים אחרים הינה הכרחית ויכולה להועיל בהפחתת סיכויי ההדבקה. גלובליזציה ושינויי אקלים מגבירים את הסיכון להתפרצות BEF בעתיד הקרוב. לפיכך, נתוני מחקר זה יכולים לאפשר הערכת סיכונים מדויקת של הופעת BEF ולהדגיש את הצורך בפיתוח חיסונים חדשים ואסטרטגיות יעילות אחרות למלחמה בנגיפים אלו ובוקטוריים מוצצי הדם שלהם. ▲

המאמר המלא כולל רשימת ספרות פורסם בעיתון הבינלאומי:

Economic Aspects of Bovine Ephemeral Fever (BEF) Outbreaks in Dairy Cattle Herds. Veterinary Science, Volume 10, Issue 11 pages: 645-656.

רפתנות מדיוקת: שימוש מושכל בזרמה ממוינת

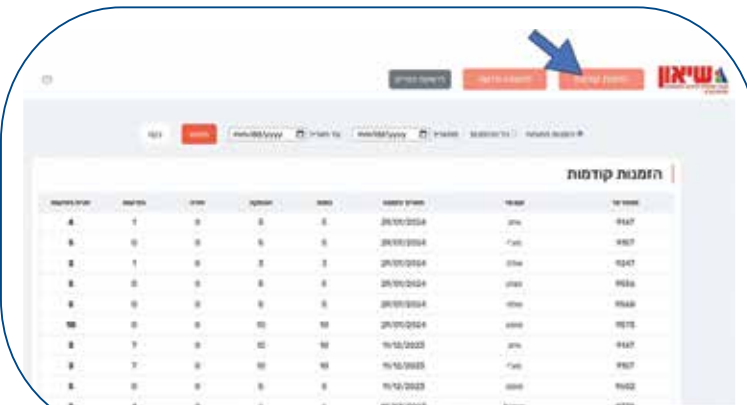
שקד דרוקר

מנהל מקצועי | שיאון

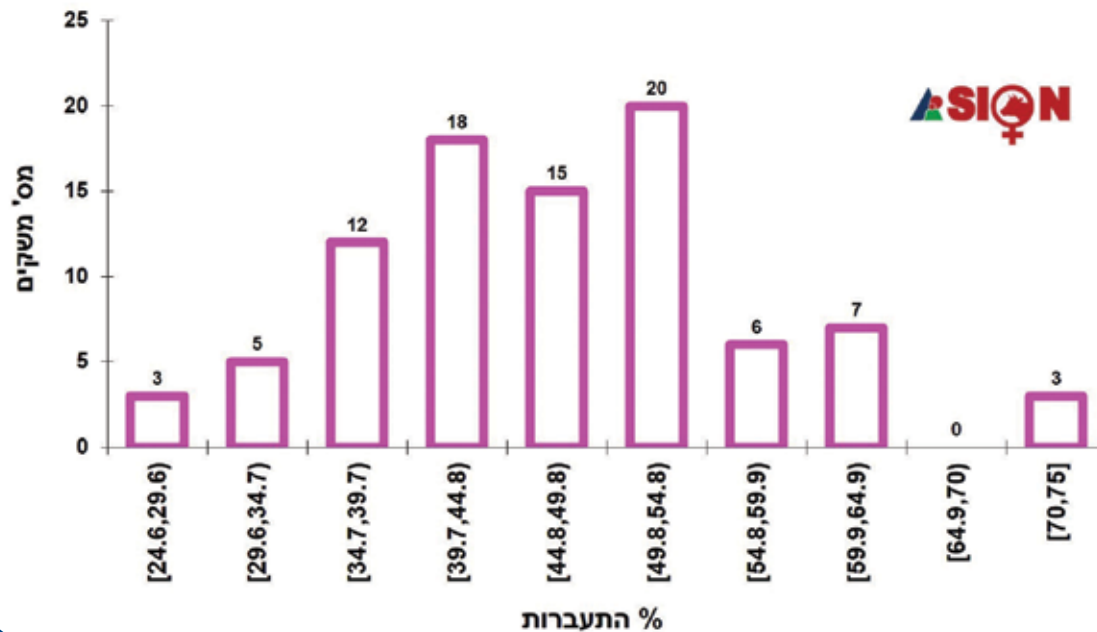
ב-15 למרץ, תמלא שנה לתחילת השימוש בזרמה ממוינת כחול לבן. עד כה הוזרעו כ-7,000 מנות של זרמה ממוינת ישראלית, באחוזי התעברות של 45% להזרעה ראשונה בעגלות. זאת לעומת אחוזי התעברות של 55% בהזרעה ראשונה בזרמה רגילה לעגלות. הבדל של כ-10 יחידות אחוז נחשב טוב בשימוש בזרמה ממוינת

על מנת להאיץ את ההתקדמות הגנטית ברפת, כדאי להשתמש בזרמה ממוינת בצורה מושכלת. השימוש צריך להיות מותאם לכל רפת לפי נתוני הפוריות והטיפול שלה

בחלק מהמשקים מתקבלים אחוזי התעברות גבוהים יותר, ובחלק מהמשקים אפילו גבוהים יותר מאשר הזרעה בזרמה רגילה. ההתפלגות בין המשקים, של אחוזי ההתעברות בהזרעה ראשונה בעגלות, בזרמה ממוינת מוצגת בגרף 1. עד כתיבת שורות אלו היו 399 המלטות מזרמה ממוינת ישראלית. מתוכם 362 יצאו עגלות, כלומר 91% מההמלטות הסתיימו בהמלטת נקבה. על מנת להאיץ את ההתקדמות הגנטית ברפת, כדאי להשתמש בזרמה ממוינת בצורה מושכלת. השימוש צריך להיות מותאם לכל רפת לפי נתוני הפוריות והטיפול שלה. בשלב הראשון צריך לבחון את אחוזי ההתעברות בשלוחות השונות, ולהחליט בהתאם באיזה שלוחות מתאים לעבוד עם זרמה ממוינת. יש לשקול שימוש בזרמה ממוינת מול אחוזי התעברות נמוכים ברפת. ההמלצה שלנו ב"שיאון" היא להזריע בין 50-70% מהעגלות בזרמה ממוינת ואם נתוני ההתעברות מאפשרים זאת אז 10% מהפרות (בעיקר מבכירות). הבחירה את איזה עגלות/פרות להזריע נעשית על פי הנתונים הגנטיים שלהם. ואנו בוחרים להזריע בזרמה ממוינת את בעלי החיים שאנחנו רוצים להשאיר את הגנטיקה שלהם בעדר. ההחלטה באיזה אחוז להשתמש בזרמה ממוינת נובע מההיצע הגנטי בעדר אך גם מהתכנון העתידי של העדר. לדוגמא: רפת שרוצה להגדיל את היחס עגלות-פרות, כדי להגדיל את העדר, תשתמש באחוז גבוה יותר של זרמה ממוינת. כדי לשלוט באמת על היחס עגלות פרות הרצוי, יש צורך בהזרעות עם זרמת פרי בשר בפרות עם הגנטיקה הנחותה בעדר. זאת על מנת לאזן את מספר הנקבות הרצויות כדי לקבל את היחס עגלות-פרות הרצוי.

מספר	שם	מספר	שם	מספר	שם	מספר	שם
1	מספר	2	שם	3	מספר	4	שם
5	מספר	6	שם	7	מספר	8	שם
9	מספר	10	שם	11	מספר	12	שם
13	מספר	14	שם	15	מספר	16	שם
17	מספר	18	שם	19	מספר	20	שם
21	מספר	22	שם	23	מספר	24	שם
25	מספר	26	שם	27	מספר	28	שם
29	מספר	30	שם	31	מספר	32	שם
33	מספר	34	שם	35	מספר	36	שם
37	מספר	38	שם	39	מספר	40	שם
41	מספר	42	שם	43	מספר	44	שם
45	מספר	46	שם	47	מספר	48	שם
49	מספר	50	שם	51	מספר	52	שם
53	מספר	54	שם	55	מספר	56	שם
57	מספר	58	שם	59	מספר	60	שם
61	מספר	62	שם	63	מספר	64	שם
65	מספר	66	שם	67	מספר	68	שם
69	מספר	70	שם	71	מספר	72	שם
73	מספר	74	שם	75	מספר	76	שם
77	מספר	78	שם	79	מספר	80	שם
81	מספר	82	שם	83	מספר	84	שם
85	מספר	86	שם	87	מספר	88	שם
89	מספר	90	שם	91	מספר	92	שם
93	מספר	94	שם	95	מספר	96	שם
97	מספר	98	שם	99	מספר	100	שם

גרף 1. ההתפלגות בין המשקים, של אחוזי ההתעבורות בהזרעה ראשונה בעגלות, בזרמה ממוינת

אחוזי השימוש בפרי בשר

בעזרת אפרים עזרא מספר העדר בנינו בשיאן כלי חישובי שמחשב את אחוזי השימוש בפרי בשר המתאימים לכל רפת, בהתחשב בפוריות שלה המרווח בין ההמלטות, היחס בין העגלות לפרות הרצוי לעומת המצוי. התוצאה הסופית מותאמת אישית לכל רפת. כרגע הכלי בשימוש מדריכי שיאון בצפון ובדרום. בקרוב לאחר סיום ההרצה על ידי מדריכי שיאון נוציא את הכלי לשימוש הרפתות שיוכלו לחשב את אחוזי השימוש בפרי בשר ללא צורך הגעת המדריך למשק. מעבר לתרומה בהתקדמות הגנטית שבהזרעת הפרות הנחותות גנטית עם פרי בשר. אפשר לסגור עם סוחר הבקר על גזע בשר שהוא מוכן לשלם עליו מעט יותר, ועל ידי כך לכסות את עלות הזרמה הממוינת ולהכניס הכנסה נוספת לרפת.

ההזמנה של זרמה ממוינת נעשית באמצעות אתר ייעודי להזמנות <http://zirma.icba.co.il> שניתן להגיע אליו דרך קישור באתר שיאון. מעכשיו ניתן לראות באתר ההזמנות, את ההזמנות שהמשק ביצע וכמה מנות זרמה נותרו להזרעה מכל פר, מהמנות שנופקו למשק. הכניסה למעקב ההזמנות נעשית דרך הלשונית "הזמנות קודמות", באתר ההזמנות ראו תמונה. מכיוון שהבחירה איזה עגלות להזריע עם זרמה ממוינת נעשית על פי הנתונים הגנטיים, יש יתרון לשימוש בבדיקות גנומיות לעגלות. הבדיקה נעשית בצורה פשוטה על ידי לקיחת שערות ממצח העגלה, כמו שנעשה לעגלים ופרות עתודה. ולאחר מכן העברת דגימת השיער במעטפה ייעודית לשיאון דרך המזריע של המשק. מספר יתרונות לבדיקה הגנומית על פני אומדן הורשה על סמך הורים בלבד. היתרון הראשון הוא וידוא שהנתונים הם על סמך ההורים האמיתיים של העגלה. בשלב הראשון מתבצע אימות הורים, בישראל ממוצע הטעות באחד ההורים הוא בין 7-8% ברפת. ברפתות שהתחילו לבצע בדיקות גנומיות נמצאו גם 15%-1-25% טעות בזיהוי הורים, והטעות תוקנה באמצעות הבדיקה הגנומית. יתרון שני הוא שאנחנו מקבלים את הנתונים הגנטיים שהעגלה עצמה קיבלה ולא על סמך ממוצע ההורים שלה בהישנות של 56-60%. אני

מאמין שבעתיד הלא רחוק נוכל להגיע גם להישנות של 70% בבדיקות גנומיות בישראל לאחר איסוף דגימות רב מהמשקים שיגדיל את הישנות הנתונים. יתרון שלישי וחשוב לא פחות הוא בקרבה בשארות. בעזרת בדיקה גנומית, אנחנו יודעים את ההורים ואת השושלת אחורה ולא משתמשים בטעות באחוזי קרבה בשארות גבוהים ממה שהתכוונו. אני יודע שלאחרונה נשמעים קולות בעיקר מאגודות ההזרעה בארצות הברית, שטוענים שקרבה בשארות זאת לא בעיה אלא יתרון. אבל האמת היא שלא באמת ידוע מה התוצאות ארוכות הטווח של המהלך הזה, גם אנחנו לא יודעים את תוצאותיו. אנחנו בוחרים לנהוג באחריות כלפי העדר הישראלי. בזמן שהחברות בארה"ב בעיקר מעוניינות למכור זרמה. לכן אני ממליץ להמשיך להקפיד על קרבה בשארות לפי המלצות הנעה, ולא ללכת שבי אחרי מלים יפות גם אם הם מגיעות מארה"ב. עלות של בדיקה גנומית לעגלה היום היא \$42, דומה למחירה בארה"ב ואירופה. ייתכן שבהמשך יהיה ניתן להוזיל את עלות הבדיקה כתלות במספר הדגימות בשנה. בנוסף, צפויה תמורה כלכלית משיפור המידע המהימן.

סיכום

השימוש בזרמה ממוינת צריך להיעשות בצורה מושכלת מותאמת לרפת, העזרו במדריכי שיאון. הכללים בגדול הם שימוש בכ-50% זרמה ממוינת בעגלות ובכ-10% במבכירות (תלוי באחוזי התעבורות). על מנת לאזן את מספר העגלות הרצוי בעדר, יש צורך להזריע בפרי בשר לפי אחוזי שימוש מותאמים אישית לרפת. על מנת לעבוד עם הזרמה הממוינת בצורה מדויקת יותר מומלץ להשתמש באומדן הורשה על סמך בדיקה גנטית שמדויק יותר מאומדן הורשה על סמך הורים בלבד. חשוב לזכור, לכל רפת האמת שלה, לכן העזרו במדריכי שיאון על מנת לקבל ייעוץ גנטי מותאם אישית לרפת שלכם. זה לא העתיד זה כבר קורה בעולם שנים רבות ועכשיו גם בישראל. תנצלו את האפשרות להאיץ את ההתקדמות הגנטית של העדר עם רפתנות מדייקת. שלא תישארו מאחור. ▲

עיון מחודש בתוחלת החיים היצרנית של בקר לחלב

תרגום מאמר:

Why revisit dairy cattle productive lifespan?

Albert De Vries

2020, J. Dairy Sci. 103:3838-3845.

עריכה והבאה לדפוס:

ד"ר יניב לבון התאחדות יצרני החלב

תוחלת החיים היצרנית של בקר לחלב עומדת היום על כ-3 שנים בממוצע מההמלטה הראשונה. שיפורים שהושגו בעשור האחרון בביצועי הרבייה וביכולות הגנטיות וכן תשומת הלב הציבורית לרווחת בעלי החיים ולטביעת הרגל הסביבתית של תהליך ייצור החלב מחייבים סקירה ביקורתית של דרך קבלת ההחלטות לגבי תוחלת החיים היצרנית של בקר החלב. מטרת המחקר לספק סקירה כזו •

תקציר

על פי רוב, שיקולים כלכליים הם אלה המניעים את ההחלטות לגבי הוצאת הפרה ומשפיעים על תוחלת החיים היצרנית של עדר החלב. מודלים היסטוריים התמקדו בהפקת התועלת המירבית מהפרה הבודדת ומצאו כי תוחלת חיים יצרנית אופטימלית מבחינה כלכלית היא 40 חודשים או יותר. מאז השתנו ביצועי הפרות ומחירן וייתכן שהמודלים הללו צריכים להבחן מחדש.

תנאי חיים משופרים וניהול נכון עשויים להשפיע על משך החיים היצרני. שיפורים ביעילות הרבייה ושימוש בהזרעה ממויינת מובילים לשפע של עגלות ברפתות, דבר שמוביל לעיתים לקיצור תוחלת החיים בעדרים בעלי גודל קבוע. בנוסף, קיים עניין גובר בשימוש בזרע של בקר בשר להפריית פרות חלב ומכירת עגלי כלאיים, מה שלא מוסיף להיצע פרות החלב. שימוש גובר בברירה גנטית באמצעות בדיקות גנומיות אמורה לקצר את תוחלת חיים היצרנית עוד יותר. בעדרים צעירים מנצלים את ההתקדמות הגנטית אולם שם יש פחות חולבות בוגרות יעילות ועלויות ההחלפה גבוהות יותר. הארכת תוחלת החיים היצרנית בעדר החלב עשויה להקטין את טביעת הרגל הסביבתית של תהליך ייצור החלב בשל הצורך לגדל פחות עגלות. תוחלת חיים פרודוקטיבית קצרה, בעיקר עקב הוצאה מוקדמת בתחילת תקופת החליבה, היא לעתים קרובות סימן לטיפול לקוי במהלך תקופת

העלייה בברירה הגנטית, ביעילות הרבייה, רווחת הפרה ובריאותה יאפשרו למנהלי העדרים להגדיל את תוחלת החיים היצרנית ואת הרווחיות וכן, לשפר את התדמית הציבורית של ייצור החלב

שימת לב לרווחת בעלי חיים ערך ציבורי בעל חשיבות עליונה בענף

מנקודת מבט כלכלית גרידא, תוחלת החיים היצרנית האופטימלית של פרות בודדות אמורה להביא למקסימום את הרווח ליחידה של הגורם המגביל ביותר

תעשיית חלב מודרנית. פרות ממליטות לראשונה בגיל שנתיים, מה שמביא את תוחלת חייהן הכוללת מלידה ועד ליציאה מהעדר ל-4.5-6 שנים. תוחלת החיים הטבעית של בקר החלב היא כ-20 שנה (Nowak, 1999). פרות יוצאות מהעדר מוקדם בהרבה מסוף תוחלת החיים הטבעית שלהן, זוהי ההתנהלות המקובלת בגידול בעלי חיים בחקלאות והיא מונעת משיקולים כלכליים. לפיכך, תוחלת החיים היצרנית הממוצעת של בקר לחלב תלויה במידה רבה בשיקול דעתו של החקלאי. ההתפתחויות בעשור האחרון מספקות מוטיבציה לבחון מחדש את תהליך קבלת ההחלטות לגבי תוחלת החיים היצרנית של עדר החלב. פיתוחים מסוימים דורשים הערכה מחדש של תוחלת החיים היצרנית מנקודת מבט כלכלית, כגון שיפור תנאי החיים של הפרה, יעילות הרבייה והשימוש בברירה הגנטית לבחירת תכונות רצויות. פיתוחים אחרים עשויים להיות חשובים עבור ההסכמה הציבורית לייצור החלב, כמו דגש מוגבר על רווחת בעלי חיים וטביעת הרגל הסביבתית של התהליך.

מנקודת מבט כלכלית גרידא, תוחלת החיים היצרנית האופטימלית של פרות בודדות אמורה להביא למקסימום את הרווח ליחידה של הגורם המגביל ביותר. לדוגמה, כאשר כושר החליבה הוא הגורם המגביל, המטרה היא להביא למקסימום רווח עבור עמדת חליבה בשנה.

כאן יחידת הזמן היא החשובה; משך חיים ארוך כשלעצמו אינו מגדיל בהכרח את הרווחיות ליחידת זמן. מצד שני, תוחלת חיים קצרה הנגרמת מבעיות בריאות גם היא אינה רווחית ומעוררת שאלות לגבי הרווחה והשימוש האתי בבקר החלב.

המאמר מבקש לסקור את התפתחויות בתחום וכיצד הן עשויות להשפיע על תוחלת החיים היצרנית של פרות חולבות. הספרות על סיכוני הוצאת הפרות ועל כלכלת החלפת בעלי חיים היא עצומה, ההפניות במאמר זה כוללות רק חלק קטן מהספרות הזמינה. הדגש במאמר הוא על תוחלת החיים היצרנית של פרות חולבות בארצות הברית.

היובש ולאחר ההמלטה. הארכה של תוחלת החיים היצרנית באמצעות רווחה משופרת עשויה להפיג את חששות הציבור לגבי תעשיית החלב, אך אינה בהכרח רווחית יותר. מודל פשוט של תוחלת החיים היצרנית האופטימלית מבחינה כלכלית מציג משוואה בין עלות החלפת החולבות בעדר, עלויות הקשורות להזדקנות העדר, עלות ההזדמנות להשבחה גנטית ועלות ההזדמנות לרווח ממכירת עגלים. גורמים אלו יחד מצביעים על כך שתוחלת חיים ממוצעת של כ-5 שנים מוצדקת.

לסיכום, העלייה בברירה הגנטית, ביעילות הרבייה, ובנוחות הפרה ובריאותה יאפשרו למנהלי העדרים להגדיל את תוחלת החיים היצרנית ואת הרווחיות וכן, לשפר את התדמית הציבורית של ייצור החלב.

מבוא

תוחלת החיים היצרנית של עדר החלב מוגדרת כפרק הזמן מההמלטה הראשונה ועד היציאה מהעדר בשל העדר פרודוקטיביות. תוחלת החיים היצרנית של פרות ממוצעות משתנה בין פחות מ-3 שנים ל-4.5 שנים לפחות במדינות עם

מגמות בתוחלת החיים היצרנית ובסיבות להוצאה

בשנת 2018 עמד אחוז הפרות שעזבו את העדר בשנה בממוצע, שהוא מדד לשיעור הוצאת הפרות השנתי, על 38% ב-9,158 עדרי הולשטיין עם יותר מ-50 פרות כל אחת. מספר זה כולל 4% של חולבות שנמכרו למטרות "ייצור חלב" (פרות שלא יצאו לשחיטה) ולא סיימו את תוחלת חייהן היצרנית. ו-34% שנמכרו מסיבות שאינן "ייצור חלב" עם תוחלת חיים פרודוקטיבית ממוצעת של 35.3 חודשים (12 חלקי 34%). שוות ערך לקצת פחות מ-3 תחלובות. עבור אוכלוסיה דומה של חולבות שעזבו את העדר לפני יותר מ-2 עשורים, שיעור הוצאת הפרות השנתי הכולל, כאשר כל סיבות ההוצאה נכללו, היה 35.1% (34.2 חודשים) ו-31.6% (38.0 חודשים) כאשר פרות שנמכרו למטרות "ייצור חלב" לא נכללו. מוקדם יותר, דווח על תוחלת חיים פרודוקטיבית ממוצעת של 38.4 חודשים עבור פרות הולשטיין שנולדו אחרי 1965 בארצות הברית. (Norman 2019) מדווח גם הוא שתוחלת החיים היצרנית ירדה מאז 1960. Cannon and Hansen (1939) דיווחו כי היה צורך להחליף כ-21% עד 28% מעדר החלב מדי שנה בשנות ה-30. שיעורי ההוצאה השנתיים הנוכחיים של בקר בשר נעים בדרך כלל בין 10% ל-20%, מה שמוביל לחיים פרודוקטיביים של 5 עד 10 שנים לאחר ההמלטה הראשונה. עם זאת, תוחלת החיים היצרנית הממוצעת משתנה מאוד בין החוות. שיעורי הוצאת הפרות השנתיים שדווחו על ידי (DRMS 2018) נעו בין פחות מ-10% ליותר מ-60%. סיכויי ההוצאה משתנים בין היתר בהתאם לתקופת החליבה (ימים בחליבה), מספר החולבות בעדר, וכן - גודל הרפת, הפגיעה בסביבה, מציאת תכונות רצויות בבדיקות גנום וזמינות חולבות חלופיות ומכאן השפעתם על תוחלת החיים

היצרנית. מצד שני, מעטים ממאפייני העדר ושגרת הניהול שנחקרו נמצאו קשורים לתוחלת חיים פרודוקטיבית ממוצעת של פרות בשוודיה.

בעיות בריאותיות, לרבות אי-התעברות, היו הסיבות העיקריות להוצאה שהוזכרו על ידי מנהלי עדרים. במדגם של 27 עדרים בניו אינגלנד, הסיבות העיקריות להוצאה היו כישלון להרות (בעיות פוריות), דלקת בעטין ורמת ייצור נמוכה. נמצא כי עד 80% מכלל הוצאת הפרות בשנות ה-90 נבעו מבעיות בריאותיות לפי דיווחי הרפתנים. במסד נתונים של פרות שנולדו בין השנים 2001 ל-2006 ב-2,054 עדרים במזרח ארצות הברית, קוד ההוצאה העיקרי היה 'מוות' (20.6% מכלל ההוצאות), ואחריו 'רבייה' (17.7%), פציעה/אחר (14.3%), וייצור נמוך ודלקת בעטין (שניהם 12.1%); Pinedo, 2010.

הסיבה המדווחת ביותר בשנת 2015 על פי סקירה של איגוד מידע עדר החלב (DHIA) הייתה פציעה/אחר, ואחריה בעיות פוריות ודלקת העטין.

יתכן שהתפלגות סיבות ההוצאה המתועדות מהווה אינדיקטור גרוע לסיבות בפועל. מכיוון שלדוגמה ניתן היה לדווח רק על סיבה אחת, או שהסיבות המוצגות בתוכנית הניהול לא תואמות את המציאות, או שלא מדווחת סיבה כלל. למרות שהוצאה מסיבות בריאותיות נפוצה, ברוב המקרים היא נובעת משיקול דעתו של מנהל העדר, ניתן היה להוציא פרות מוקדם יותר או להחזיק בהן זמן רב יותר ולטפל בהן. מכיוון שהחולבות מוחלפות בדרך כלל בעגלות צעירות, קביעת אורך החיים היצרניים היא בעצם סוג של קבלת החלטות בניהול נכסים. מחקר קודם המשתמש בתיאוריית החלפת הנכסים ובמודלים תומכי החלטות העריך את שיעורי החלפת הפרות השנתיים האופטימליים בין 19% ל-30%. שיעורי החלפת הפרות השנתיים האופטימליים מושפעים

ADAMA
אגן

גליידר

יחד
ננצח!

קוטל עשבים משולב
להדברת עשבים קיימים
ולמניעת הצצתם

סרוקו ואידיע נא

האיכות מתחילה מהשורש.

ADAMA Agan - אגן ואינסטגרם אדמה - אגן

www.adama.com/israel-agan/he

קרא בעיון את
תווית התכשיר
לפני השימוש

מהנחות רבות לגבי ביצועי ומחירי הפרות הנוכחיים והעתידיים. לדוגמה, שינויים בעלות גידול העגלות ובפוריות הובילו לשיעורי הוצאה שנתיים אופטימליים של בין 28% ל-64% במחקר אחד. בנוסף, מחקרים על שיעורי החלפת פרות אופטימליים עשויים להניח או לא להניח סיכון של הוצאה הכרחית עקב מחלות שאינן כפופות לקבלת החלטות. גם השתנות מחירים בלתי צפויה במהלך השנה ובהמשך הגידול מהווה גורם מסבך. לפיכך, שיקולי החלפה ושיעורי תחלופה שנתיים אופטימליים הם דינמיים ומשתנים לאורך זמן. מנהלי עדרים עשויים לקבל החלטות על סמך חישובים פשטניים יותר, לדוגמה, להחזיק פרה כל עוד ערך החלב שלה גדול מעלות ההאכלה שלה.

סיכוני ההוצאה משתנים בין היתר בהתאם לתקופת החליבה (ימים בחליבה), מספר החולבות בעדר, וכן – גודל הרפת, הפגיעה בסביבה, מציאת תכונות רצויות בבדיקות גנום וזמינות חולבות חלופיות ומכאן השפעתם על תוחלת החיים היצרנית

הפערים בין שיעורי ההוצאה השנתיים בפועל לבין השיעורים האופטימליים מעוררים שאלות לגבי יכולותם של מנהלי העדרים לקבל החלטות אופטימליות מבחינה כלכלית, הם מעוררים גם תהיות לגבי המודלים תומכי ההחלטות והתאמתם לעולם המורכב האמיתי בו מתקבלות החלטות בפועל.

מנהלי עדרים כוללים לעתים קרובות בשיקוליהם גורמים אשר אינם נכללים כמעט במודלים, כמו שינויי המצב הגופני, תפקודי העטין, דלקת העטין וספירת SCC (תאים סומטים בחלב), גישות לניהול סיכונים ותחזיות מחיר דינמיות. בנוסף, שינויים בעשור האחרון בנוגע לזמינות של עגלות, שיעור התרומה הגנטית ודעת הקהל לגבי ייצור החלב מחייבים הערכה מחודשת של ההחלטות ותהליך קבלתן ועשויים לשנות את תוחלת החיים היצרנית.

רבייה וגידול עגלים

בעבר, לפני הופעת טכנולוגיית מיון הזרמה, גידלו רוב החוות את כל העגלות שנולדו בעדר כעתודה להחלפת פרות החלב. בהינתן ביצועי רבייה אופטימיים, המלטה אחת בשנה, שימוש בזרע רגיל בלבד, גידול כל העגלות ושמירה על גודל עדר קבוע, תוחלת החיים היצרנית הממוצעת היתה כ-3 שנים. שינויים בניהול העדר ובברירה גנטית לטובת שיפור הפוריות הובילו לעלייה ביעילות הרבייה בשני העשורים האחרונים, לאחר עשרות שנים של ירידה (למשל, CDCB, 2019a). שיעורי ההריונות הממוצעים במהלך מחזור 21 הימים ב-9,158 העדרים ב-DRMS (Dairy Records Management Systems) ב-2018 היו 19.3%. יחד עם זאת, שיעורי הריון

הגבוהים מ-25% ואפילו 30% הפכו נפוצים יותר ויותר. בנוסף, שימוש בזרמה ממויינת נמצא בשימוש נרחב מאז 2009. ברפתות רבות כיום, אם כן, יש שפע של עגלות תחלופה ומנהלי עדרים מוציאים לעתים קרובות חולבות רק כדי לפנות מקום לעגלות שנולדו; מערכת סגורה כזו מביאה לשיעורי הוצאה שנתיים גבוהים יותר ובכך לתוחלת חיים פרודוקטיבית קצרה יותר. גידולן של כל העגלות שנולדו בעדר כעתודה לחילופין לא נראה רווחי ביותר. אחת האפשרויות שנוספה מאז כניסתה של הבדיקה הגנומית בסביבות 2010, היא בחירת העגלות בעלות היתרון הגנטי במספר הדרוש בלבד ומכירתן של כל היתר.

קביעת מספר העגלות הנדרש היא שאלה כלכלית בעלת היבטים רבים שלא פשוט לענות עליה. בנוסף, השימוש בזרמה ממויינת בפרות עם עדיפות גנטית מצמצם לאורך זמן, ככל הנראה, את הפיגור הגנטי של העדר אחרי היתרונות הגנטיים של העגלות שמקורם בזרע משובח בהזרעה מלאכותית. אפשרות נוספת היא שימוש בזרע של בקר בשר ומכירת עגלי כלאיים. עגלי כלאיים עשויים לקבל מחירים גבוהים יותר מאשר עודפי עגלות החלב הגזעיות. בארצות הברית טיפסו מכירות זרע בקר הבשר מ-1.2 מיליון יחידות ב-2010 ליותר מ-4 מיליון יחידות ב-2018. גידול זה של כמעט 3 מיליון יחידות נובע משימוש נרחב יותר בזרע של בקר בשר בעדר החלב. פרמיות גבוהות עבור עגלי כלאיים מרמזות על ערך שולי גדול יותר בהארכת תוחלת החיים היצרנית של פרות החלב.

ניתן לצמצם את מספר עגלות החלב גם באמצעות הארכת המרווח בין ההמלטות על ידי הגדלת ימי המנוחה לאחר ההמלטה. הארכת המרווח בין ההמלטות תפחית את מספר העגלות הנולדות לכל פרה בשנה ואת התדירות והסיכון שבתקופות המעבר.

יחד עם זאת, ימי מנוחה / ימי ריק ארוכים עלולים להגביר את הסיכון במוות או בהוצאה לא מתוכננת בהתנהלות נכונה לא יהיו להארכת המרווח השפעות שליליות על ייצור החלב, על בריאות העטין או על העלייה במסת הגוף. אותו מאמר מתאר גם מחקרים שמצאו כי הארכת המרווח בין ההמלטות לא הועילה ונמצאה חסרת ערך.

הערכה כלכלית של עלויות ההזרעה וההחלפה עשויה לשנות את תוחלת החיים היצרנית של פרות בודדות ועדרים. קשה מאוד לספק הערכות מדויקות ולכן נזקקים היועצים ומנהלי העדרים לעזרתה של תוכנה תומכת החלטות.

עזרים תומכי החלטות כאלה חייבים לכלול תחזיות מדויקות של תזרימי מזומנים עתידיים עבור החלטות חלופיות. לדוגמה, ניתן לשפר את התחזיות על ידי שילוב נתונים גנומיים ונתונים מטכנולוגיות מדויקות המסייעות לחזות סיכוני מחלות, פוריות וייצור חלב.

גנטיקה

קיצור משך החיים היצרני של נכס פעיל מתרחש כאשר היעילות הכלכלית של נכס אחר טובה יותר. עיקרון זה חל גם על הוצאת פרות חולבות כאשר הפרות החלופיות משופרות גנטית. השינויים בתכונות הגנטיות עקב רבייה סלקטיבית מתועדים היטב ומדד הרווח הנקי הממוצע (NM\$) עולה בהתמדה משנת 1975.

היתרון הגנטי עלה מכ-30\$ PTA של NM\$ לשנה לפני 2010 לכ-70\$ PTA של NM\$ לשנה כיום (CDCB, 2019a) כתוצאה מהשימוש בבדיקה גנומית לבחירת אב ההבדל הממוצע. ביתרון הגנטי בין עגלות לפרות מבוגרות הולך וגדל בהתאמה. בעבר נטו מנהלי העדרים לפרש את היתרון הגנטי כתמריץ לגידול של כל העגלות הזמינות והחלפת פרות רבות ובכך להגביל את אורך החיים היצרני.

צעירים פולט יותר מתאן ומפריש יותר זרחן ליחידת חלב בהשוואה לעדר עם שיעור גדול יותר של חולבות בוגרות. עם זאת, הארכת תוחלת החיים היצרנית של פרות חולבות יעילה פחות בהפחתת פליטת גזי חממה ליחידת חלב כאשר מתייחסים לכמות הבשר שניתן להפיק. ועדיין, כאשר לוקחים בחשבון את גזי החממה הנפלטת בהפקת יחידת חלב, הבשר המופק מבקר חלב אחרי תקופת ייצור ארוכה, מייצר באופן משמעותי פחות גזי חממה ליחידת בשר מאשר בשר המיוצר מחולבות צעירות שיצרו מעט אם בכלל. במחקר אחד לפחות, הארכת תוחלת החיים היצרנית הפחיתה את ייצור גזי החממה וגם שיפרה את הרווחיות של בקר לחלב.

רווחת בעלי החיים

רווחת בעלי החיים מהווה היבט חשוב בדעת הקהל הציבורית לגבי תעשיית החלב. דעת הקהל מוטרדת לדוגמה מהשכיחות הגבוהה של פציעות ונכויות ברפתות. הכישלון להרוות יכול להיחשב גם הוא כפגיעה ברווחת בעלי החיים. גם חיים פרודוקטיביים קצרים נחשבים כסימפטום של פגיעה באיכות החיים. פרות רבות מוצאות מסיבות בריאותיות, גם עובדה זו מצביעה על רווחה ירודה בתקופה שקדמה לפגיעה. חשיבות השמירה על איכות חיים גבוהה לאורך כל שלבי החיים מודגשת יותר ויותר. הציבור מצביע היום על נכונות לשלם עבור רווחתו של בקר החלב. עם זאת, המנעות מהוצאת פרות בשלבי החיים המוקדמים לא מובילה בהכרח לתוחלת חיים יצרנית אופטימלית ארוכה יותר משום שמנהלי העדרים מוציאים במקום זה פרות עקב ייצור חלב נמוך ואי-התעברות. ניתן לשער, עם זאת, שהציבור ידרוש תוחלת חיים יצרנית ארוכה יותר בעתיד. לקהילת יצרני החלב עדיף להתמקד כעת בהפחתת הסבירות להוצאה עקב רווחה ירודה ולא בהוצאה עצמה.

הציבור מצביע היום על נכונות לשלם עבור רווחתו של בקר החלב

מודל פשוט של תוחלת חיים פרודוקטיבית אופטימלית

המודל הפשוט הבא מציג את גורמי המפתח הקובעים תוחלת חיים פרודוקטיבית אופטימלית מנקודת מבט כלכלית. עבור השוני במספר תחלובות מ-2 ועד 10 יהיה משך החיים היצרני האופטימלי זה שבו העלות הכוללת של תחזוקת העדר היא הנמוכה ביותר.

העלות הכוללת של אחזקת העדר במודל זה היא הסכום של עלות התחלופה, עלות חוסר הבשלות, עלות ההזדקנות, עלות האופציה לרווח גנטי, ועלות האופציה לרווח ממכירת עגלים. במודל זה, סיכוני ההוצאה זהים בכל תחלובה והוא תלוי רק במספר התחלובות. לשם הפשטות, מוגדרת תחלובה אחת בשנה. עלות התחלופה מחושבת כעלות החלפת הפרה בניכוי המחיר

ליתרון הגנטי המואץ בעקבות הבחירה הגנומית יש השפעה מינורית על תוחלת החיים היצרנית האופטימלית. בהשוואה לשיעורי הרווח הגנטי שלפני הבחירה הגנומית, עשויה תוחלת החיים היצרנית האופטימלית להתקצר בכמה חודשים בלבד. משך החיים היצרני הקצר ואיתו קצב התחלופה המואץ, אינם מכתיבים בהכרח את גידולן של כל העגלות במקרים בהם נוצר שפע של עגלות חלב. שיעור הוצאה המתבסס על התקדמות גנטית בלבד אינו אופטימלי מכיוון שהוא מתעלם מגורמים רבים כמו הבדלים פנוטיפיים בין חולבות ועלות תחלופת עדר, כפי שמודגם להלן.

מדדי בחירה נוכחיים כגון \$NM\$ שואפים לטפח בקר חלב אופטימלי לייצור אך נותנים גם תשומת לב לבריאות טובה, לפוריות ולמצב תפקוד כללי. התכונה הגנטית של משך חיים יצרניים נוספה למדד \$NM\$ בשנת 1994 ותכונות הקשורות לפוריות נוספו מאז 2004. בין השנים 1962 ל-2011 נרשמה עליה בתנובת החלב בצד ירידה בתכונות המשפיעות על איכות ואורך החיים היצרני.

הירידה בפוריות ובבריאות שנצפו כאשר הבחירה הגנטית התמקדה בעיקר בתנובת החלב התהפכה מאז. ההיפוך מראה ששיפור התפקוד הכולל מאפשר לפרות להישאר זמן רב יותר בעדר שלהן אם ההנהלה מחליטה כך.

במדד \$NM\$ 2018, שכלל 14 תכונות, 44% מהערך היחסי התבסס על תכונות החלב, השומן והחלבון ו-56% על תכונות אחרות המשפרות את הפוריות, הבריאות והגזע. יחד, מדד הבחירה של \$NM\$ שואף לשפר את הרווחיות הכוללת לכל החיים במהלך תוחלת החיים הסטנדרטית של 2.8 תחלובות. סביר להניח שהאיכויות הכוללות של בקר החלב, כסכום של כל התכונות הרצויות, ימשיכו לעלות לפחות ב-40 השנים הבאות, ויביאו להכפלת ייצור החלב לפרה.

הפרות הללו יהיו בעלות בריאות משופרת והתאמה לחיים פרודוקטיביים ארוכים יותר. שינויים אלה לא בהכרח אומרים שהחיים היצרניים האופטימליים יתארכו, אם כי פרות חזקות יותר יובילו להפחתת הוצאת פרות עקב בעיות בריאות, במיוחד בתחילת התחלובה. עליה בתכונה הגנטית של החיים היצרניים לא הובילה לעלייה ניכרת בתוחלת החיים היצרנית הפנוטיפית (CDCB, 2019a). עם זאת, הפחתה בבעיות הבריאות לפני ההוצאה תהיה סימן לרווחה משופרת, גם כאשר אורך החיים הפרודוקטיבי לא יתארך.

הברירה גנטית יכולה לשנות את תזרים המזומנים במהלך חיי החולבת, מה שבתורו עשוי להשפיע על אורך החיים היצרני האופטימלי. לדוגמה, שיפור מהיר בבריאות עשוי להיות מתועדף על פני תוחלת חיים יצרנית ארוכה יותר. הארכת המרווח בין ההמלטות עשוי להביא איתו יתרונות בריאותיים ולהפחית את הצורך בהריון חוזר מיד לאחר ההמלטה. לעגלות חלב שמגיעות לבשלות מאוחר יותר אמורה להיות גם תוחלת חיים פרודוקטיבית ארוכה יותר.

בחירת הזכר צריכה להתבסס על טכניקות לניתוח השקעות פיננסיות, כולל חישוב עלות ההזדמנות, כאשר המטרה היא למקסם את הרווחיות ליחידת זמן. האמור עשוי לדרוש שינויים מסוימים בבניית מדדי הבחירה הנוכחיים, כדי להסביר טוב יותר את הקשר בין שינויים בייצור לשינויים בחיים היצרניים.

טביעת הרגל הסביבתית

קיים רצון הולך וגובר לצמצם את טביעת הרגל הסביבתית של ייצור החלב המונע מחששות הציבור הרחב הוכח שהארכת תוחלת החיים היצרנית מפחיתה את ההשפעות הסביבתיות של ייצור חלב. לדוגמה, (Knapp 2014) הראה כי עגלות העתודה תורמות בין 20% ל-33% מפליטת גז המתאן בעדר, שיעורים שיוורדים בהמשך לאחר ההמלטה הראשונה ולאורך החיים הפרודוקטיביים. עדר עם שיעור גבוה של בעלי חיים

שהתקבל בעת יציאת הפרה מהעדר (מתה או חיה), חלקי אורך החיים היצרני. לדוגמה, בהנחה של \$1,700 לעגלה חלופית ו-\$900 למחיר יציאה, עלות ההחלפה היא \$267 לשנה כאשר תוחלת החיים היצרנית הממוצעת היא 3 שנים ו-\$133 לשנה כאשר תוחלת החיים היצרנית הממוצעת היא 6 שנים ללא ריבית. העלות הכוללת של ביצוע ההחלפה לשנה יורדת עם אורך חיים פרודוקטיבי ארוך יותר.

חוסר בשלות הוא תוצאה של פרות בתחלובה ראשונה עד רביעית שהן יצרניות חלב יעילות פחות.

ההנחה היא שפרות מגיעות לבשלות בתקופת החליבה החמישית והשישית שלהן ומניבות את הרווחים הגבוהים ביותר בניכוי עלות ההאכלה. לדוגמה, רמת ייצור החלב בחליבה ראשונה עשוי להיות 80% או פחות מאשר בבוגרות. צריכת המזון גבוהה יותר בפרות בוגרות. ההנחה לצורך בניית המודל היא שעלות חוסר הבשלות מהחליבה ראשונה עד הרביעית היא \$500, \$428, \$340 ו-\$182, בהשוואה לפרות בוגרות (\$0). תשומות אלו מחושבות על סמך תפוקת חלב ממוצעת ב-5 עדרים, צריכת המזון המשוערת שלהם, מחיר חלב של \$0.35/ק"ג ומחיר DM (חומר יבש) של \$0.25/ק"ג. ההנחה היא שלאורך הזמן עלות חוסר הבשלות תנוקה מעלות הרווח הגנטי.

בעדרים עם תוחלת חיים ממוצעת קצרה יותר יש יחסית יותר פרות בתחלובה הראשונה עד הרביעית בהשוואה לפרות בוגרות ולכן עלות חוסר הבשלות גדולה יותר. לדוגמה, עלות חוסר הבשלות היא \$330 לשנה כאשר תוחלת החיים היצרנית הממוצעת של העדר היא 3 שנים ו-\$200 לשנה כאשר תוחלת החיים היצרנית הממוצעת היא 6 שנים. העלות הכוללת של חוסר הבשלות יורדת עם תוחלת חיים פרודוקטיבית ארוכה יותר.

עלות פרה מבוגרת מייצגת פרות בוגרות בעדר שנמצאות בתחלובה שביעית או יותר. ההנחה היא שלפרות אלו יש מכירות חלב נמוכות יותר בניכוי עלות ההזנה בהשוואה לחולבות בוגרות בשל גילן המתקדם. המודל מניח שעלות פרה מבוגרת עולה ב-\$50 לשנה לאחר ההמלטה השישית. לדוגמה, פרות מבוגרות בתחלובה התשיעית שלהן היו בעלות של \$350 דולר בהשוואה לפרות בוגרות (\$0 דולר).

קשה להעריך בפועל את עלות הפרה המבוגרת מכיוון שמעט מאד פרות נשארות בעדר מעבר לתחלובה השישית שלהן. ההנחה היא גם שעלות פרה מבוגרת היא נקייה מעלות רווח גנטי לאחר זמן. עלות פרה מבוגרת היא \$13 לשנה כאשר משך החיים היצרני הממוצע של העדר הוא 3 שנים ו-\$81 לשנה כאשר משך החיים הממוצע של העדר הוא 6 שנים. עלות הפרה המבוגרת הכוללת עולה עם תוחלת חיים פרודוקטיבית ארוכה יותר.

עלות הזדמנות גנטית היא ההפסד הנגרם מהחזקת פרות מבוגרות בעדר במקום פרות צעירות ומשופרות גנטית. שיפור גנטי בפרות הוא גם המניע העיקרי להוצאת פרות חולבות מהעדר. במודל הונח רווח גנטי של \$40 לשנה ב-PTA עבור NM\$. ערך זה נמוך מזה שנצפה עבור זכרים במהלך 5

השנים האחרונות אך גדול מזה שנצפה לפני 20 שנה. השינוי בהתקדמות הגנטית של נקבות מפגר אחרי זה של זכרים. \$40 ב-PTA מתורגמים ל-\$80 ב-EBV לשנה. משך החיים הוא בערך 3 שנים; לכן, עלות ההזדמנות הגנטית היא \$27 לשנה. כאשר עלות ההזדמנות הגנטית של הזכר מוגדרת כ-\$0, עלות ההזדמנות הגנטית של הפרה היא \$300 לשנה כאשר תוחלת החיים היצרנית הממוצעת של העדר היא 3 שנים ו-\$438 לשנה כאשר תוחלת החיים היצרנית הממוצעת של העדר היא 6 שנים. עלות הזדמנות גנטית מעדיפה עדר צעיר יותר.

ולבסוף, עלות הזדמנות ערך העגל היא העלות של אי גידולם של עגלים למכירה כיוון שעגלות החלב נחוצות כעתודה לחילופין. בנוסף, לעגלים עודפים יכול היה להיות ערך מוסף אם היו תוצר הזרעה של בקר בשר. משך חיים פרודוקטיבי ארוך יותר מאפשר ייצור של עודפי עגלים בעלי ערך גבוה יותר. במודל הונחה עלות הזדמנות ממכירת העגל של \$38 לשנה בתוחלת החיים היצרנית הממוצעת של 3 שנים ו-\$10 לשנה בתוחלת חיים ממוצעת של 6 שנים. עלויות אלו מבוססות על פרמיה עודפת של \$75 לעגל כלאיים על פני עגל חלב גזעי וחישוב של מספר העגלים העודפים. עלות ההזדמנות של ערך העגל יורדת כאשר משך החיים הפרודוקטיבי גדל.

תוך שימוש בחמשת המשתנים הללו כעלות הכוללת של תחזוקת העדר, תוחלת החיים הפרודוקטיבית האופטימלית של 5 שנים. העלות הכוללת גדולה יותר ב-\$20 כאשר תוחלת החיים היצרנית היא 4 שנים וב-\$3 כאשר תוחלת החיים הפרודוקטיבית היא 6 שנים. הערך השולי של הגדלת תוחלת החיים היצרנית הוא הגדול ביותר כאשר תוחלת החיים היצרנית קצרה. להארכות של תוחלת חיים פרודוקטיבית לאחר 4 שנים יש ערכים שוליים קטנים. הרווח הגנטי עצמו אינו מצדיק את משך החיים יצרני של כ-3 שנים הנהוג כיום. יש לפרש תוצאות אלו בזירות מכיוון שהמודל פשוט ותנאי החווה אישיים ומשתנים. גורם אחד שלא נכלל בניתוח הוא נכונות הצרכנים לשלם בעבור חיים פרודוקטיביים ארוכים כאשר אלה נתפסים כמדד לשיפור רווחת בעלי החיים.

מסקנות

הגורם המרכזי בקביעת תוחלת החיים היצרנית של עדר החלב הוא מנהל העדר וההחלטות הכלכליות המתקבלות על ידיו. התפתחויות שונות בעשור האחרון ובמיוחד היכולת לייצר שפע של עגלות חלב וליהנות משיפורים גנטיים משמעותיים כמו גם שיקולים סביבתיים והפנית תשומת הלב לרווחת בעלי החיים, מחייבות הערכה ביקורתית של תהליך קבלת ההחלטות. תוצאות ההערכה המחדשת עשויות להביא לשיפור הרווחיות של ייצור חלב או לשיפור התדמית הציבורית של ייצור חלב או לשניהם. ▲

תנובה
ALTERNATIVE

וניל & צ'יל

משקה שיבולת שועל בטעם וניל

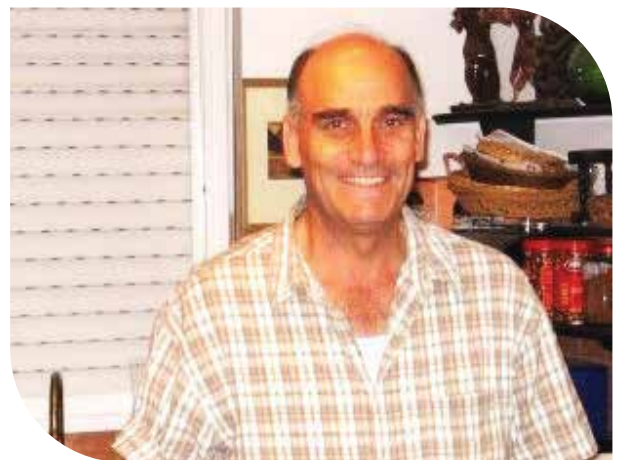
מי יציל את המחלבות הקטנות?

ראובן זלץ

המחלבות הקטנות בישראל סובלות כבר שנים מרגולציה כבדה המקשה על תפקוד ופרנסה. מזה כמה שנים מתנהלים דיונים בכנסת, בוועדות שונות ובגופים הציבוריים, האם וכיצד ניתן להקל ולגרום לבעלי מחלבות קטנות, לעבוד ולהתפרנס בכבוד. 'משק הבקר והחלב העוקב אחר המתרחש ופרסם מספר כתבות בנושא, 'גייס' את אריה גלבוע, מהנדס מזון ויועץ מומחה לתעשייה שיעשה לנו סדר בבלגן למה הכל תקוע, מי אשם ומתי, אם בכלל, יקרה הנס שיקל סוף סוף על המחלבות הקטנות לפעול ולייצר? • 'משק הבקר והחלב' במעקב!

למה ההנחיות הגמישות נתקעו?

כל בר דעת הגיוני מבין כי אין שום קורלציה בין מחלבה גדולה למחלבה קטנה וכי הרגולציה המוטלת על המחלבות הגדולות אינה מתאימה לאלו הקטנות. כך בעצם בכל הקשור להבדל בין עסקים קטנים לגדולים. אך מה שנראה מאוד הגיוני עדיין לא עבר את מבחן הברוקרטיה הישראלית. למרות שיש החלטת ממשלה עוד משנת 2014 הקוראת הפחית את הנטל הרגולטורי על עסקים קטנים, במקרה שלנו, המחלבות הקטנות, שום דבר עדיין לא קרה. גלבוע "הרגילו אותנו להתנהלות בירוקרטית איטית, דחיינית ומזדחלת, לעיתים מתוך זלזול בציבור, בידע של האזרחים ובזכותם לקבל התייחסות עניינית, מעודכנת וזריזה תוך עמידה בחובות עובדי השירות הציבורי לזכור בכל עת מהי מטרת עבודתם". יש להזכיר כי כבר בכנס 'משק הבקר והחלב' של שנת 2018 הוצגה מתכונת הקמת מחלבה קטנה ופורטו מכשולים בירוקראטיים המאטים את התהליך. הואיל ולנושא זה השלכות כלכליות רחבות בכל הקשור לרישוי מפעלי מזון קטנים בכלל, נעשתה בחודש יוני 2019 פנייה אל מנהל שירות המזון הארצי בבקשה לבחון את החובה להרחבת שיקול הדעת שהופעל לגבי יקבים קטנים ובתי מאפה קטנים גם בנוגע לעסקים נוספים, כגון מחלבות קטנות. אריה "מתוך הבנה כי

לשים סוף לסחבת. גלבוע

מסמך משנת 2023 שהוכן לוועדת הכלכלה "אנו מבקשים לפעול באופן דומה יחד עם נציגי מ. הבריאות ונציגי המחלבות הקטנות ולהקים וועדה מקצועית אשר תעמיד מסמך גנרי (מדריך), אשר יותאם מקצועית וכלכלית למחלבות קטנות במטרה לאפשר המשך קיומן

- עלויות רכישת הידע והטמעת תכניות בטיחות במזון גבוהות ביותר וכוללות בין היתר התקשרות עם יועץ חיצוני לכתובת התכניות והנהלים הנלווים ועלויות להגיע לעשרות אלפי שקלים.
 - הטמעת המערכות ויישומן היומיומי דורשת, בין היתר, הוספת כוח אדם מיומן שעלותו גבוהה ביותר (ככל שמיומנותו של העובד גבוהה יותר עלותו גבוהה יותר).
 - אין דין מפעל גדול כדין מפעל קטן בכל הנוגע ליכולת העסקת עובדים, השקעות כלכליות ויכולת ביצוע ניטור ואימות תהליכי יצור יחד עם עלויות מעבדה.
 - פרנסה ראויה תוך ייצור מקומות עבודה בפריפריה ובאזורים כפריים ותחרות הוגנת.
 - שמירה על יכולתם ורצונם של יצרנים קטנים וחדשים להיכנס לתחום (חוק חופש העיסוק).
- מחבר המסמך, סיים וכתב "אנו מבקשים לפעול באופן דומה יחד עם נציגי מ. הבריאות ונציגי המחלבות הקטנות ולהקים

מגוון ההקלות מן הסוג שהופעלו לגבי היקבים ובתי המאפה הקטנים יעשו צדק, גם יתמכו וגם יביאו ברכה כלכלית למגוון רב של עוסקים, תוך תשומת לב ראויה ואחראית לבריאות הציבור, הן מצד המפקחים והן מצד העוסקים. רק בחלוף מעל שמונה חודשים מן המועד הנ"ל (יוני 2019) אושרה התחלת פעולות להכנת הנחיות גמישות למחלבות קטנות ובמשך כששה חודשי עבודה מרוכזת הוכן מסמך הנחיות בשיתוף בעלי מקצוע מוכשרים מטעם מועצת החלב ומאנשי שירות המזון בראשות מתאם הפיקוח הארצי שי חן. אך, מסתבר כי מאז השלמת העבודה בחודש אוגוסט 2020 נמצאו מי שהיו מעוניינים לקדם את העניין אך גם מי שבחוסר רצון או בדון הכניסו מקלות בגלגלים".

אוי הברוקרטיה

אז מה קרה עם המסמך שהוכן, אתם בטח שואלים, פחות או יותר כלום. גלבוע "המחלקה המשפטית של שירות המזון התקשתה לאשר את המסמך ומכאן והלאה, ניתן לומר כי האופן שבו המסמך טופל – הבטיח עיכובים של שנים (!) ונחסמה כל התקדמות, כולל עבור מפעלי מזון נוספים כפי שמפורטים לעיל. אמנם, במסגרת מהלך שנקרא על ידי הממשלה "ניקיון-אביב" (הקלות ברגולציה) הוגשו לכנסת בתחילת שנת 2023 הטיטות של ההנחיות הגמישות, וזאת בהתאמה להחלטת הממשלה מספר 987 מיום 16.01.22 לאשר מגוון הקלות רגולטוריות וכמעט אפשר היה להתעודד ממפנה בגישת מערכות הפיקוח הממשלתיות, כולל זו של שירות המזון בכל הנוגע לעסקים קטנים תוך הקמה של תשתית משפטית תקדימית. אבל, בעטיה של נפילת הממשלה ופיזור הכנסת, נעצר כל תהליך אישור פעולות הרגולציה שפורטו במסמך "ניקיון אביב". זאת למרות שכבר לפני יותר מ-8 שנים ממשלת ישראל קבעה בהחלטה מספר 2118 מיום 22.01.14 שיש להפחית את הנטל הרגולטורי על עסקים קטנים. גלבוע "לא מתקבל על הדעת כי העדר רצון טוב וחוסר אמפטיה כלפי בעלי מפעלים קטנים יהוו מכשול בהרחבת טיוב הרגולציה בלוחות זמנים קצרים יותר, לטובת הציבור ומשק המדינה". חייבים להפנים במשרדי ממשלה שונים בכלל ובפרט בשירות המזון ובמחלקה לבריאות הציבור את המונחים "מפעל קטן", "הנחיות גמישות", "טיוב רגולציה", "רגולציה רכה" וכדומה, כמקובל בהרבה ארצות נאורות שגם בהן יודעים לדאוג לבריאות הציבור ולעסקים קטנים בו זמנית. ובעיקר – בלי סחבת וגרירת רגליים. והנה, במקביל לציפיות בנוגע להנחיות הגמישות, התבשרו מפעלי המזון הקטנים כי במסגרת המהלכים לאימוץ תקני מזון אירופאים, עד שנת 2026 יהא עליהם לאמץ נהלי אבטחת איכות מחמירים תוך תפעול במסגרת בקרה הנקראת HACCP (Hazard Analysis at Critical Control Points).

נושא מורכב

- מאחר והנושא מורכב וטומן בחובו סיכוי רב מאד שמפעלים קטנים לא יוכלו לעמוד בנטל התקנות הכרוכות בנוהל הנ"ל במתכונתן וכלשונן, נמצאו הגורמים שביקשו להעלות את משמעות המהלך בוועדת הכלכלה של הכנסת. זו אכן התכנסה ביום 19.02.23 בראשותו של חבר הכנסת דוד ביטן כדי לדון בנושא הכבדת הרגולציה, השפעתה על יוקר המחיה בישראל, בדגש על עידוד עסקים קטנים בתחום המזון. וטרינר מועצת החלב, ד"ר צביקה בנאור (שפרש מאז) הגיש לוועדה מטעם מועצת החלב נייר עמדה המסתמך על ההבנה כי החל בכוונת משרד הבריאות להגביר את הרגולציה לקבוע דרישות מחמירות, שיכולת העמידה בהן היא בלתי סבירה מבחינת פעילותן של עשרות מחלבות קטנות. עיקרי המסמך:
- בחוק נכתב כי כל המפעלים המייצרים מזון מין החי יחויבו בהטמעת מערכות בטיחות במזון (HACCP).

וועדה מקצועית אשר תעמיד מסמך גנרי (מדריך), אשר יותאם מקצועית וכלכלית למחלבות קטנות במטרה לאפשר המשך קיומן, תוך עמידה בקריטריונים הנדרשים הן באשר לאיכות המוצרים והן בכל הקשור לשמירה להגנה מלאה על בריאות הציבור מבלי להרתיע יזמים חדשים להיכנס לתחום. גלבוץ מוסיף "יו"ר הוועדה ביקש מנציגי משרד הבריאות/שירות המזון התייחסות לנושא ועד היום, בדיוק שנה טרם התקבלה ההתייחסות הנדרשת".

מכשול קבוע?

וכך הסחבת נמשכת והמחלבות הקטנות רחוקות מלקבל תשובות על הקשיים שלהן. גלבוץ "אין מנוס מלהגיע למסקנה כי קיים מכשול קבוע העומד בפני מפעלים קטנים והוא העדר גורם מוסמך רשמי בשירות המזון הארצי לטיפול בנושאים וסוגיות טכנולוגיות הקשורות לייצור מזון (כגון רויזיה של תקנים אנכרוניסטיים, אימוץ תקינה אירופאית ועוד ועוד). ודאי יטענו מטעם משרד הבריאות כי שירות המזון הארצי הוא גורם כנ"ל אבל אני טוען כי מה שקיים אלה רק בעלי מקצוע מסוימים, כבודם במקומם, שעובדים במשרד, מתפקדים ומטפלים בנושאים מזדמנים ואין צוות או בעל סמכות רשמית שעונה בקביעות ובזמן לנושאים העולים על הפרק, כולל טיפול בערעורים או בוררות מול גורמי פיקוח בשירותי המזון או בריאות הציבור המחוזיים. למפעל קטן אין סעד בנושאים מורכבים והוא נמנע מעימות חזיתי או משפטי בשל השלכות עתידיות ובשל נטל כספי גבוה להליכים משפטיים". תמיכה באמור לעיל ניתן למצוא

בדו"ח של מבקר המדינה מאוקטובר 2016 (אמנם 2016 אך מאז לא השתנה !) וכך כותב המבקר "משרדי ממשלה לא ענו על בקשת ההיוועצות של הממונה על התקינה בדבר עשרות תקנים ובמשך תקופה ארוכה ובניגוד לעמדת המבקר. ביוני 2016 שלחה מחלקת הממונה על התקינה תזכורות למנכ"ל המשרדים האמורים והעתקים לשרים הממונים, אך גם בעקבות תזכורת זו לא השיבו המשרדים. משרד הבריאות מסר בתגובתו כי עד שלהי 2016 נשלחו פניות הממונה לגורמי מקצוע שונים במשרד ללא הפנייה לגורם מתכלל. לפיכך, תקנים רבים הופנו לאנשי מקצוע שאינם רלוונטיים בתוך המשרד. עובדה זו כשלעצמה יצרה עיכוב משמעותי בזמן התגובה של המשרד על פניות הממונה." גלבוץ "גם בהתכתבות ממושכת שלי, בת יותר משנתיים, מול משרד הבריאות (שרי הבריאות, מנכ"ל משרד הבריאות ואף גורמי מקצוע בכירים במשרד) עם תזכורות חוזרות ונשנות כדי לקבל שם של בעל מקצוע בשירות המזון שהוא בקיא במידה מספקת בכל הקשור לתפעול מערכות פסטור חלב, כולל בקרת התהליכים והכרת רכיבי המערכות על בוריי. כל זאת אני מבקש משום שתהליך פסטור החלב הינו התהליך החשוב ביותר באבטחת בריאות הציבור. הואיל ועד היום לא קיבלתי את הפרטים המבוקשים (שם, תואר, תפקיד, מספר טלפון, כתובת מייל), אלא רק סיסמאות כגון "הנושא הועבר לטיפול הגורם המקצועי" או "מפקחי משרד הבריאות מקבלים הדרכה מקצועית רלבנטית לכל תחומי הביקורת", אין מנוס מן המסקנה כי אין דמות כזו בנמצא. יש להעיר את המערכת מתרדמתה!!! ▲

מו מהשטח... מזור פרסומי

90 שנה איתכם ועכשיו יותר מתמיד

חברת ניו פלדמן בע"מ נוסדה בשנת 1934 כחברה משפחתית. מאז הוקמה, עיסוקה המרכזי היה ייבוא ושיווק ציוד מכני הנדסי (צמ"ה) טרקטורים וציוד נלווה לחקלאות, עגורני צריח, מיצרנים מובילים בעולם וגם שמני פרימיום מיצרנים מובילים בעולם פיאט, ZOOMLION, Manituou וגם שמני פרימיום של CASTROL וחלקי חילוף ואבזור משלים.

ניו פלדמן מחוברים כבר 90 שנים לענף החקלאות בישראל

בתקופה זו, אנו כאן לתרום ולסייע לחקלאות והחקלאים, המחוברים אל האדמה ואל הארץ. נשמח לתמוך וללוות בכל דרך ולהעניק עזרה בכוח אדם וציוד עבודה עבור תושבי עוטף עזה, תושבי קו העימות, תושבי הצפון וכלל חקלאי ישראל. מוקד הסיוע שלנו יסייע לכל החקלאים - טרקטורים ובכוח עבודה

ביחד ננצח!

ניו פלדמן
מובילים לחדשנות מאז 1934

ניו פלדמן יחד עם החקלאים!
דנה: 052-570-7444

סקר 'חקלאות במלחמה' פגיעה קשה בחקלאות כחול לבן

ארגון השומר החדש פרסם בתחילת
פברואר 2024 סקר מקיף על
השפעות המלחמה על החקלאים,
מהסקר עולה כי כ-89% מהחקלאים
מדווחים שנפגעו בעקבות המלחמה.
כ-84% מהחקלאים ענו כי יש פגיעה
בביטחון התזונתי של ישראל •

סקר חדש של 'השומר החדש' משקף את נזקי המלחמה בענף
החקלאות ואת ההשלכות העתידיות על בטחון המזון של
ישראל. מאז פרוץ המלחמה ב-7 באוקטובר, נקלעו חקלאי
ישראל לאחד המשברים הגדולים שידע ענף החקלאות.
ברחבי הארץ, חקלאים רבים נשארו עם מחסור עצום בידיים
עובדות ושטחי חקלאות רבים במרחבי העוטף ובגבול הצפון
ניזוקו קשות ויצרו מחסורים גדולים. היקפי הפגיעה במשקים
חקלאיים בעקבות המלחמה.

רוב חקלאי ישראל, נפגענו מהמלחמה

למלחמה השפעה קטלנית על חקלאי ישראל, רוב מכריע של
חקלאי ישראל מכל רחבי הארץ מעידים שנפגעו מהמלחמה
(89%) 19% העידו כי עצרו את פעילות המשק לגמרי. כמובן
שישנו שוני בהיקף הפגיעה ביחס לאזורים ברחבי הארץ.
בגבול הצפון 25% העידו כי עצרו את הפעילות לגמרי ו-65%
העידו כי המשק נפגע באופן חלקי, ברחבי הצפון 67% העידו
על פגיעה חלקית.

ואילו בעוטף עזה 35% מהמשקים עצרו לגמרי את הפעילות
ו-63% העידו שהמשק נפגע חלקית.

הפגיעה במשקים חוצה את כל הענפים, פירות, ירקות, גידולי
שדה, פרחים, צאן, בקר, עופות.

הענפים המרכזיים בהם נעצרה הפעילות כליל הם, ירקות
(23%), פירות (18%) עופות (20%).

הפגיעה בביטחון התזונתי של ישראל בעקבות המלחמה, אחד
הנושאים החשובים שעלו על סדר היום במהלך המלחמה, זהו
הנושא של הבטחון התזונתי והיכולת של מדינת ישראל לספק
לעצמה מזון בעתות משבר. על פי הסקר, 84% מהחקלאים
העידו כי יש פגיעה בביטחון התזונתי של תושבי ישראל.
מתוכם, 53% העידו כי ישנה פגיעה בביטחון התזונתי במידה

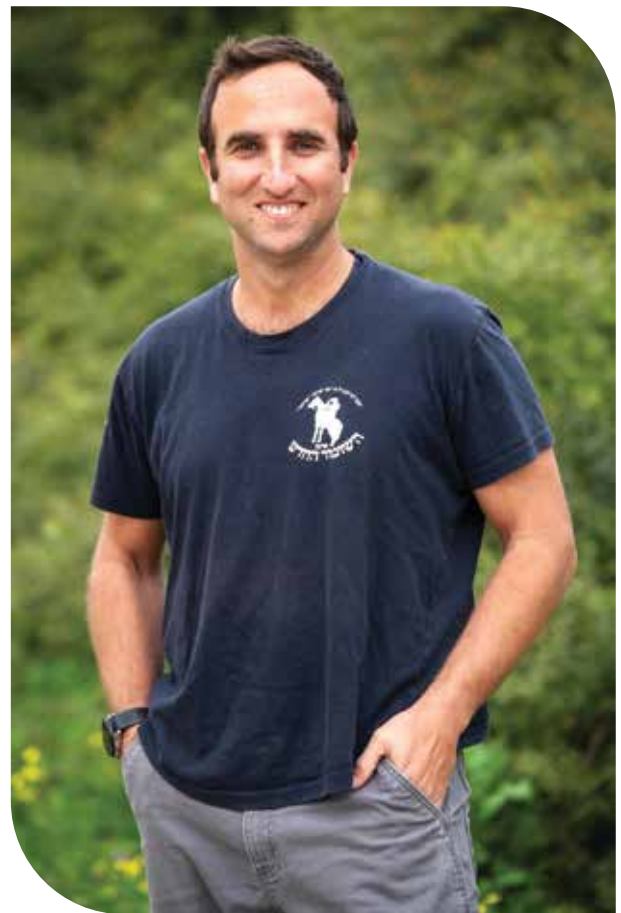
למלחמה השפעה
קטלנית על חקלאי
ישראל, רוב מכריע של
חקלאי ישראל מכל
רחבי הארץ מעידים
שנפגעו מהמלחמה

40% מהחקלאים המגדלים ירקות מציינים כי התוצרת החקלאית שלהם נפגמה/הושמדה/חוסלה בשיעור של 50% או יותר.

כ-50% מהחקלאים בעוטף עזה ציינו על פגיעה בתוצרת בשיעור של 50% או יותר.

71% מחקלאי הצפון העידו פגיעה כלשהי בתוצרת החקלאית במשקם.

מנכ"ל ומייסד ארגון "השומר החדש", יואל זילברמן "חרבות ברזל" העלתה על סדר היום את מצבם של חקלאים ישראל. בתוך השיח על מצב הבטחון בישראל, ראינו כולנו כמה חשוב לעסוק בסוגיית בטחון התזונתי של מדינת ישראל ויחד עם זאת ראינו איך חלקם של החקלאים בהגנת הגבולות עדיין קיים ומתמשש. כעת, יותר מתמיד אנחנו רואים כמה החקלאים במדינת ישראל הם משאב יקר שיש לפתח ולטפח. לא יתכן שהם יאלצו לשאת בעול הקשה לבדם, מאז פרוץ המלחמה עשרות אלפי מתנדבים יצאו לתרום ולהתגייס עבור החקלאים, אך המשימה לא תמה, ואנחנו נדרשים להמשיך ולסייע להם למען עתידה והתפתחותה של מדינת ישראל. ▲

החקלאות משאב יקר שיש לטפח, עכשיו יותר מתמיד. יואל זילברמן

רבה. רוב חקלאי העוטף (70%) וגבול הצפון (60%) סבורים שבעקבות המלחמה ישנה פגיעה במידה רבה מאוד בביטחון התזונתי. יש להזכיר כי 70% מהירקות של ישראל גדלים בעוטף עזה.

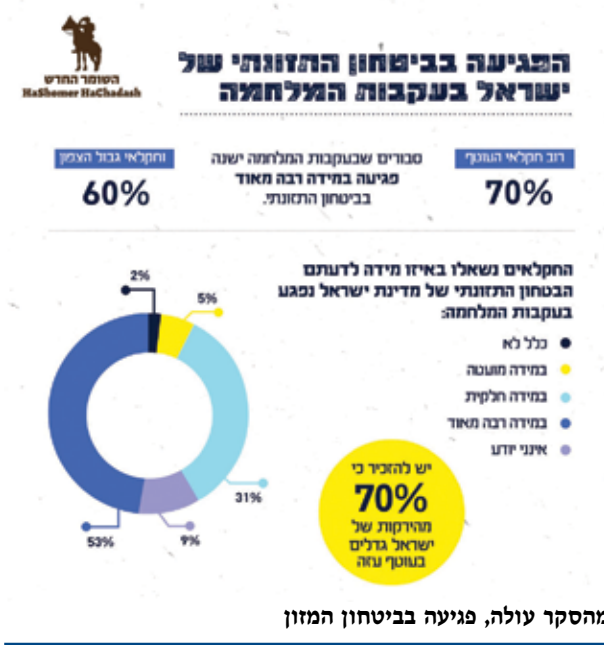
בעיית המחסור בידיים עובדות

חקלאים רבים בכל רחבי הארץ נותרו ללא ידיים עובדות בשל המצב. מתוך 25,000 עובדים זרים, אשר עובדים בשדות, במטעים ובחממות, מעל 10,000 עזבו חזרה למדינותיהם. בנוסף לכך, אלפי חקלאים בכל הארץ נקראו בצו 8 לשירות מילואים ונאלצו לנטוש את המשקים שלהם, חקלאים ועובדים במקצועות המעטפת, נפגעו ישירות מהמלחמה, חלק נפצעו, נחטפו ובודדים אף נהרגו במלחמה על הבית. 80% מהחקלאים העידו כי הם נמצאים במחסור של ידיים עובדות (מעובד אחד ועד מעל ל-20 עובדים) בכל רחבי הארץ. בעוטף עזה 90% מהחקלאים העידו כי הם נמצאים במחסור של ידיים עובדות (מעובד אחד ועד מעל ל-20 עובדים) ו-80% בגבול הצפון (שטח צבאי סגור) מצוקה ניכרת גם בכל רחבי הצפון, 66% מהחקלאים העידו כי הם נמצאים במחסור של ידיים עובדות (מעובד אחד ועד מעל ל-20 עובדים).

פגיעה בתוצרת חקלאית בעקבות המלחמה

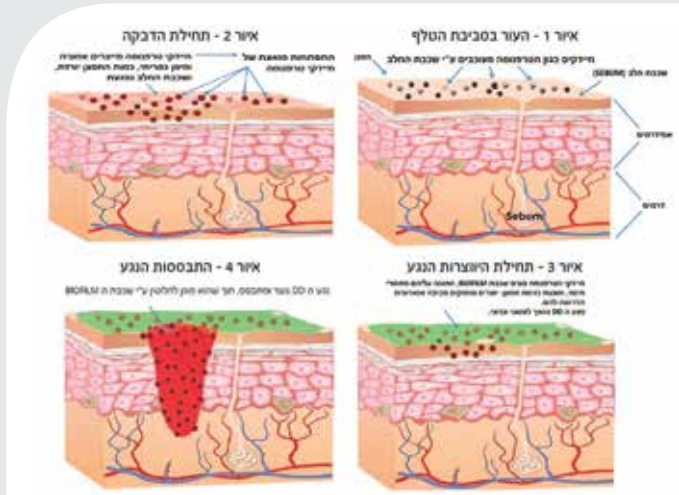
המחסור בידיים עובדות השפיע רבות על היכולת לקטוף את התוצרת החקלאית בזמן ולהמשיך את הפעולות החקלאיות השונות, דבר שגרם לנזקים גדולים בתוצרת החקלאית: 77% מהחקלאים העידו על פגיעה כלשהי בתוצרת החקלאית שלהם (התוצרת נפגמה או הושמדה).

20% העידו כי היקף הפגיעה בתוצרת החקלאית הוא מעל 50%.

HooFoss לבריאות הטלף

מבית בר מגן

הוף-פוס הינו חומר אנאורגני המכיל אלומיניום סולפאט ואבץ סולפאט, בעל יכולת ניטרול של אמוניה וסולפידים.

ע"י ניטרול האמוניה שעל העור בסביבת הטלף הוף-פוס יוצר תנאים שאינם מאפשרים שגשוג של חיידק הטריפנומה, הגורם ל-D.D.

החומר נוזל וניתן ליישום בריסוס על הטלף במכון החליבה או באמבטיות עם או בלי מזרנים ספוגים בחומר.

חיידק הטריפנומה קיים על העור בסביבת הטלף. כאשר עולים ריכוזי האמוניה ויורד ריכוז החמצן, נוצרים תנאים מיטביים לשגשוג החיידק.

גם שכבת החלב המגנה על העור נפגעת ונוצרים סדקים זעירים דרכם חודר החיידק לאפידרמיס, מתבסס, משגשוג ויוצר את הנגע. בנוסף, יוצר החיידק שכבת ביופילם סביב הנגע, המבודדת אותו מהסביבה, מחומרי אנטיביוטיקה ומאפשרת לו סביבה אנאירובית החיונית לקיומו. הפרה סובלת מכאב רב, וצולעת.

סטלוסאן הוף תוקף את שכבת הביופילם, מסיר אותה וע"י ניטרול האמוניה על פני העור מעלה את ריכוז החמצן ויוצר סביבה המקשה על שגשוג הטריפנומה.

סטלוסאן הוף יוצר הגלדה מהירה של הנגע - אין צורך להסיר ולחבוש. סטלוסאן הוף מייצר שכבת מגן על עור הטלף.

לפרטים נוספים:

בר-מגן בע"מ טל. 09-4603020 | 073-2566742
www.bar-magen.com | marketing@bar-magen.com

הדברת זבובים ברפת

הגמישות והקלות ביישום האמרייליו של חברת לוכסמבורג ויכולת הלכידה ההמונית שלו, הופכים את האמרייליו לאטרקטיבי במיוחד. אין ספק שלא נצליח ללכוד את כולם אבל בהחלט נדלל משמעותית את האוכלוסייה של הזבובים למיניהם. בכל נקבת זבוב שלכדנו מנענו הטלה של עד 1000 ביצים!!! מחזור חי הזבוב בקיץ הוא 8-10 ימים.

לוקסמבורג תעשיות בע"מ
טל: 03-796 4300 | www.luxembourg.co.il

לפרטים נוספים: דניאל 050-2933326 | gdaniel@luxembourg.co.il

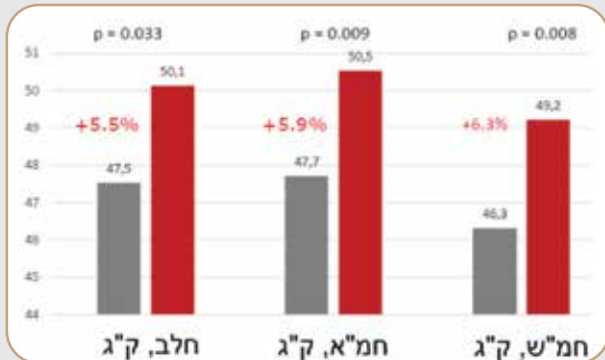
זבובים ברפת מהווים מטרד ידוע מזה שנים רבות. מזון זמין בכל מקום כל הזמן, כושר התפתחות בכל תנאי מזג אוויר ויכולת תעופה למרחק, הופכים את הזבוב לבעייתי להדברה. יכולתו של הזבוב להעביר מחלות שונות לבני האדם ולפגוע בבריאותם ובהתפתחותן של חיות המשק, בתגובת החלב הבשר והביצים, גורמים לנו "להלחם" בהם על מנת להגן על בריאותנו ועל בריאות המשק החי שלנו.

במשך השנים פותחו חומרים ומלכודות שונות ללכידת זבוב הבית וזבוב השוקיים - המזיקים העיקריים של הבקר. חלק מחומרי ההדברה הם רעילים והיכולת להשתמש בהם מוגבלת גם לנו כמשתמשים וגם לחי. לאחר לימוד ממושך של דרכי התנהגות הזבוב וניסויים רבים, פותח בישראל לפני כעשר שנים דבק בצבע צהוב - אמרייליו, אינו מכיל ממיסים אורגניים או חומרי הדברה. עמיד במים, עמיד בגשם ובהמטרה ובעל כושר הדבקה ארוך טווח. הגיון הנכון של הצהוב מושך אליו את הזבובים בהמוניהם והם נדבקים אליו ללא יכולת להשתחרר. היותו של הדבק צהוב מאפשר למשתמש למרוח או לרסס אותו על משטחים (לא סופגים) שונים הנמצאים בסביבה וכשהמשטח מלא בזבובים, פשוט מרעננים את הדבק ע"י יישום חוזר של אמרייליו על הזבובים הלכודים, כל זאת מבלי להחליף את המשטח עצמו.

השפעות ActiSaf^{Sc 47} (אקטיסאף) על בריאות, יצרנות ופוריות בתקופה שלאחר ההמלטה

יעילות השימוש במזון הייתה גבוהה יותר בקבוצת האקטיסאף ב-5.5%, בעיקר במקטע ה-NDF.

נתוני היצור בקבוצת האקטיסאף (אדום) והביקורת (אפור)

השפעות ActiSaf על פוריות ויצרנות ברפתות מסחריות

Julien et al., 2018

השפעות אקטיסאף על פוריות נבדקו ב-2500 פרות מתחלבה שנייה ומעלה וכ-4000 הזרעות לאורך 3 שנים, שנתיים כביקורת ובשנה השלישית הוסף אקטיסאף למנה. לאחר קבלת אקטיסאף, נמדדה עלייה בחלב ובמוצקים ושיפור במדדי הפוריות. בהתבסס על תוצאות ניסוי זה, הרווח לליטר בקבוצת האקטיסאף היה גבוהה ב-5 אגורות לליטר מקבוצת הביקורת בחישוב על פי מחיר המטרה בארץ.

תוצאות היצור והפוריות של פרות מתחלבה שנייה

אקטיסאף	ביקורת	
34.3	32.8	חלב, ק"ג
3.76	3.71	שומן, %
3.14	3.13	חלבון, %
36%	31%	התעברות הזרעה ראשונה, %
*2.7	3.1	מספר הזרעות לפרה

סיכום

שימוש ב-ActiSaf מוביל לשיפור במדדי הבריאות, היצרנות והפוריות לכל אורך התחלבה.

- בריאות - הורדת רמות ה-BHB בדם מתחת לסף הקטוזיס התת קליני בפרות לאחר ההמלטה.
- יצרנות - שיפור יצור החלב והמוצקים לאורך התחלבה במעל ל-2.6 ק"ג ביום בכל ממדי החלב, חמ"ש וחמ"א.
- ניצולת מזון - שיפור ביעילות השימוש במזון של 5.5%, בעיקר במקטע ה-NDF.
- פוריות - עלייה באחוז ההתעברות מהזרעה ראשונה וירידה במספר ההזרעות לפרה והימים הפתוחים.

התקופה שלאחר ההמלטה היא תקופה רגישה לפרה ויכולה להשפיע על כל התחלבה העוקבת. בתקופה זו הדרישה האנרגטית גבוהה וחשוב לספק אותה כדי למנוע הגעה למאזן אנרגיה שלילי, לכן חשוב למלא את הצורך הזה וכך להתחיל את התחלבה בצורה הטובה ביותר ולהימנע מהפרעות מטבוליות ותחלואה.

הדרך לספק את הדרישה האנרגטית הגבוהה היא מנה מאוזנת וניצולת מזון טובה, גורמים החשובים ביותר בתקופת עקה זו. בנוסף, בגלל החלק היחסי של המזון הוצאות הרפת, גם הרווחיות תושפע מאיכות המנה וניצולת המזון.

הזנה ב-ActiSaf (אקטיסאף), שמרים חיים מזן ייחודי שפותח על ידי חברת Phileo חברת השמרים הגדולה בעולם, משפרת את יעילות השימוש במזון בדגש על פירוק הסיב וזמינות האנרגיה, עובדה המסייעת לשיפור בתנובת החלב והשומן. בפרות לאחר ההמלטה, אקטיסאף גם מסייע במעבר למזון המרוכז הניתן בתחלבה, מוריד את הצטברות גופיפי הקטו (BHB) ומסייע לשיפור הפוריות.

במאמר זה נציג תוצאות ממספר ניסויים בהם נעשה שימוש באקטיסאף במהלך תקופת המעבר ולאורך התחלבה.

השפעות על תזונה ומדדי בריאות

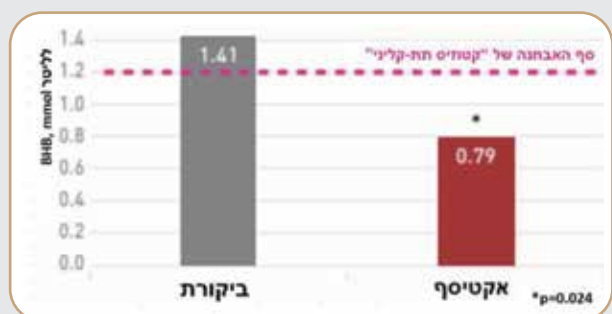
Julien et al., 2016

בניסוי זה נמדדו נמדד פרמטר ה-β hydroxybutyrate (BHB) המעיד על קטוזיס. בקבוצת האקטיסאף נמדד ריכוז נמוך באופן מובהק של BHB, 0.79 mmol לליטר לעומת 1.41 mmol לליטר בביקורת. כאשר ריכוז גבוה מ-1.20 mmol לליטר, הוא סף האבחנה לקטוזיס תת קליני.

בנוסף, בקבוצת האקטיסאף אחוז ההתעברות בהזרעה ראשונה ב-120 יום לאחר ההמלטה היה 50%, כאשר בקבוצת הביקורת אחוז ההתעברות היה 27.8%.

תוצאות אלו נובעות ככל הנראה שיפור במדדי הבריאות בקבוצת האקטיסאף, כפי שמצביע ריכוז ה-BHB.

ריכוז ה-BHB של פרות ביום ה-22 לאחר ההמלטה

השפעות על יצרנות וניצולת מזון

Garnsworthy and Mann., 2019

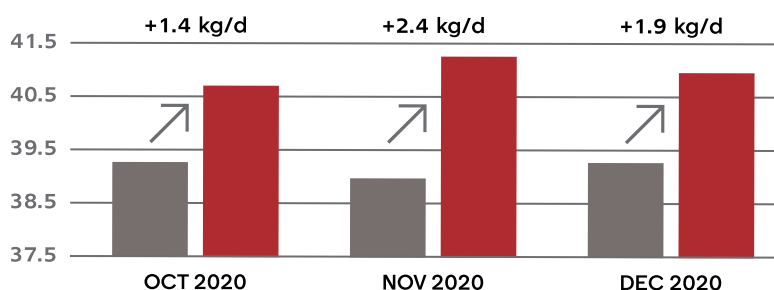
בניסוי זה נמדדו נתוני היצור והמזון של פרות מהיום ה-7 לאחר ההמלטה. בקבוצת האקטיסאף, תנובת החלב הייתה גבוהה ב-2.6 ק"ג ליום, בחלב מושווה שומן וחלב מושווה אנרגיה ב-2.9 ק"ג ליום לעומת הביקורת. תנובות השומן והחלבון היו גבוהות יותר בקבוצת האקטיסאף, כאשר השומן היה גבוה יותר ב-6.7%.

תקופת ההמלטות היא תקופת ההתחדשות והבנייה ברפת

חברת השמרים המובילה בעולם
מאפשרת לך להתמודד עם האתגרים בתקופה זו
השמרים החיים של ActiSaf

העלאת תנובת החמ"מ ברפת קיבוצית מול מנת ביקורת המכילה תרבית שמרים

שיפור ביצועי פרות חלב לכל אורך התחלובה

על ידי שימוש בשמרים החיים של ActiSaf
לשיפור תנובת החלב, המוצקים, בריאות הפרה
וסביבת הכרס

Phileo
by Lesaffre

PHILEO-LESAFFRE.COM/HEAT-STRESS/DAIRYCOWS

ליצירת קשר:
מעין וסר, מנהל פיתוח עסקי,
תחום הזנת בע"ח, סורפול
maian@sorpol.com, 054-7916263

הגבן 2, א.ת. קלה אשדוד WWW.SORPOL.COM

SORPOL.
nutrition

פיברוסיל פלוס

משפר תחמיץ ישראלי

פורמולה משופרת
שיפור ביציבות וזרימות
האבקה לנוחות המשתמש

הכלכלי והיעיל ביותר!

- משפר את יעילות ההחמצה
- יוצר תחמיץ עמיד יותר לאורך זמן
- מקטין את הפחת בבור התחמיץ
- מונע התחממות, עובשים ופטריות
- משפר צריכת המזון
- מתאים לכל סוגי התחמיצים הישראליים

פיברוסיל פלוס

לייעוץ ותמיכה מקצועית : ברק פורת 054-2800785
להזמנות חייגו: 073-2700319 | 1-800-071-600

Phibro
ANIMAL HEALTH CORPORATION
ישראל